



---

**Utvalg:** **Kommunestyret i Torsken**  
**Møtested:** Kommunestyresalen, Kommunehuset i Gryllefjord  
**Dato:** 02.05.2017  
**Tidspunkt:** 10:00

---

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 778 73000. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Leder ved Lenvik interkommunal barneverntjeneste orienterer om barneverntjenesten i Torsken.

Representant fra KLP orienterer om ordninger i KLP

Ordfører orienterer fra formannskapsmøte med fylkesmannen i Troms som avholdes den 28.04.17

Rådmann orienterer om den bygningsmessige situasjon for Gryllefjord skole

**PS 10/17 Referatsaker**

**RS 1/17 orientering om avslutningsrapport omstillingsprosjektet 2010 - 2016**

**RS 2/17 Orientering rapport Kul Sjømat**



**Kul sjømat i Torsken kommune**

**Rapport pilotprosjekt**

**April 2017**

## Forord

Denne rapporten er et resultat av pilotprosjektet *»Kul sjømat»* i Torsken kommune. Prosjektet har som formål å øke bruken av sjømat ved hjelp av å bevisstgjøre helsefordeler ved bruk av sjømat, øke kunnskapen om matlaging og et generelt kunnskapsdriv om sjømat og dens historie.

Torsken kommune er prosjekteier med flere eksterne finansieringskilder som Sjømat Norge, KLP, Norges sjømatråd og Norges råfiskelag. Torsken kommune har vært ansvarlig for gjennomføring av prosjektet.

Rapporten er skrevet av Jørn Aarsland

Gryllefjord,

April 2017

## Lokal mat som strategi i skolen

Lokal mat er i skuddet, og lokale og regionale strategier blir utviklet over hele landet. På to viktige områder skiller dette prosjektet seg ut fra mange andre samtidssatsninger.

For det første gjennom fokuset på flere ulike sektorer, fiskeri, oppvekst og helse. Hver av disse sektorene har sine egne arenaer, møtesteder, verdier og mål, og koblingene mellom dem er i dag avgrenset.

For det andre er aktiviteter i offentlig og kommunal regi underlagt kulturskolen. Kulturskoletilbud er stort sett knyttet opp mot musikk, dans og teater. Begrepet kultur er større enn som så, kultur omhandler verdier og valg. For å forkorte dette ned er kultur det samme som samfunn. Samfunn og kultur utvikles på bakgrunn av de valgene som til enhver tid gjøres, ut i fra hvilke verdier vi ønsker, dermed endres også samfunnet kontinuerlig.

Fiskeri og havbruksnæringen er en vesentlig viktig del av det å bo, leve og ferdes i Torsken kommune og derfor er det også viktig å kunne bruke dette som en kunnskapskilde i barn og unges oppvekst. En annen viktig faktor er hvilke endringer som kommer. Det er ikke mange år siden begrepet havbruk ble et allment uttrykk, betydningen er ganske enkel, det betyr rett og slett «bruk av hav». I de kommende generasjoner vil dette bli en stor del og en svært viktig naturressurs hvis den forvaltes riktig, dette er kunnskap som må inn i skoleverket. I dette prosjektet var hensikten hvordan øke bruken av sjømat.

## Gjennomføring av prosjektet

Kul sjømat er i seg selv unikt som prosjekt, ingen andre kommuner tilbyr en slik aktivitet.

Kul sjømat er gjennomført med elever i 5 – 8 klasse på Medby skole i Torsken kommune. Det er gjennomført syv samlinger med varighet på ca 3 timer i tidsrommet 15.00 til 18.00.

Torsken kommune inviterte alle elever i 5-10 klasse for deltakelse. Invitasjonen ble delt med egen prosjektbeskrivelse til den enkelte elev. Kommunenes facebook side og hjemmeside ble også brukt for å fremme interessen.

Hovedfokuset i hver samling er retter med fisk som hovedingrediens. Det har blitt laget tre hovedretter i hver samling, noen av disse er;

Fiskesuppe med fire fiskeslag, fiskeburger med tomatsalsa og hjemmembakt hamburgerbrød, fiskepinner av ren torsk med salat, fiskekaker i flere sauser, Torsk med kremet pasta, laksewok, sashimi, fiskegrateng med mye fisk, stekt laks med pepperotsaus mm.

Til folkemøte på Medby 15.februar lagde elevene på Kul sjømat fiskesuppe og nybakt brød til ca 70 personer. Elevene fikk et innblikk i hvordan beregne mat i stort volum, servering og hvordan det ble lagt opp.

Det har kun blitt brukt ferske råvarer, ingen bruk av halv/hel fabrikata.

Fisken har vært lokal, og de aller fleste andre råvarer er kjøpt så lokalt som mulig.

Det har vært fokus på renhold, oppvask og håndtering av avfall. Den litt pirkete biten har vært av miljø og effektivitets hensyn, som f.eks kjeler, stekepanner og større boller vaskes for hånd, og heller mindre ting i oppvaskmaskin. Samme fokuset har vært på tresredskaper ikke skal i oppvaskmaskin, samt at kjøkkenkniver blir sløvere i maskinvask kontra håndvask.

Elevene forteller selv;

*«Det som er kult er at vi lærer flere forskjellige oppskrifter»*

*«Jeg liker egentlig ikke steinbit, men dette var godt»*

*«Jeg har aldri hakket løk før, det var veldig lett»*

*«Fiskepinner var kjempelett og kjempegodt»*

*«Kan vi ha sånn grønnskål som vi hadde til laksen neste gang?»*

Elevene forteller om både hvordan de har endret syn på hvordan fisk kan benyttes som råvarer, og at det finnes utallige varianter om hvordan fisk kan benyttes innen matlaging. Elevene beskriver mestring som en viktig faktor for å trives og lykkes innen matlaging, samt refleksjon over hva som kan passe sammen av tilbehør til den enkelte råvare. Et av hovedmålene med prosjektet var å øke bruken av sjømat, samt rette fokus på helse.

### **Evaluering og fremtidig tiltak**

Det anbefales å være maks to stykker på hver arbeidsplass da fler blir for mange og for få oppgaver når det skal lages en rett. Det bør være en konkret oppskrift som mulig, gjerne detaljert for å fange opp alle aldersgrupper.

Teknikker på hvordan finhakke løk, fjerne resterende bein i filet osv bør vises før man setter i gang selve matlagingen. En del praktiske forberedelser må planlegges, her bl.a både hva som finnes av redskaper osv. Det bør være optimalt med brukbare redskaper, en sløv kniv gir ikke stor arbeidsglede. Det må være nok redskaper til alle.

Det økonomiske aspektet med råvarer ligger det en utfordring mht kvanta og pakningsstørrelse. Gulrot selges i 1 kg poser, melk i 1 liter og krydder i store glass. Dette er en utfordring hvis det skal minimalisere svinn. Noe av hovedpoenget med kurset er at måltidet skal være fullkomment. Det vil si at retten må komponeres og serveres komplett, med alt tilbehør. Det er derfor mest økonomisk å arrangere kurset på Medby og Gryllefjord i samme uke, svinnet på varene blir liten eller ingen hvis de samme rettene kan lages begge steder i samme uke.

Dagens elever ønsker et «videregående kurs» til høsten, samt at det har vært et ønske fra flere elever etter kursets oppstart som ønsker å delta.

Det inntrykket som jeg sitter igjen med er at elevene er svært fornøyd, et par småting må naturligvis justeres, men det anbefales at kommunen ser viktigheten i aktiviteter, helse og sjømat som en kombinasjon.

Hvordan dette eventuelt kan gjennomføres må planlegges.

Det bør vurderes om det kan gjennomføres flere aktiviteter knyttet opp mot bruk av sjømat. Dette kan være;

- Sjømat hos innvandrere, fisk som ny ingrediens.
- Kulinariske retter basert på lokale råvarer for voksne
- Kul sjømat i høst- og vinterferie, intensivkurs
- Fisk som festival
- Fisk som temakveld

## **Økonomi**

Økonomi er alltid et spørsmål ved gjennomføring av aktiviteter.

Kul sjømat er knyttet opp til to hovedposter økonomisk, den ene er innkjøp av råvarer, og den siste er personalkostnader og eventuell kjøregodtgjørelse.

### **Pilotprosjektet i Medby innebar følgende;**

Undervisning	21 timer
Planlegging før undervisning	7 timer
Innkjøp av varer	7 timer
Kjøring (Gryllefj.- Medby t/r)	14 timer
<b>Totalt antall timer</b>	<b>49 timer</b>

### **Økonomiske forutsetninger for gjennomføring**

Personalkostnad, kjøregodtgjørelse og råvarer ved gjennomføring ett sted vil estimeres til ca kr 30.000. Ved gjennomføring i både Medby og Gryllefjord vil totalkostnaden bli rundt kr 50.000.





## Kul sjømat i Torsken kommune

Kul Sjømat er et tilbud for matinteresserte i alderen 5.-10. klasse som skal inspirere til å lage kreativ mat med gode og sunne råvarer, fremme matglede og lokal matkultur og styrke deltakernes kompetanse om matlaging og råvarer.



Fagområdet forener - som i kunstfagene - bl.a. håndverksmessig skolering og utvikling av estetisk kompetanse, lokal identitet og kultur i samspill med det globale og synliggjør kommunens rolle både som skoleleverandør og kulturinstitusjon i sitt lokalmiljø. Det tar også for seg det skapende elementet – det kreative i arbeidet med sjømat!

NB: Det forutsettes at man liker fisk for å delta, alle retter inneholder fisk.

# Kul Sjømat i Torsken

## Lokal læreplan for KUL SJØMAT i Torsken kommune

**Kulturskole:** Torsken kommune

Mål for Kul Sjømat:

- Styrke matkulturell kompetanse og utfoldelse
- Styrke elevers evne til kritisk refleksjon og selvstendige valg
- Fremme matglede og gi gode matopplevelser
- Fremme fisk som råvare

Kul Sjømat tar utgangspunkt i måltider som en arena for fellesskap, nytelse, refleksjon og erkjennelse. Kurset skal inspirere elevene til å lage mat fra grunnen av. Skapende og kreativ omgang med råvarer skal legge grunnlag for uttrykksfulle måltider.

Kul Sjømat er en del av HOPP prosjektet i Torsken kommune. I et langsiktig folkehelseperspektiv er det viktig at barn og unge settes i stand til å foreta egne, gode helsevalg – for eksempel gjennom råvarer.

### Målgruppe

Ungdom i Torsken kommune 5. til 10. klassetrinn. Kurset skal rette seg mot en mangfoldig elevgruppe. Ingen barn som ønsker å delta, skal hindres ut fra praktiske eller økonomiske grunner.

### Organisering

Oppstart: 30.januar 2017. 7 kurskvelder med varierende tidsrammer. Totalt ca 24 timer.

Antall deltagere: 10

Sted: Medby skole

**Evaluering:** Kurset evalueres skriftlig siste kursdag.

Semesterplan				
Tema	Dato	Tid	Kunnskapsdriv	
Verdens beste råvarer	30.jan	1700-2000	Historie	
En god tre retters til hverdags under 50-lappen	6.feb	1700-2000	Teknologi	
Hva er lokalmat vs lokal mat	14.feb	1700-2000	Lokalsamfunn	
Fiskemiddag til fest	27. feb	1700-2000	Smak og kreativitet	
Besøk lokal bedrift, fisk ute på bål	6.mars	1530-2000	Bygda vs byen	
Fiskeburger på lokal måte. Dessert	13.mars	1700-2000	Fisk og helse	
Avslutningsmarkering; middag basert på elevenes kreative og skapende evne.	20.mars	1530-2000	Foreldre blir invitert	

<b>KUL SJØMAT skal</b>	<b>ELEVER i KUL SJØMAT skal</b>	<b>ELEVEN har deltatt i Fylles inn fortløpende av faglærer.</b>
Gi elevene erfaringer med matlaging gjennom eksperimentering, selvstendig jobbing, prøving og feiling.	Få reelle valgmuligheter og trenes i å reflektere over valg og bruk av råvarer og redskaper	
Gi elevene utvidet kunnskap innenfor hvert enkelt matfaglig emne i kurset.	Sikre at den enkelte elev opplever læring og utvikling innenfor en bred matkulturell forståelse. Gjøre elevene bevisste på merking av matvarer.	
Gi elevene mestringsfølelse.	Gjennom veiledning og selvstendig arbeid utvikle ny kunnskap, nye ferdigheter og nye uttrykksformer	
Gi elevene kunnskap om grunnprinsipp i matlaging, opplæring, trening i håndverk og teknikker knyttet til matlaging.	Få oppgaver hvor det er mulig å utvikle godt håndlag. Lære å bruke fisk, frukt og bær, grønnsaker, korn, melk- og melkeprodukter og noen av deres egenskaper i matlaging som grunnlag for sanselige og uttrykksfulle matretter.	
Utfordre og utvide elevens smakserfaringer og vise hvordan sanseapparatet tas i bruk med hensyn til mat og måltid.	Få mulighet til å fokusere, eksperimentere og muntlig uttrykke sine sensoriske og symbolske opplevelser. Stimulere til refleksjon og erkjennelse	
Ta utgangspunkt i Helsedirektoratets kostanbefalinger.	Kunne velge råvarer og matlagingsmetoder i et helsefremmendeperspektiv.	

**Oppstart:**

Mandag 30. januar 2017 på Medby skole

**Undervisning:** Mandager 17:00- 20:00

**Aldersgruppe:** 5. - 10. klasse

**Pris:** 400 kr (inkl. undervisning og råvarer + bedriftsbesøk)

**Antall plasser:** 10

**Ansvarlig for kurset:** Jørn Aarsland

**Påmelding:** [jorn.aarsland@torsken.kommune.no](mailto:jorn.aarsland@torsken.kommune.no)

**Spørsmål:** 920 54893

**Søknadsfrist:** 23. januar 2017

**Elev:** .....

**Klassetrinn:** .....

**PÅMELDINGEN ER BINDENDE! Underskrift foresatte:**

---

**Mailadresse:** \_\_\_\_\_

**Tlf:** \_\_\_\_\_

# Sluttrapport omstillingsprosjekt

---



**2010-2016**

## **Innholdsfortegnelse**

1.0 Bakgrunn og tema for rapporten	3
2.0 Omstillingsstyret	5
3.0 Kommunefakta	6
4.0 Kommunens rolle som samfunnsutvikler	9
5.0 Næringsliv	10
6.0 Resultater av omstillingsarbeidet	12
IFO-evalueringsrapport av prosjektet	15
Konklusjon	28

## **Bakgrunn og tema for rapporten**

Torsken kommune hadde en anstrengt kommuneøkonomi og sto ovenfor en rekke dramatiske kutt. Torsken kommune hadde en befolkningsnedgang på 21,7 % siden 1999, og var den kommunen i Norge med tredje størst befolkningsnedgang fra 1999 til 2009. Andelen kvinner endret seg fra 51,2 % i 2001 til 49,7 % i 2007. Andelen eldre over 80 år økte fra 7,2 % i 2001 til 7,5 % i 2007.

Torsken kommune ønsket å snu fraflyttingsandelen ved å bidra til nye arbeidsplasser gjennom næringsutvikling. Prosjektet ønsket også å bistå nyetablerer med lokal og regional kunnskap og kompetanse. Bistå med samlokalisering for virksomheter hvor dette var hensiktsmessig. Sammenkoble næringsliv, politikk og administrasjon samt bistå etablerte virksomheter for videre utvikling.

## **Problemstillingen var hvordan snu befolkningsnedgangen og hvordan øke næringsutviklingen?**

I perioden 2010-2016 ble det gjennomført et omstillingsprogram i Torsken kommune. I 2010 ble det bevilget statlige omstillingsmidler for perioden 2010-2016 til kommunen for å endre. Troms Fylkeskommune fikk ansvaret for å administrere omstillingsmidlene knyttet til omstillingsprogrammet i Torsken.

Omstillingsbevilgningen er et ekstraordinært offentlig virkemiddel som kan gis til områder som står overfor spesielt store omstillingsproblemer, som følge av en negativ utvikling i antall arbeidsplasser og befolkning. Det kan skilles mellom 3 ulike typer omstillingsområder: kommuner med hjørnesteinsbedrifter, kommuner/regioner med strukturproblemer i næringslivet og forsvarsavhengige kommuner. Omstillingsbevilgningen har som målsetting å styrke næringsgrunnlaget gjennom å etablere lønnsomme arbeidsplasser, øke verdiskapingen og styrke utviklingsevnen (Innovasjon Norge 2006). Omstillingsbevilgningen ble ordinær bevilgning på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett i 1987. I 2003 overtok fylkeskommunen ansvaret for omstillingsarbeidet gjennom den nye ansvarsreformen. Ansvaret for å kvalitetssikre og følge opp omstillingsområdene har imidlertid ligget hos Innovasjon Norge (tidligere SND) siden 1992, som siden den gang har hatt ansvaret for å følge opp over 70 omstillingsprogram.

Torsken var altså en av flere områder i Troms som kunne søke Troms fylkeskommune om omstillingsmidler. I programperioden, 2010-2016, bevilget Troms fylkeskommune midler til omstillingsprogrammet i Torsken. I tillegg var det en forutsetning at Torsken kommune kunne bidra med minimum 20 prosent av det totale budsjettet for omstillingsprogrammet. Dette har vi gjort gjennom egeninnsats fra administrasjonen og egenkapital fra det kommunale næringsfondet. Sett i forhold til andre omstillingsprogrammer er det et relativt lite program som er gjennomført i Torsken.

Handlingsprogrammet fra 2010 for omstillingsprogrammet i Torsken formulerer tre hovedmålsettinger for programmet: "nye arbeidsplasser", "nye virksomheter" og "bistå i å videreutvikle og styrke eksisterende virksomheter". Delmålene som ble forankret var:

Minst 10 nye virksomheter

Minst 50 nye arbeidsplasser

Minst 20 % av disse virksomhetene skal være kunnskapsintensive virksomheter.

Minst en tredjedel av arbeidsplassene er kvinnearbeidsplasser.

Målsettingene om å styrke næringsutviklingsevnen og skape en mer robust næringsstruktur handler om å *bedre forutsetningene* for en mer positiv næringsutvikling i området. I tillegg til disse mer generelle målsettingene ble det også satt et konkret og periodisert måltall knyttet til antall arbeidsplasser. I løpet av omstillingsperioden skulle programmet bidra til at det ble etablert 50 nye arbeidsplasser og 10 nye bedrifter.

Formålet med sluttevalueringen er å drøfte omstillingsprogrammets gjennomføring og resultater og vurdere grad av måloppnåelse. En slik drøfting vil bli sett i forhold til de skisserte målformuleringene og tilgjengelige ressursene i programmet. Måloppnåelse vil bli vurdert i forhold til det periodiserte måltallet, men i tillegg vil vi naturligvis også trekke inn andre resultatdimensjoner i vår vurdering av programmet. Slik vil vi også forsøke å belyse i hvilken grad forutsetningene for en mer positiv næringsutvikling er blitt bedret. Gjennom en systematisering av erfaringene fra programmet, vil evalueringen også kunne gi innspill med henblikk på den fremtidige organiseringen av næringsutviklingsarbeidet i kommunen.



## 2.0 Omstillingsstyret

Omstillingsstyret har ”i henhold til fullmakt fra eiere ansvar for å oppnå resultater og at omstillingsmidlene forvaltes i henhold til den strategiske plan” (Innovasjon Norge 2006: 20). Dette gjør sammensetningen av styret til en kritisk faktor i omstillingsprogrammet.

Innovasjon Norge anbefaler at styrene for omstillingsprogrammene består av 5, maks 7 medlemmer (Innovasjon Norge 2006). I Torsken ble det satt ned et omstillingsstyre på 5 personer fra 2010 og ble utvidet til 7 personer i 2014. I tillegg har det i hele perioden vært med to eksterne observatører. Omstillingsstyret har siden 2014 bestått av:

- 2 representanter fra det politiske nivået i kommunen
- 2 representanter for det administrative nivået i kommunen
- 3 representanter fra næringslivet
- 1 observatør fra Troms fylkeskommune
- 1 observatør fra Innovasjon Norge

Styret har møttes rundt 4 ganger i året, og ellers hatt fortløpende kontakt via telefon og e-post korrespondanser samt møter når det har vært nødvendig. Vervet som styreleder har vært plassert hos den samme personen gjennom hele perioden. Vedkommende har i perioden vært ordfører i Torsken kommune. Han har fungert som et viktig bindeledd mellom det politiske nivået i kommunen og omstillingsorganisasjonen, ved blant annet å målbære kommunestyret og formannskapet sine meninger i omstillingsstyret. Det synes som om omstillingsprogrammet har vært godt forankret til det politiske nivået i kommunen. Samtidig har det, som nevnt, vært et avklart skille mellom omstillingsstyret og politisk nivå i kommunen. Den politiske styringen av programmet har utelukkende vært på et strategisk nivå. Dette er en viktig erfaring å ta med seg i videreføringen av programmet.

Det synes å være en overveiende enighet om at styret har hatt en hensiktsmessig sammensetning og god kompetanse. Det vil alltid være enkelte som har en annen oppfatning av styrets kompetanse, men disse synspunktene målbæres kun i mindre grad av sentrale aktører i Torsken. Utviklingstiltak som baserer seg på samspill mellom offentlig og privat sektor opplever tidvis et manglende engasjement fra næringslivsrepresentantene i styret (se eks. Jakobsen 2007). Dette synes ikke å ha vært tilfellet i Torsken kommune. Næringslivsrepresentantene har møtt jevnlig på møtene og blir oppfattet som svært engasjerte og interesserte av andre sentrale aktører. Sammensetningen av næringslivsrepresentanter synes videre langt på vei å ha sikret styret en bred kompetanse og legitimitet. De respektive prosjektledernes fra Torsken kommune har bidratt til at omstillingsprogrammet har hatt en formell forankring til et bredere næringsliv, og vedkommende har kunnet fungere som et talerør for næringslivet. I prosjektet har det vært tre prosjektledere.

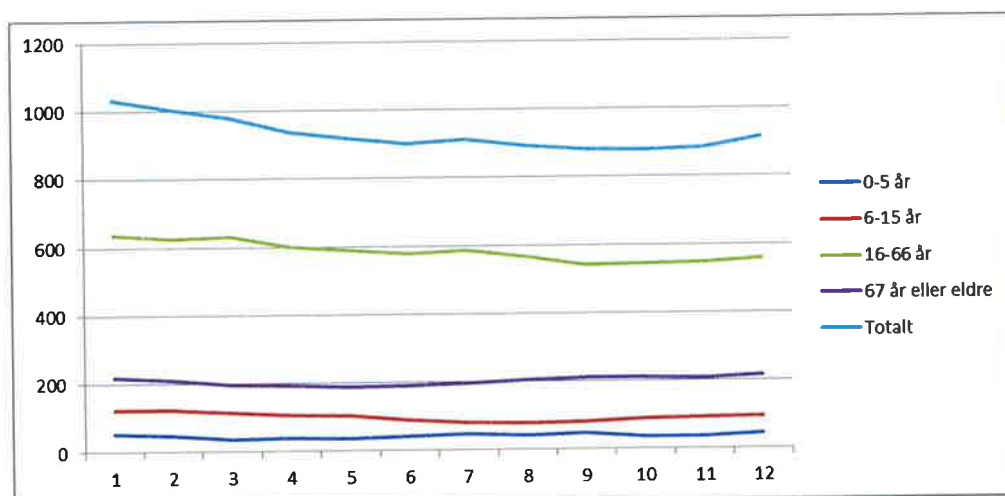
Sentrale aktører både i og utenfor styret fremhever at bidragene fra representasjonen fra Innovasjon Norge har vært svært viktige. Dette gjelder særlig kompetanseoverføring i forhold til prosjektledelse og prosjektstyring, og de verktøy som Innovasjon Norge kan tilby innen prosjektutvikling. Omstillingsperioden fremstilles som en læringsprosess der disse bidragene har vært svært verdifulle.

### 3.0 Kommunefakta

#### Befolkningsutvikling

Tabell og graf nedenfor viser utviklingen av folketallet i Torsken kommune fra inngangen av 2005 til inngangen av 2016.

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-5 år	52	47	36	38	37	42	47	42	48	37	37	45
6-15 år	124	122	116	107	104	90	81	78	81	89	93	94
16-66 år	637	626	630	599	588	577	587	567	542	543	547	558
67 år eller eldre	220	210	196	193	187	190	196	205	209	209	207	216
Totalt	1033	1005	978	937	916	899	911	892	880	878	884	913



Ut fra tabellen ser vi at folketallet har hatt en jevn nedgang fra 2005 til inngangen av 2016. Vi ser at fra inngangen av 2015 til inngangen av 2016 har det vært en økning på 29 personer. Den største endringen i befolkningsutviklingen i Torsken kommune finner vi i gruppen 16 - 66 år, hvor vi har hatt en nedgang på 79 personer. Gruppen fra 0-15 år har hatt en nedgang på 37 personer, mens gruppen 67 år og eldre har hatt en nedgang på 4 personer.

#### Befolkningsutvikling første halvår av 2016

Endring i Torsken kommunes folketall for 1. og 2. kvartal i 2016 er som følger:

Beskrivelse	1. kvartal 2016	2. kvartal 2016
Folketallet ved inngangen av kvartalet	913	914
Fødde	6	0
Døde	2	4
Fødselsoverskudd	4	-4
Innvandring	1	6
Utvandring	0	2
Innflytting, innalandsk	8	5
Utflytting, innalandsk	12	16
Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring	-3	-7
Folkevekst	1	-11
<b>Folketallet ved utgangen av kvartalet</b>	<b>914</b>	<b>903</b>

Innbyggertallet i Torsken kommune har blitt redusert det siste halvår med 10 personer.

### Demografi

Innsikt i demografiske forhold har betydning ved utarbeidelse av økonomiplan. Negativ befolkningsutvikling medfører ofte redusert inntektsgrunnlag gjennom skatter, avgifter og overføringer, samt redusert behov for enkelte infrastrukturelle tiltak. Torsken kommune har i henhold til prognoser fra statistisk sentralbyrå sine framskrivninger kontinuerlig nedgang i folketallet. Noe som er med på snu den negative trenden knyttet til befolkningsutvikling er at Torsken kommune har politisk vedtatt å bosette flyktninger. Per 30.06.2016 har Torsken kommune bosatt 45 flyktninger, inkludert familiegjenforening.

### Framskrevet folkemengde

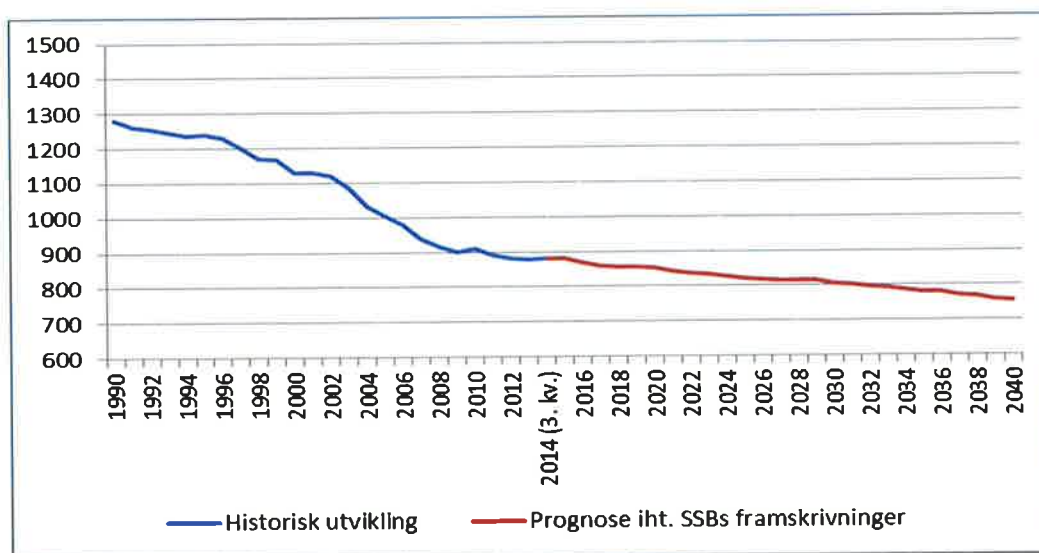
Statistisk sentralbyrå sine befolkningsprognoser tilsier at kommunen vil ha en nedgang i antall innbyggere i yrkesaktiv alder fra 558 i 01.01.16 til 452 i 2040. Rådmannen understreker at dette er prognoser basert på framskrivninger av historiske tall, og at det alltid vil være en usikkerhet knyttet til slike prognoser.

Befolkningsutviklingen på nasjonalt nivå er helt sentral ved fordeling av de frie inntektene. Befolkningsutviklingen for landet som helhet har vært betydelig høyere de siste fire årene enn årene før. Dersom denne utviklingen fortsetter vil Torsken kommune sin befolkningsandel kunne gå ned, med den konsekvens at kommunens frie inntekter reduseres.

Tabellen nedenfor viser framskrevet folkemengde etter kjønn, alder og tid. Det valgte alternativet er ved middels nasjonal vekst.

Kjønn	Aldersgruppe	2020	2030	2040
<b>Menn</b>	0-5 år	23	22	22
	6-15 år	52	44	40
	16-66 år	313	282	249
	67 år eller eldre	99	121	137
<b>Kvinner</b>	0-5 år	24	19	20
	6-15 år	48	42	40
	16-66 år	234	222	203
	67 år eller eldre	123	114	124
	<b>Til sammen</b>	<b>916</b>	<b>866</b>	<b>835</b>

Figuren viser utviklingen i folketall i kommunen fra 1990 til 2014 (pr. 3. kvartal) og forventet utvikling frem til 2040 basert på SSBs framskrivinger.



#### 4.0 Kommunens rolle som samfunnsutvikler

Kommunens rolle som samfunnsutvikler dreier seg om langsiktig arealbruk og utbyggingsmønster, utbygging av infrastruktur, steds- og sentrumsutvikling, næringsutvikling, miljø og folkehelse i videste forstand.

Rollen favner videre enn de oppgavene en kommune er pålagt å utføre gjennom lover og forskrifter, og er i stor grad basert på samarbeid med og mobilisering av aktører i og utenfor egen kommune.

Rådmann og ordfører er sentrale i arbeidet med samfunnsutvikling i Torsken kommune. Ordfører er næringsansvarlig og «døråpner» i forbindelse med næringsetablering og prosjekter, rådmann er saksbehandler og ofte prosjektansvarlig.

Kommunen har god kompetanse på prosjektarbeid, utfordringen er at også rådmann må være generalist og saksbehandler da administrasjon er «slanket» til et minimum, ofte må oppgaver som er relatert til drift og tjenesteproduksjon prioriteres fremfor planlegging og langsiktig tenkning.

Torsken kommune er en ressursrik kommune spesielt med tanke på det maritime, fiske, fiskeindustri og havbruk. Det anses å være et stort potensial innenfor dette. Senja har et enormt vekstpotensial innen reiseliv og Torsken kommune har mye å lokke tilreisende med. Gryllefjord ligger i endepunkt av Nasjonal turistveg.

Det er viktig at kommunen opprettholder kapasitet og kompetanse med tilrettelegging med tanke på næringsrettet infrastruktur, arealplanlegging og bolig- og stedsutvikling for å oppnå fortsatt næringsvekst i Torsken kommune. Torsken kommune har vært en omstillingskommune de siste 5 år som har gitt store ringvirkninger for næringsetablering, dette arbeidet må videreføres slik at kommunen får flere næringer etablert.

Torsken kommune har i mange år hatt mange boliger stående tomme, det har vært lite utleie og lave salgspriser, denne trenden har snudd de siste 5 år. I forbindelse med bosetting av flyktninger opplever vi nå mangel på boliger, Torsken kommune har utarbeidet et boligprosjekt som bygger på Hamarøymodellen. Det er en vesentlig faktor at det blir en fornyelse i boligparken, ikke bare på bakgrunn av fornyelse men også en vekst i boligpriser/utleiepriser. Et bakteppe er en eventuell godkjenning fra Fylkesmannen grunnet Robek notering, og dens godkjenningskrav av langsiktige leieavtaler.

## 5.0 Næringsliv

### Spesielle fortrinn og utfordringer:

Torsken kommune har god og høy kunnskap og kompetanse på fiskeri og havbruk. Det finnes god og relevant kompetanse både i kommunaladministrasjon og næringen. Det er kort vei mellom næringsaktører og administrasjon noe som medfører kort saksbehandlingstid. Administrasjon har en fleksibel og omstillingsdyktig bemanning og har proaktive arbeidsrutiner innenfor næring.

Det er små fagmiljø, så det kan oppleves som sårbart ved en eventuell endring. Ved en eventuell stor kommune vil nok utfordringene bli lang vei til beslutningstakerne, lavere lokalkunnskap, vanskeligere å gjøre sektorovergrepene endringer, lavere eierskap til lokale utfordringer.

Verdiskapning er viktig for vekst og utvikling av lokalsamfunn. Innovasjon og verdiskapning skjer og skal skje i privat sektor, men det forutsetter ofte gode rammebetingelser. Et levedyktig og fleksibelt næringsliv fører til aktivitet og utvikling. Et dynamisk samfunn oppleves som mer attraktivt. Det er viktig å etablere nye arbeidsplasser både med og uten krav til fagkompetanse, innenfor nye og eksisterende næringsområder.

### Kommunen som tilrettelegger og bidragsyter for næringsvirksomhet:

Torsken kommune utøver hovedsakelig sin rolle som tilrettelegger for næringsutvikling gjennom:

- Arealplanlegging, reguleringsplaner og dispensasjonsbehandling
- Tilrettelegging og rimelige tomter
- Kommunale grunnlagsinvesteringer, Fiber, VAR og annen kommunal infrastruktur
- Kommunalt næringsfond
- Premissleverandør og døråpner inn mot myndigheter og samarbeidspartnere
- Fiskeflåtefond
- Omstillingsprosjekt, behjelpelig med utarbeidelse av forretningsideer og finansiering
- Utbygging av industrikaier og områder, utbygging av fiskerihavner
- Nasjonal turistveg
- Fergeforbindelse mellom Gryllefjord og Andenes

### Reiseliv og turisme

Alt ligger til rette for en satsning på reiselivet i Torsken. Fantastisk natur, kultur og historie. En sammenkobling av flere tema for å løfte attraktiviteten er nødvendig for å trekke større verdier ut av markedet. Reiselivsnæringen er av stor betydning for Torsken, men kan i større grad enn i dag utvikles vesentlig og vokse. Reiselivet i regionen er sterkt sesongbasert, med sommersesongen som spesielt viktig. Næringa preges av mange små bedrifter som har få ressurser til egen markedsføring og utvikling. Samarbeid og samordning av tilbud og aktiviteter gjennom pakketilbud, kan gjøre reiselivet mer attraktivt for besøkende fra både inn- og utland. Det er viktig å satse på turister fra regionen og fylket for å skape et helårlig reiselivstilbud.

For å planlegge, utvikle og markedsføre helårs reiselivsprodukter er reiselivsnæringa avhengig av gode rammebetingelser- først og fremst et effektivt transporttilbud. Det handler om tilgjengelighet og at reisetiden ikke må bli for lang fra større flyplasser og andre transportknutepunkt. Kommunens beliggenhet med kort avstand til ett av Norges mest kjente og foretrukne reisemål, Lofoten, kan utnyttes i større grad. Det er også viktig med forutsigbarhet, rutetider som korresponderer og oppdatert informasjon. Museer, opplevelser, kafeer og restauranter med fokus på lokal mat, er viktige kvaliteter som det bør satses på. Torsken med utgangspunkt i kystkultur og historie, og har alle forutsetninger for å gi besøkende uforglemmelige opplevelser og dermed lykkes i kampen om turistene.

## 6.0 Resultater av omstillingsarbeidet

Evalueringen gir grunnlag for å peke på noen av de viktigste resultatene av omstillings-arbeidet. Nedenfor lister vi opp disse.

Programmet har bidratt til etablering av 50 nye arbeidsplasser og 10 nye virksomheter. Den kvantitative målsettingen er nådd.

Programmet har bidratt til økt kompetanse på nyskappingsarbeid og prosjektgjennomføring i det kommunale næringsapparatet. Det kommunale næringsarbeidet er styrket.

Omstillingsarbeidet har bidratt til å styrke koblingene mellom kommunen og det private næringslivet. Kommunen fremstår i større grad som en kompetent tilrettelegger.

Omstillingsarbeidet har bidratt til kompetanseheving i de deltakende bedriftene. Dette gjelder både gjennom SMB-utvikling og gjennom andre enkeltprosjekter. Særlig har bedriftene fått styrket sin prosjektkompetanse, det vil si kompetansen på prosjekt-planlegging, prosjektgjennomføring og prosjektledelse. PLP-metodikken har her vært av stor betydning.

Omstillingsprogrammet har bidratt til å styrke Torsken sin posisjon og utviklingsevne på strategisk viktige områder, særlig gjelder dette innen fiskeri og havbruk.

Programmet har bidratt til å styrke nettverket mellom aktører på strategisk viktige områder. Dette gjelder blant annet prosjektet læring – for - næring, og delvis innen reiseliv og kultur. Prosjektet har blant annet vært en av flere bidragsyttere til etableringen av felles næringssamarbeid innen fiskeri. I Senjaregionen er det etablert et strategisk samarbeid mellom 30 bedrifter som har sin virksomhet innenfor fangst- og fiskeri, sjømatindustri, havbruk og marin leverandørnæring. Bedriftene inngår i et organisert partnerskap – kalt Sjømatklyngen Senja - som også omfatter et titalls samarbeidspartnere fra kunnskapsmiljø og fra offentlig sektor.

Prosjektet har etablert Flåtefondet AS.

Næringslunsj har vært gjennomført med stor deltakelse fra næringslivet. Næringslunsjen er videreført med et samarbeid mellom næringsaktører i Berg kommune og Torsken kommune. Kommunene organiserer program, innkalling og praktisk gjennomføring.

Omstillingsarbeidet har resultert i noen viktige regionale samarbeidsprosjekter innen kunnskap og kompetanse, og således bidratt til økte regionale koblinger og nettverk.

Det er foretatt en kartlegging av reiseliv og turisme og hvordan dette kan gi verdiskaping. En felles reiselivsstrategi med de andre kommunene på Senja er i startfasen, det samme gjelder også et tettere samarbeid med Midt-Troms kommunene.

Under følger noen av bidragene som har blitt utført i omstillingsprosjektet.



Aktivitet	Beløp
Etablering av fotofirma og fotostudio	Kr. 20 000
Tilrettelegging til turisme	Kr. 170 000
Filmproduksjon – Destinasjon Senja	Kr. 50 000
Bolig til ungdom	Kr. 100 000
Studiesenteret Finnsnes AS	Kr. 5 000
Ørja – fysisk tilrettelegging	Kr. 57 500
Føringsbåt for landbruk og sauebruk	Kr. 75 000

Aktivitet	Beløp
Senjafestivalen	Kr. 22 000
Grunder areal	Kr. 100 000
Distriktsbutikk	Kr. 30 000
Restaurering av næringsbygg	Kr. 71 000
Utstyr for pakking og foredling av fisk	Kr. 10 000
Etablering av fotterapeut	Kr. 68 000
Forretningsplan og etablering av bedrift	Kr. 50 000
Næringsareal	Kr. 100 000
Tilskudd kjøp av fiskebåt	Kr. 75 000
Tilskudd kjøp av	Kr. 58 500

radiobjeller	
Tilskudd leie av arealer næring	Kr. 100 000
Tilskudd til kjøp av båt til næring	Kr. 47 374



# RAPPORT

Forstudie:

## FREMTIDIG ORGANISERING AV NÆRINGSUTVIKLINGEN I TORSKEN KOMMUNE

26.november 2015

Utarbeidet av ifo-Institutt for organisasjonsutvikling DA  
 Roald A Johansen, partner

# Innhold

<u>1.</u>	<u>Bakgrunn</u> .....	17
<u>2.</u>	<u>Forstudie «Fremtidig organisering av næringsutviklingen i Torsken kommune»</u> .....	17
<u>3.</u>	<u>Omstillingsprosjektet</u> .....	19
<u>3.1</u>	<u>Mål for omstillingen</u> .....	19
<u>3.2</u>	<u>Målstatus oktober 2015</u> .....	20
<u>3.3</u>	<u>Prosjektets hovedaktiviteter</u> .....	20
<u>3.4</u>	<u>Viktige omstillingsoppgaver som må videreføres</u> .....	22
<u>4</u>	<u>Næringsoppgaver Torsken kommune</u> .....	23
<u>4.1</u>	<u>Innledning</u> .....	23
<u>4.2</u>	<u>Interne oppgaver</u> .....	23
<u>4.3</u>	<u>Oppgaver rettet mot lokalt næringsliv</u> .....	23
<u>4.4</u>	<u>Eksterne oppgaver</u> .....	23
<u>4.5</u>	<u>Oppsummering</u> .....	24
<u>5</u>	<u>Organisasjonsformer</u> .....	24
<u>6</u>	<u>Drøfting</u> .....	25
<u>6.1</u>	<u>Tilbake til gammel ordning</u> .....	25
<u>6.2</u>	<u>Etablere næringsorganisasjon i Torsken kommune</u> .....	25
<u>6.3</u>	<u>Etablere næringsorganisasjon sammen med næringslivet i Torsken</u> .....	26
<u>6.4</u>	<u>Etablere næringsorganisasjon med andre kommuner</u> .....	26
<u>6.5</u>	<u>Kjøpe tjenester</u> .....	26
<u>7</u>	<u>Konklusjon og anbefaling</u> .....	27
<u>7.1</u>	<u>Sammenfatning</u> .....	27
<u>7.2</u>	<u>Anbefaling</u> .....	27

## 1. Bakgrunn

Torsken kommune fikk i 2010 omstillingsstatus. Det ble den gang ikke gjennomført en egen konsekvensanalyse for Torsken, men en benyttet seg av eksisterende vurderinger. En oppsummering som ble benyttet var fra rapporten «Senja som Fiskeriregion» fra 2009:

Kommuneøkonomien er anstrengt og kommunen står overfor en rekke dramatiske kutt i kommuneøkonomien inkludert stillingskutt.

Kommunen har mistet nesten en femtedel av befolkningen siden 1999 (-21,7%) og er den kommunen i Norge med 3.størst befolkningsnedgang i perioden 1999-2009.

Kommune har ingen videregående skoletilbud. Kvinneandelen har endret seg fra 51,2% i 2001 til 49,7% i 2007. Andelen eldre (over 80 ar) har endret seg fra 7,2% i 2001 til 7,5% i 2007. Torsken kommune har gjennomgående relativ lav arbeidsledighet. En forklaring på gjennomgående lav arbeidsledighet er at arbeidsledige etter kort tid flytter fra kommunen. Statistisk Sentralbyrå (SSB) sine prognoser for befolkningsutviklingen i kommunen indikerer den dramatiske utviklingen som skjer. Både det politiske og det administrative miljøet i Torsken kommune er svært opptatt av å se på muligheter for a snu utviklingen.

### Næringsgrunnlag i Torsken:

Torsken kommune preges av et næringsliv som er særlig sterk på industri og sysselsetting innenfor fiskerinæringen. Fiskerirelaterte næringer og offentlig tjenesteyting utgjør nær 80 prosent av samlet sysselsetting i kommunen. Andel sysselsatte i fiskeri, fiskeindustri og landbruk er på ca. 40% av sysselsatte i kommunen. Det er 0,28 arbeidsplasser i privat sektor pr. innbygger i kommunen. Torsken har høyest vekst av tromsøkommunene i selvstendig næringsdrivende kvinner fra 2002 til 2007.

Andelen av arbeidsplasser i kommunen som dekkes ved innpendling er på 13%, mens netto utpendling i forhold til sysselsatte i kommunen er på rundt 10%. Driftsinntekter fra fiskeri- og havbruksnæringen pr. innbygger i Torsken kommune basert på utvalgte bedrifter utgjør ca. kr. 613.000,-. I disse tallene ligger også driftsinntekter fra Gryllefjord Fryseri AS sin avdeling i Senjahopen.

### Næringslivets utfordringer:

Lokal fiskerinæring påpeker god ressurstilgang samtidig som at det er viktig å lykkes med å rekruttere flere til fiskeryrket og videreutvikle lokal fiskerinæring, samt å få etablert flere kunnskapsintensive virksomheter i kommunen.

I en tilsvarende rapport fra «2013 «Senja som sjømatregion» har tallene endret seg noe i positiv retning; [http://nhnett.no/assets/Senja\\_som\\_sjomatregion\\_rapport\\_16\\_05\\_2013\\_.pdf](http://nhnett.no/assets/Senja_som_sjomatregion_rapport_16_05_2013_.pdf)

Omstillingsperioden nærmer seg nå slutten, og en må vurdere en fremtidig organisering av næringsutviklingen i Torsken kommune. Denne rapport vurderer og foreslår videre arbeid.

## 2. Forstudie «Fremtidig organisering av næringsutviklingen i Torsken kommune»

For å forberede hvordan utviklingen av omstillingsarbeidet og næringsarbeidet best kan skje etter omstillingsperioden har Torsken kommune valgt å gjennomføre Innovasjon Norge sitt prosjektopplegg, det vises til <http://www.regionalomstilling.no/no/Verktoy/Videreforing-av-omstillingsarbeidet/>

Det har i den forbindelse blitt gjennomført en forstudie i september/oktober 2015 hvor Roald A Johansen, ifo-Institutt for organisasjonsutvikling DA, har vært engasjert i arbeidet sammen med leder for omstillingsprosjektet Louis S. Edvardsen. Studien har i grove trekk vært gjennomført slik:

- Innsamling og struktur av dokumentasjon
- Gjennomføring av spørreundersøkelse i næringslivet, blant politikere og administrasjon i Torsken – Svarprosent næringsliv var 37,5%, politikere og administrasjon 50%
- Presentasjon av resultater på eget lunsjmøte
- Dybdeintervju av representanter fra næringsliv, politikere og administrasjon – totalt 14 intervju
- Innhenting av modeller fra andre områder
- Drøfting av alternative modeller for Torsken
- Forslag til modell og videreføring for Torsken

En oppsummering er:

- Næringslivet er representert ved svar fra alle bransjer
- Politikere og administrasjon tror samarbeidet er bedre med næringslivet enn næringslivet mener
- Næringslivet mener at helsetilbud, barnehage, grunnskole og kultur/fritid er viktigst for utvikling av egen næring, og er klart mest misfornøyd med kultur/fritidstilbudet
- Politikere og administrasjon mener de største utfordringer ligger i boligmangel, kultur/fritidstilbud, tilgang til næringsareal og forutsigbarhet i arealdisponering.
- Når det gjelder infrastruktur er alle enig om at åpne og gode veier er viktigst sammen med et godt fungerende høyhastighetsnett
- 44% av næringslivet mener at de vil ha behov for flere ansatte de neste 2-3 årene mens 66% av politikere/administrasjon tror det
- 44% av næringslivet kjenner til Omstillingsarbeidet og 78% av politikere/ansatte.
- De 4 best kjente omstillingsprosjekt hos alle er Kystflåtefondet, ny industri kai, Læring for næring og næringslunsj. Næringslivet gir disse fire «godkjent» vellykket. Politikerne er enig med unntak av næringslunsj.
- Både næringsliv og politikere/administrasjon vurderer at prosjektene i liten grad ville blitt gjennomført uten bidrag fra omstillingsprogrammet
- De fleste er bevisst på hvem som kan svare på hva mht næringsutvikling
- Både næringsliv og politikere/administrasjon er enig i at det viktigste for næringslivet er at de gjennom samordning kan bidra til konkrete næringsprosjekt. Politikere og administrasjon mener i tillegg at det er viktig for næringslivet å samordne seg for å gi innspill til kommuneplan. Det mener ikke næringslivet som i stedet fremhever innspill til strategisk næringsplan som viktig.
- Samordning av næringslivet mener både næringsliv (29%) og politikere/administrasjon (43%) kan skje i fellesskap med kommunen
- Samordning av kommunale næringsoppgaver mener næringslivet (58%) best skjer gjennom egen stilling i kommunen mens 43% av politikere/administrasjon mener dette.
- Ingen – med ett unntak – ønsker en regional organisering av det kommunale næringsarbeid

Intervjuguiden følger som vedlegg. Totalt er 5 næringslivsledere, 4 politikere og 5 fra administrasjonen intervjuet. En konklusjon av etterfølgende intervjuer er:

- Samtlige kjente til omstillingsorganisasjonsformen i omstillingsprogrammet. Det kom fram at fokus først var på å få fram gode prosjekt med godt eierskap, og deretter å gjennomføre disse. Egenskapene til de to programlederne gjenspeilet dette.
- De siste årene hadde det vært ønskelig med noe mer tilstedeværelse hos næringsaktørene for å identifisere, spesifisere og følge opp mulige nye prosjekt.

- Omstillingens overordnede mål var kjent
- Omstillingsprosjektene med unntak av «kystbåtrederi» og «kortreist mat» var i litt varierende grad kjent
- Næringslunsjene har vært vellykket og bra som møteplass. Oppfølging mot politikerne kunne vært bedre.
- Potensialet ligger i fiskeri, havbruk og reiseliv.
- Kritiske faktorer innen fiskeri:
  - Kvoter selges ut av kommunen
  - Alder på fiskere går opp
  - Alder på fiskebåter går opp
  - Mottak er avhengig av fremmedflåten
- Kritiske faktorer innen havbruk:
  - Gode og mange nok lokasjoner, ajour arealplan kyst
  - Rekruttering
- Kritiske faktorer innen reiseliv:
  - Manglende samordning av tilbud
  - Ingen «lokomotiv» eller koordinator for å utvikle bransjen
- De kritiske faktorene for kommunen er:
  - Rekruttering av kompetent arbeidskraft
  - Beholde de store virksomhetene i kommunen
  - Infrastruktur: åpne gode veier og godt høyhastighetsnett
  - Arbeidsplasser til begge parter
  - Komme ut av Robek-listen
- Kommunens viktigste næringsoppgaver er:
  - Planlegge, tilrettelegge og utvikle infrastruktur, inklusive boliger, areal, mv
  - Etablererhjelp
  - Være samtalepartner for lokalt næringsliv, bidra med støtte i lokal utvikling, herunder kjenne til regelverk, virkemiddelaktører, mv.
  - Være medspiller og døråpner for lokalt næringsliv overfor regionale/nasjonale myndigheter
  - Markedsføre Torsken som et godt sted å arbeide og bo
  - Utvikle og gjennomføre strategisk næringsplan med prioriterte prosjekter og tiltak i nært samarbeid med næringslivet

### 3. Omstillingsprosjektet

#### 3.1 Mål for omstillingen

##### Hovedmål:

Prosjektets hovedmål har vært å bidra til etablering av nye virksomheter, nye arbeidsplasser og bidra til å videreutvikle og styrke eksisterende virksomheter i Torsken kommune

##### Prioriterte områder:

- Fiskeri og havbruksnæring
- Servicenæringer
- Kunnskapsintensive virksomheter
- Kulturnæringer (turisme)

Følgende delmål skulle være oppnådd pr 31.12.2014:

- Minst 10 nye virksomheter etablert i kommunen, minimum 2 innen området kunnskapsintensive virksomheter
- Minst 50 nye arbeidsplasser etablert i kommunen, minst 1/3 kvinnearbeidsplasser
- Prosjektet skal bistå eksisterende virksomheter til å utvikle seg

### 3.2 Målstatus oktober 2015

#### Minst 10 nye virksomheter:

Dette målet er nådd. Som nye bedrifter er registrert:

- Almestad fotterapeut
- Bohem frisør
- «Johan F» fiskebåtrederi
- «Amanda» fiskebåtrederi
- «Troms Kystfiske AS» fiskebåtrederi
- «Gryllefjord Skog og Stein AS» - nedlagt etter 2 års drift
- «Arctic Filet AS» nyoppstartet filetbedrift i Torsken
- «Gryllefjord Seafood AS» filetfabrikk i Gryllefjord
- «Rock and Wood Construction AS» import og salg av trevarer/bygg fra Latvia
- «Søndre Torsken utleieboliger AS»
- «Senja Kystbåtturisme»

#### Minst 50 nye arbeidsplasser:

Følgende resultat rapporteres oppnådd i prosjekter hvor omstillingsprosjektet har bidratt. Det understrekes at det er selvsagt virksomhetene selv som har skapt arbeidsplassene, omstillingsprosjektet har imidlertid bidratt:

- Artic filet 15 årsverk
- Gryllefjord Seafood: 25 årsverk
- Undervisningskonsesjon: 6 årsverk
- Nergård Grunnfarnes: 3 årsverk
- Storås rederi: 1 årsverk
- Johan F rederi: 1 årsverk
- Almestad fotterapeut: 1 arbeidsplass
- Senjabygg: 1-3 årsverk
- Økt antall fremmedsjarker
- Torskenkrogen 1 arbeidsplass
- Bohem frisør: 1 årsverk

#### Bistå eksisterende virksomheter:

Omstillingsprogrammet har i hovedsak bistått eksisterende virksomheter, det vises til utvikling i antall arbeidsplasser.

### 3.3 Prosjektets hovedaktiviteter

Omstillingsorganisasjonen har beskrevet følgende hovedaktiviteter for sin virksomhet:

- Etablere, videreutvikle og gjennomføre næringslunsjer og andre arenaer for næringsliv, politikk og administrasjon



- Bidra til samlokalisering for virksomheter hvor dette er hensiktsmessig og nye virksomheter, for å bidra til god synergi mellom virksomhetene og derav styrking av de enkelte virksomheter
- Lavterskelaktivitet til potensielle nye virksomheter som direkte oppfølging, etablererdager og idéutvekslingsmøter
- Bistå nyetablerte med forretningsplaner, kontakt med støtteapparat som IN, TFK næringsetat, kommunalt næringsfond mv.
  - Bistå etablerte virksomheter i videreutvikling
  - Drifte prosjektet
  - Stimulere de etablerte virksomhetene til ny produktutvikling, strategiske valg, mv.
  - Være en samarbeidsaktør med Torsken kommune, Senja næringshage AS og øvrige aktører
  - Annonsering i prosjektet for å imøtekomme potensielle gründere

Dette er gjort gjennom etablering og oppfølging av nedenstående prosjekter.

Navn	Mål	Resultat	Videreføring
Flåtefondet	Bidra til egenkapital ved kjøp av fiskebåt med leveringsforpliktelser i Torsken komm.	Etablert. Gjennomført en delfinansiering. To nye under vurdering	Er overført til drift.
Isoporkassefabrikk	Reetablere isoporkassefabrikk i Torsken	Påtenkt lokale var i tidl. isoporkassefabrikk som nå nyttes av Arctic Filet	Wilsgård vil ta prosjektet videre dersom lakseproduksjon øker. Krever da ny lokalisering
Kystbåtrederi		Er gjennomført del av kystskipperkurs for 10-12 fiskebåtskipper som ledd i å kunne ta med turister ut på fiskefeltet. Visit Senja sviktet i markedsføringen.	
Kortreist mat	Lokalt produsert fiskeprodukter basert på levert bifangst fra tråler(e) og andre til lokale fiskemottak	Endringer i trålleveranser. I tillegg arbeidet Vidkunn Wilsgård med dette parallelt. Prosjektet videreført sammen med han. Er nå stoppet.	Det er ikke konkret prosjekt for videreføring.
Ny industrikai	Sikre kai for mottak av større pelagiske fangster i Torsken	Kaia er bygd. Torsken Havprodukter kan nå øke sin produksjonskapasitet.	Nytt prosjekt bør fokusere på mottak av sild, makrell mv i samarbeid med Torsken Havprodukter. Konkretisere hva skal oppnås når.
Senja som ilandforsyningssted for olje/gass	Sikre at Ballesvika blir sett på som aktuelt ilandføringssted	Har introdusert dette på konferanser og møter.	Det er ingen umiddelbare planer. Prosjektet fokuserer på å være forberedt og at Ballesvika tas med som aktuelt ilandføringssted dersom det skulle bli aktuelt med Troms II
Læring for næring	Todelt: 1. etablere Torskensenteret som undervisnings- og tilholdssted for fiskeri- og havbruksfag. 2. Utvidet bruk i samarbeid med UiT, næringsliv.	Trinn 1 er gjennomført. Bygget står nyoppustet. I trinn 2 har en til nå signert samarbeidsavtale med UiT, samt er jevnlig i dialog med UiT.	Forsterket satsing på trinn 2
Serviceanlegg for fiskere	Todelt: 1. velferdslokale for sjarkfiskere	Del 1 er realisert i Torsken og Gryllefjord.	Dagens tilbud må gjøres mer kjent. Lagring, oppbevaring og klargjøring

Navn	Mål	Resultat	Videreføring
	(sove, vaske klær, se TV, mv). 2. Lagring av utstyr, egnebu, mv	Del 2 stoppet opp da «Pedersenbruket» i Gryllefjord synes tiltenkt andre oppgaver av Nergård	av utstyr er viktig og det bør sees på muligheter for dette
Bolyst	Over tid skape økt stolthet og identitet i de ulike bygdene i Torsken	Gjennomført folkemøter i bygdene, hatt flere ryddeaksjoner, bygdene er tilbudt 10' hver til egne tiltak	Videreføres. I tillegg vurdere behov for boliger, både ta i bruk eksisterende og bygge nye
Næringslunsj	Skape nettverk og bedre kunnskap om bedriftene i Torsken	Gjennomfører 3 – 5 næringslunsjer i året.	Vurdere tiltak ut over gjensidig informasjon

### 3.4 Viktige omstillingsoppgaver som må videreføres

Som det fremgår av ovenstående må det være avklart hvordan prosjektene kan videreføres og hva dette krever av kompetanse og ressurser:

Navn	Krav til videreføring	Næringsorg. oppgaver	Omfang
Flåtefondet	Regler for anvendelse av flåtefondet.	Behandle søknader. Kjenne regelverket	15 - 20 dv
Isoporkasse-fabrikk	Wilsgård vil ta prosjektet videre.	Ingen spesifikke krav eller oppgaver. Støtte ved behov	?
Kystbåtrederi	Avsluttet. Kan tas opp igjen som del av reiselivssatsinga	Mulig idé i reiselivssatsing	?
Kortreist mat	Det er ikke konkret prosjekt for videreføring.	Mulig idé i reiselivssatsing	?
Ny industrikai	Nytt prosjekt bør fokusere på mottak av sild, makrell mv i samarbeid med Torsken Havprodukter. Konkretisere hva skal oppnås når.	Oppmuntre til bruk for Torsken Havprodukter	?
Senja som i land-forsyningssted for olje/gass	Det er ingen umiddelbare planer. Prosjektet fokuserer på å være forberedt og at Ballesvika tas med som aktuelt ilandføringssted dersom det skulle bli aktuelt med Troms II	Påpeke mulighetene	10 – 10 dv
Læring for næring	Forsterket satsing på trinn 2	SENTRAL OPPGAVE. Viktig å følge opp ovenfor FoU	15 – 20 dv
Serviceanlegg for fiskere	Dagens tilbud må gjøres mer kjent. Lagring, oppbevaring og klargjøring av utstyr er viktig og det bør sees på muligheter for dette	Trinn 2: få plass for oppbevaring og klargjøring av utstyr.	10 – 15 dv
Bolyst	Videreføres. I tillegg vurdere behov for boliger, både ta i bruk eksisterende og bygge nye	1. Tilbud av boliger særlig viktig for ny arbeidskraft. 2. Videreføre bygdeinnsatsen	10 – 20 dv
Næringslunsj	Vurdere tiltak ut over gjensidig informasjon	Videreføre i samarbeid med næringslivet	5 – 10 dv

Et grovt estimat kan utgjøre i overkant av 3 månedersverk (20 dagsverk pr mnd), dvs i praksis en 30% stilling.

## 4 Næringsoppgaver Torsken kommune

### 4.1 Innledning

Næringsoppgaver i en liten kommune er i utgangspunktet de samme som i en stor kommune, men selvsagt ikke i samme omfang. «I gamle dager» var dette en oppgave for ordfører som i beste fall hadde med seg en «adjutant» som kunne registrere og følge opp det man ble enige om. Etter hvert som næringsutvikling ble viktigere og krevde mer ressurser ansatte kommunen en nærings sjef som skulle ivareta de fleste oppgaver, men selvsagt fortsatt med god støtte fra ordfører.

Torsken kommune har gått gjennom disse fasene, men måtte pga stram økonomi som robek-kommune definere oppgavene til ordfører også til å omfatte funksjonene til nærings sjef, teknisk sjef og brannsjef. I praksis en 24/7/365 stilling som må være meget vanskelig å håndtere. Slik sett var det godt å få omstillingsstatus og engasjement av omstillingsleder som kunne avhjelpe i håndtering av næringsfunksjonene.

Å gå tilbake til alle oppgaver rundt ordførerjobben ansees i alle fall som meget vanskelig. En eller annen form for assistanse/organisering er nødvendig dersom næringsoppgavene skal kunne løses på en akseptabel måte.

### 4.2 Interne oppgaver

Kommunen har en rekke «interne» oppgaver som må løses for å få til en positiv næringsutvikling. De viktigste oppgavene i denne sammenheng for en «nærings sjef» er å bidra til:

- Sikre at kommuneplanens samfunnsdel ivaretar næringsinteressene
- Sikre at arealplanen har tilstrekkelig næringsareal og at infrastruktur er tilfredsstillende for næringslivet
- Følge opp demografiske faktorer som f eks arbeidsløshet, utdanningsbehov, flytting, pendling, alderssammensetning, boligbehov, etc. Sikre at tiltak blir vurdert og iverksatt
- Utarbeide og følge opp strategisk næringsplan og tilhørende årlige handlingsplaner i nært samarbeid med næringslivet. Være bevisst på hva som er kommunens oppgaver og følge opp disse
- Analysere robustheten i dagens næringsliv og arbeide med tiltak hvor kommunale tjenester og infrastruktur må bedres for å øke robustheten
- Sikre nødvendige midler til fonds og driftsformål og administrere disse
- Holde politikerne orientert om næringsutviklingen

### 4.3 Oppgaver rettet mot lokalt næringsliv

Kommunen må være ansvarlig for 1. linjetjenesten til kommunen, herunder:

- Orienterere, hjelpe og veilede etablerere
- Oppmuntre, veilede og hjelpe eksisterende næringsliv til nyskaping og utvikling
- Behandle søknader til næringsfond og ev. andre fonds
- Behandle søknader til Flåtefondet
- Ha kunnskap om virkemiddelapparatet og formidle søknader
- Informasjonsformidling om støtteordninger, kurs/arrangementer, prosjekt
- Gjennomføre arrangement i samarbeid med næringslivet, f eks næringslunsj

### 4.4 Eksterne oppgaver

Viktige eksterne oppgaver er

- Markedsføring av kommunen som etablerersted for næringsvirksomhet
- Turistinformasjon
- Motta og behandle alle henvendelser om næring
- Ha nær kontakt med regionale og nasjonale organ for å profilere Torsken kommune
- Søke samarbeid med eksterne organ med sikte på aktiviteter for lokalt næringsliv

#### 4.5 Oppsummering

En oppsummering av oppgaver og funksjoner sammen med oppgaver som bør videreføres fra omstillingsplanen tilsier at det totalt bør være tilnærmet ett årsverk som kan ivareta oppgavene.

For å ivareta oppgavene kreves både kvalifikasjoner og egenskaper. I utgangspunktet synes følgende viktig:

- Gode kommunikasjonsferdigheter
- Orientert mot løsninger og resultat
- Erfaring fra næringslivsutvikling, spesielt fiske/havbruk/reiseliv
- Erfaring fra offentlig virksomhet
- Personlig egnethet

### 5 Organisasjonsformer

Det er flere organisasjonsalternativ for utøvelse av næringsssjefsfunksjonene i Torsken kommune. Disse kan listes opp slik:

- a. Oppgavene tildeles ordfører  
Dette medfører at næringsfunksjonene til Torsken kommune igjen tildeles ordfører og at rådmann gjør de nødvendige sekretær oppgaver.
- b. Oppgavene kan deles på en eller to personer i eksisterende stillinger med oppgavefordeling til ordfører.  
Dette alternativet krever at det er en eller to personer som i dag er ansatt i Torsken kommune også kan fordele oppgaver seg imellom uten at det er nødvendig med ekstra ressurser. Dette vil medføre endring av oppgaveutførelse. Ordfører vil fortsatt ha noen oppgaver. Alternativet krever også at personene innehar nødvendige kvalifikasjoner og egenskaper.
- c. Det kan etableres en delstilling som næringskonsulent med oppgavefordeling til ordfører  
Dette krever etablering av en delstilling hvor oppgavene blir klart prioritert og fordelt med at ordfører også må utføre noen oppgaver. Gitt en delstilling på 70% kan denne kombineres med mulig andre oppgaver som prioriteres utført i kommunen. Næringskonsulenten må rapportere til en etatsleder.
- d. Det kan etableres en full stilling – næringsssjef  
Det etableres en full stilling som næringsssjef og etatsjef direkte underlagt rådmann. Ordfører vil da ikke ha konkrete arbeidsoppgaver/funksjoner, men mer «fronte» næringsutviklingen i egenskap av ordfører. Alle henvendelser går her til næringsssjefen.
- e. Det kan etableres en ny organisasjon sammen med lokalt næringsliv  
Kommunen velger her å «outsource» næringsssjefsstillingen til en egen organisasjon som samtidig skal ivareta næringslivets interesser. Dette medfører at «daglig leder» både må ivareta næringsssjefsfunksjonene og funksjonen som næringsforening. Et eksempel i dag er Lærdal

Næringsutvikling AS. Fra spørreundersøkelsen omtales en samling av næringslivet i en forening som interessant. Problemstillingen blir nok finansiering.

- f. Det kan etableres et utviklingsselskap sammen med nabokommunene Berg, Tranøy og eventuelt Lenvik  
 Dette blir da et felles selskap som kan betjene flere kommuner. Fordelen her er at det kan bemannes med flere ressurser. Oppgavene blir i utgangspunktet som næringsssjef. Men her kan en også videreføre dette med andre konsulentoppgaver. Et eksempel her er Proneo AS
- g. Det kan kjøpes tjenester hos eksisterende utviklingsselskap  
 I området finnes det i dag to litt større utviklingsselskap: Utviklingscenteret AS, Finnsnes og Senja Næringshage AS, Finnsnes. Det er i tillegg flere mindre selskap.

## 6 Drøfting

### 6.1 Tilbake til gammel ordning

Dette medfører at ordfører utøver næringsssjefsfunksjonene med nødvendig bistand av rådmann. Ordfører vil klare å gjennomføre mer representasjonsrettede oppgaver, men mer konkrete oppgaver som saksbehandling av søknader til næringsfond og flåtefond, hjelp til etablering, oppfølging av prosjekter osv vil bli meget vanskelig. En målrettet ressursinnsats vil sannsynligvis kreve mer innsats enn ordfører og rådmann kan avgi til næringsutvikling. Uansett vil det i praksis ikke være mulig å nytte ca 0,3 årsverk til videreføring av omstillingsprosjektene.

### 6.2 Etablere næringsorganisasjon i Torsken kommune

Dette omfatter en drøfting av alternativene b – d med fordeler/ulempes.

	<b>b. Fordele oppgaver i eksist. organisasjon</b>	<b>c. Ansette næringskonsulent i delstilling</b>	<b>d. Ansette næringsssjef i full stilling</b>
Kompetanse og rekruttering	Krever at denne finnes eller kan utvikles i eksisterende org.	Rekruttering med krav til kvalifikasjoner og egenskaper. Dersom delstilling vanskelig å rekruttere	Rekruttering med krav til kvalifikasjoner og egenskaper. Litt større mulighet for å få søkere
Ledelse	Rapportere til en eller flere etatssjefer	Rapporterer til en etatssjef som igjen rapp. til rådmann	Etatsjef. Rapporterer til rådmann
Samhandling med ordfører	Kan bli vanskelig rapportering. Oppgavefordeling mye «ad hoc»	Enklere, men går over flere rapporteringsnivå. Ordfører må påta seg konkrete oppgaver	Enkelt. Til rådmann og ordfører. Ordfører utfører ikke praktiske arbeidsoppgaver
Profilering for næringslivet	Vanskelig, ikke egen funksjon. Hvordan finne «rette vedkommende»	Enklere. Krever imidlertid at konsulent og ordfører deler oppgaver og at nær.livet vet fordelingen. Kan også kobles mot alt. g. kjøp av tjenester.	Næringslivet forholder seg til næringsssjef for alle praktiske oppgaver. Ordfører benyttes til profilering og lobbyvirksomhet
Finansiering	Har minimale ekstra kostnader dersom personene finnes og at	Delstilling som konsulent må finansieres.	Full stilling med etatsjefslønn

	<b>b. Fordele oppgaver i eksist. organisasjon</b>	<b>c. Ansette næringskonsulent i delstilling</b>	<b>d. Ansette næringsjef i full stilling</b>
	noen av deres eksist. oppgaver kan fordeles til andre		
Mulighet for å få tak i rett person	Små, det er mindre sannsynlig at de finnes i dagens organisasjon	Krever en person som aksepterer f eks 70% lønn og ev. andre oppgaver	Har sannsynligvis størst mulighet for å rekruttere en kvalifisert person

### 6.3 Etablere næringsorganisasjon sammen med næringslivet i Torsken

Alternativ «e. Felles organisasjon med næringslivet», er etablering av alternativ d, men med tillegg av funksjoner for å være forening/interesseorganisasjon for næringslivet i Torsken.

Forskjellen fra alt. d er at administrasjonen her vil ha to eiere som begge ønsker sine oppgaver dekket best mulig. Fordelen er at samarbeidet med næringslivet nødvendigvis må bli tettere. Ulempen er at man må betjene to eiere som nok ikke alltid vil ha sammenfallende mål.

Dette alternativ kan ikke være en del av den kommunale organisasjon. Det må derfor etableres et eget selskap som begge eiere må forholde seg til og kjøpe tjenester fra. Å etablere et eget selskap krever «overhead kostnader» og administrative oppgaver for ledelse, regnskap, rapportering og oppfølging til de to eierne.

For kommunen vil nok kostnadene ikke bli lavere enn alternativ d, samtidig som næringslivet må finansiere sin del gjennom tilskudd. Et slikt eksempel er Lærdal Næringsutvikling AS.

### 6.4 Etablere næringsorganisasjon med andre kommuner

Alternativ f. er å etablere en egen næringsorganisasjon med nabokommunene. Dette krever at kommunene blir enige om det skal være et interkommunalt foretak eller et aksjeselskap. Lokalisering av selskapet vil også være viktig.

Fordelen er at en slik organisasjon kan ha flere kompetanseressurser og således være mer robust mot endringer i bemanning og oppgaver. Videre kan en slik organisasjon ta på seg flere oppgaver innen f eks bedriftsrådgivning og således vokse som utviklingsselskap. Ulempen kan være habilitet ved vurdering av hvor nyetableringer skal finne sted, «rettmessig» fordeling av oppgaver, kommunenes ønske om styring og påvirkning av innsatsområder, osv. Organisasjonsformen krever stor samordning og forståelse mellom de aktuelle kommunepolitikere og –administrasjon.

Organisasjonsformen tillater etablering av rammeavtaler som kan styre den enkelte kommunes behov for tjenester. Alternativet blir dermed mer likt alternativ g.

I spørreundersøkelsen og intervju er det ingen som har ønsket en slik organisering. Kommunene i Ytre Namdalen har imidlertid valgt en slik løsning som skal etableres etter omstillingsperiodens avslutning i 2016.

### 6.5 Kjøpe tjenester

Alternativ «g. Kjøp av tjenester» kan selvsagt også kobles mot at spesifiserte tjenester kjøpes og at det i tillegg beholdes noen funksjoner i kommunen. Dette alternativ kan gjøre alternativ b. lettere å gjennomføre. På den annen side kan det medføre at den totale næringskostnaden går opp dersom

det ikke er en meget stram styring. Dette alternativ krever stram styring og oppfølging av kommunen.

## 7 Konklusjon og anbefaling

### 7.1 Sammenfatning

Basert på ovennevnte antar en at alternativene a., b. og f. i utgangspunktet ikke er ønskelig.

Alternativene c., d. og e. gjenstår da som de mest aktuelle. En vurdering av disse vil nok i første rekke måtte omfatte kostnad, realisme i etablering og nytte for Torsken kommune og næringslivet.

Alternativene kan på denne bakgrunn oppsummeres slik:

	<b>c. Ansette næringskonsulent i delstilling</b>	<b>d. Ansette nærings sjef i full stilling</b>	<b>e. Felles organisasjon med nær.livet i Torsken</b>
Kostnad	Minst	Mellom	Størst
Realisme i etablering	Mindre realistisk å få tak i rett person	Realistisk å få tak i rett person	Realistisk å få tak i rett person
Nytte	God nytte	Mest egen nytte for Torsken kommune	Bidrar mest til felles næringsutvikling
Ordfører	Gir minst avløsning for nær.oppg. for ordfører	Gir mest avløsning for nær.oppg. for ordfører	Gir avløsning for nær.oppg. for ordfører

Det er ikke mulig å konkretisere entydig og gi en anbefaling basert på ett alternativ. Alternativene d. og e. ser i sum ut til å være de mest interessante mens alt. c. vil medføre minst ekstra kostnader direkte, men vil gjøre at ordfører vil få mindre tid til andre oppgaver.

### 7.2 Anbefaling

Det anbefales å gå videre med alternativene c., d. og e. med konkretisering av krav til kompetanse, finansiering og organisering.

## Konklusjon

Torsken kommune har hatt god nytte av omstillingsprosjektet og har økt kunnskap innen næringsliv. Prosjektet har bidratt til vekst i næringslivet, større samfunnsengasjement og høyere kompetanse innad i kommunen.

Prosjektet har bidratt til flere nye næringsprosjekter som er under utarbeidelse og planlegging.

Gjennom prosjektet har Torsken kommune etablert et større nettverk mot næringslivet. Dette har stor betydning for videre samarbeid for kommunen og ikke minst for næringsaktørene. En kort vei til administrasjonen og politikere gjør at saksbehandling kan gå raskere og mer effektivt samt et tettere samarbeid mot prosesser.

Kommunen har i prosjektet kunne opprette flere felles arenaer for etablering av nettverk. Dette gjenspeiler mer åpenhet mot innbyggere generelt.

På bakgrunn av prosjektrapporten og rapport utarbeidet av ifo-institutt anbefales det og opprettholde en næringsfunksjon.

I FO rapport av 26 november 2015 ved Roald Johansen anbefaler flere alternative organisasjonsformer om en funksjon som støtter opp under en næringsfunksjon i kommunen. Denne funksjonen skal det tas stilling til om hva som er hensiktsmessig både økonomisk og behov.

Folketallsutviklingen og SSB sin framskrivning bekrefter at utviklingen skal tas alvorlig, men likevel liten verdi når en skal tenke fremover. SSB sin framskrivning fra 2008 viste 816 innbyggere i 2016 mens det reelle innbyggertallet er 914. Torsken kommune vil alltid være et produkt av hvem som bor, oppholder seg og ferdes i kommunen. Prosjektet bekrefter dette. Det omhandler stadfesting av handlende enheter, aktører.



## Saksliste

<b>Utvalgs- saksnr</b>	<b>Innhold</b>	<b>Lukket</b>	<b>Arkiv- saksnr</b>
PS 10/17	Referatsaker		
RS 1/17	orientering om avslutningsrapport omstillingsprosjektet 2010 - 2016		2013/55
RS 2/17	Orientering rapport Kul Sjømat		2017/130
PS 11/17	Røykfri kommune		2017/102
PS 12/17	Delegering av valgstyrets myndighet		2016/255
PS 13/17	Kontrollutvalgssak 04/17 - Kontrollutvalgets årsrapport for 2016		2016/156
PS 14/17	Valg av særskilt utvalg for jordskiftesaker - endring av antall i hver kommune		2016/37
PS 15/17	Årsrapport skatt 2016		2016/620
PS 16/17	Avtale vedr. dekning av økonomiske utgifter til tilsyn		2016/610
PS 17/17	Torsken kommune kommuneplan samfunnsdel 2016 - 2028		2015/440
PS 18/17	Skjenkebevilling- Torskenkrogen		2017/19



## Torsken kommune

Arkiv: J07  
Arkivsaksnr: 2017/102-1  
Saksbehandler:  
Jørn Aarsland

### Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet i Torsken	19/17	28.03.2017
Kommunestyret i Torsken	11/17	02.05.2017

## Røykfri kommune

### Saksprotokoll i Formannskapet i Torsken - 28.03.2017

#### Behandlingsinformasjon

Formannskapet la fram følgende forslag til vedtak:

Torsken kommune ønsker og blir en røykfri kommune gjennom å følge opp gjeldende lovverk innen Lov om vern mot tobakkskader. Røykere må være sitt ansvar bevisst slik at det medfører minst mulig sjenanse for andre. Torsken kommune oppfordrer alle ansatte til å slutte å røyke. Ansatte som ønsker det skal tilbys gratis røykesluttkurs, og oppfølging fra helsesøster/fastlege.

Rådmann gjennomfører en prosess med de kommunale virksomhetene for og blir røykfri og gjennomføre en røykfri kommune.  
Dette ble enstemmig vedtatt.

#### Vedtak

Torsken kommune ønsker og blir en røykfri kommune gjennom å følge opp gjeldende lovverk innen Lov om vern mot tobakkskader. Røykere må være sitt ansvar bevisst slik at det medfører minst mulig sjenanse for andre. Torsken kommune oppfordrer alle ansatte til å slutte å røyke. Ansatte som ønsker det skal tilbys gratis røykesluttkurs, og oppfølging fra helsesøster/fastlege.

Rådmann gjennomfører en prosess med de kommunale virksomhetene for og blir røykfri og gjennomføre en røykfri kommune.

## **Rådmannens innstilling**

Torsken kommune blir en røykfri kommune gjennom å følge opp gjeldende lovverk innen Lov om vern mot tobakkskader. Røykere må være sitt ansvar bevisst slik at det medfører minst mulig sjenanse for andre.

Ansatte som ønsker det skal tilbys gratis røykesluttkurs, og oppfølging fra helsesøster/fastlege.

## **Saksopplysninger**

### **KORT OM SAKEN:**

Arbeid med folkehelse innebærer at Torsken kommunen skal arbeide aktivt for å forebygge skade og sykdom ved å iverksette forebyggende tiltak som fremmer helse. Torsken kommune bør iverksette tiltak som bremser veksten av livsstilssykdommer, kroniske lidelser og forebygging av skader.

Innen forebyggende folkehelsearbeid har det skjedd nye innen lovregulerende tiltak når det gjelder røyking.

Lov om vern mot tobakkskader ble vedtatt i 1973 og trådte i kraft i 1975. Loven er blitt endret flere ganger siden. Formålet med loven er å begrense de helseskader som bruk av tobakk medfører gjennom å redusere forbruket og på sikt bidra til å oppnå et tobakksfritt samfunn. Vernet mot passiv røyking er regulert i tobakkskadeloven § 25, den såkalte «røykeloven». Å røyke passivt vil si å puste inn luft som er forurenset av tobakksrøyk. Passiv røyking øker risikoen for de samme sykdommene som aktiv røyking øker risikoen for. Du har rett til å puste i røykfri luft på arbeidsplassen, i institusjoner, på offentlige transportmidler og i lokaler der allmennheten har adgang, som f.eks. kinoer, teatre, serveringssteder, butikker, offentlige kontorer og skoler.

### **Røykfrie inngangspartier til helseinstitusjoner og offentlige virksomheter**

Fra 1. juli 2014 er adgangen til å opprette særskilte røykerom fjernet. Samtidig er det innført røykfrie inngangspartier til offentlige virksomheter og private/offentlige helseinstitusjoner (Helsedirektoratet, 2014). Dette fremgår av tobakkskadeloven § 25:

*«I lokaler og transportmidler hvor allmennheten har adgang skal lufta være røykfri. Det samme gjelder i møterom, arbeidslokaler og serveringslokaler. Utendørs inngangspartier til helseinstitusjoner og offentlige virksomheter skal være røykfrie.»*

Rent praktisk innebærer forbudet at det må settes opp skilt som informerer om røykeforbudet og at alle askebegre o.l. må fjernes fra inngangspartiene. Som etter dagens ordning vil det være eier eller leier av bygningen som vil få ansvar for at røykeforbudet overholdes, jf § 25, tredje ledd. Videre vil kommunene ha ansvar for å føre tilsyn med at røykeforbudet overholdes, på samme måte som etter dagens regulering, jf. § 29.

### **Tobakksfrie skoler og barnehager**

Alle elever fikk fra 1. juli 2014 rett til et tobakksfritt miljø på skolen. Da ble det innført tobakksfri skoletid i barne-, ungdoms- og videregående skoler. All tobakk, både røyk og snus, er

forbudt i skoletiden. Skolen og skoletiden er nå lovbestemt tobakksfri. Tobakksbruk er forbudt i skoler og barnehager, jf. tobakksskadeloven § 26 og § 27

Det betyr at elever ikke kan bruke snus og røyk i skoletiden, heller ikke utenfor skolens område. Loven gjelder både for elever, lærere, andre ansatte på skolene og besøkende innenfor skolens område.

For elevene gjelder den også når de er utenfor skolens område, i skoletiden. Det samme gjelder for ansatte i barnehager. Tobakksforbudet omfatter både kommunale og private barnehager, også private familiebarnehager. (Helsenorge:2014).

Det er skoleeier/rektor og barnehageeier/styrer som er ansvarlig for at forbudene håndheves. Regler om tobakksbruk skal inngå i internkontrollsystemene. Kommunene og Arbeidstilsynet fører tilsyn som tidligere.

## **Vurdering**

Torsken kommunen kan ikke gå inn og regulere innbyggernes privatliv, men kommunen har i følge gjeldende lovverk ulike muligheter for å begrense omfanget av røyking hos ansatte i kommunen, og innføre forebyggende tiltak i kommunale virksomheter.

I tillegg kan det vurderes om kommunen skal gå til det skritt å forby ansatte å røyke i arbeidstiden, samt ha på klær som ikke er utsatt for røyklukt i arbeidsutførelsen sin. Dette er med tanke på at mange av brukerne kommunens ansatte arbeider i forhold til, kan reagere på at de som har kontakt med dem, eller steller alvorlig syke, lukter røyk. Det kan bidra til en forverring av brukeren/pasientens tilstand. Dette gjelder særlig ansatte innen helse og omsorg, barnehage og skole. Barn, unge og andre brukere av kommunale tjenester kan reagere allergisk på røyk og røyklukt.



## Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret i Torsken	12/17	02.05.2017

## Delegering av valgstyrets myndighet

### Rådmannens innstilling

### Saksopplysninger

Valgstyret som er formannskapet er oppnevnt av kommunestyret, Etter valglovens §4.2 kan valgstyret selv delegere vedtakskompetanse til underorgan bestående av et begrenset antall medlemmer dersom saken ikke er av prinsipiell karakter. Dette er for å lette saksbehandlingen i forhold til avvikling av valget i kommunen. Jfr. Valghåndboken kapittel3.3. Delegering av valgstyrets myndighet

Kommunelovens bestemmelser om delegering kommer til anvendelse hva gjelder valgstyrets myndighet. Jfr kommunelovens § 1 pkt 4 hvor det heter

*Utvalget kan gi lederen eller et arbeidsutvalg myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller av type enkeltsaker uten prinsipiell betydning.*

Slik det her foreslås gis denne delegasjonen til valgstyrets leder og valgstyrets sekretær som danner et arbeidsutvalg. Arbeidsutvalget fører protokoll for egne møter og vedtak.



**Saksfremlegg**

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret i Torsken	13/17	02.05.2017

**Kontrollutvalgssak 04/17 - Kontrollutvalgets årsrapport for 2016**

**Rådmannens innstilling**

Kontrollutvalgets årsrapport for 2016 tas til orientering.

**Saksopplysninger**

Kontrollutvalget har i møte den 16.02.17 fattet følgende vedtak; Kontrollutvalget rår kommunestyret å fatte slikt vedtak; *Kontrollutvalgets årsrapport for 2016 tas til orientering.*

**Vurdering**





<b>Utvalg:</b> Kontrollutvalget i Torsken kommune	<b>Saksnummer:</b> 04/2017	<b>Møtedato:</b> 16.2.2017	<b>Saksbehandler:</b> Bjørn-Harald Christensen
---	-------------------------------	-------------------------------	---

## KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT FOR 2016

### Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget rår kommunestyret å fatte slikt v e d t a k:

*Kontrollutvalgets årsrapport for 2016 tas til orientering.*

### Saken gjelder:

Kontrollutvalgets årsrapport for 2016

### Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg: Kontrollutvalgets årsrapport for 2016.

B: Utrykte vedlegg:

### Saksutredning:

Vedlagt følger forslag til kontrollutvalgets årsrapport for 2016.

Finnsnes, den 31. januar 2017

Bjørn-Harald Christensen  
daglig leder





**TORSKEN KOMMUNE  
KONTROLLUTVALGET**

# **Kontrollutvalgets årsrapport for 2016**

## **1. INNLEDNING**

Kommuneloven (lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.92 nr. 107) gir bestemmelser vedrørende internt tilsyn, kontroll og revisjon i kommuner og fylkeskommuner. Gjeldende forskrift om kontrollutvalg, som trådte i kraft 1.7.2004, sammen med tilhørende endringer i kommuneloven, gir nærmere bestemmelser om valg og sammensetning av kontrollutvalget, utvalgets ansvar og oppgaver, og om saksbehandling og sekretariat.

## **2. KONTROLLUTVALGETS FORMÅL OG SAMMENSETNING**

### **2.1. Formål**

Etter kommuneloven har kommunestyret det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning, jf. § 76.

For å ivareta dette tilsynsansvaret velger kommunestyret selv et kontrollutvalg som skal "forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne", jf. § 77 nr. 1. Dette er gjentatt i *Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* (av 15.6.04) § 2.

### **2.2. Valg - sammensetning**

Kontrollutvalget skal ikke tillegges andre oppgaver enn det som knytter seg til kontroll- og tilsynsfunksjonen. Det vil si at kontrollutvalget ikke skal delta i den aktive politiske beslutningsprosessen. For at utvalgsmedlemmene skal få en uavhengig status i forhold til forvaltningen (underordnede politiske organer og administrasjonen), er det gitt strenge valgbarhetsregler som innebærer at valgte representanter i utøvende politiske organer (organer med beslutningsmyndighet) eller ansatte i kommunen ikke kan bekle vervet som kontrollutvalgsmedlem. I praksis er det kun kommunestyrerepresentanter, som ikke blir tillagt andre politiske oppgaver, som kan inneha dette vervet, samt valgte

personer utenom de folkevalgte. Minst ett medlem av kontrollutvalget velges blant kommunestyrets medlemmer

For inneværende valgperiode (2015-2019) består kontrollutvalget av:

Grete Pedersen (leder)	Torbjørn Flakstad
Ståle Myrvang * (nestleder)	Reidun Flakstad
Ronny Hansen	Knut Larsen

\* medlem kommunestyret

### 3. SAKSBEHANDLINGEN I KONTROLLUTVALGET

Utvalget har truffet sine vedtak i møter. Det er skrevet protokoll fra møtene. Utskrift av møteprotokollene er sendt utvalgets medlemmer, varamedlemmer, ordfører, oppdragsansvarlige revisorer og rådmann.

Tidspunkt for møtene er blitt fastsatt av utvalget selv, og møtene har blitt holdt for åpne dører.

Innkalling til møtene har vært sendt medlemmene/varamedlemmene, ordføreren, oppdragsansvarlige revisorer og rådmann, og inneholdt en oversikt over de sakene som skulle behandles samt saksdokumentene.

K-Sekretariatet IKS har sørget for saksutredning og øvrig sekretariatsbistand.

### 4. KONTROLLUTVALGETS ARBEID I 2016

#### 4.1 Oppgaver

Kontrollutvalgets oppgaver fremgår av *Forskrifter om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* – kapittel 3-7:

- **Tilsyn og kontroll:** Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, herunder påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

- **Innhenting av opplysninger:** Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument

og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

- **Regnskapsrevisjon:** Kontrollutvalget skal påse at kommunens årsregnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte.

- *Uttalelse om årsregnskapet:* Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret.
- *Oppfølging av revisjonsmerknader:* Når revisor påpeker forhold i årsregnskapet, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4 (nummererte revisjonsbrev), skal kontrollutvalget påse at dette blir fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

- **Forvaltningsrevisjon:** Kontrollutvalget skal påse at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.

- *Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon:* Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon.
- *Rapporter om forvaltningsrevisjon:* Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om funnene i disse.
- *Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporter:* Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

- **Selskapskontroll:** Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll.

- *Selskapskontrollens innhold:* Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon.

- *Rapportering om selskapskontrollen:* Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av selskapskontroll skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om hvilke kontroller som er gjennomført samt om resultatene av disse.

- *Valg av revisjonsordning og valg av revisor:* Kommunestyret avgjør selv om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes etter innstilling fra kontrollutvalget. Dersom kommunestyret vedtar å konkurranseutsette hele eller deler av revisjonen, foretar kommunestyret selv valg av revisor etter innstilling fra kontrollutvalget.

- *Budsjettbehandlingen:* Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge rådmannens innstilling til kommunestyret.

#### 4.2 Aktiviteter gjennom året

Kontrollutvalget har i 2016 hatt 4 møter. Møtene har vært lagt til rådhuset. Utvalget har behandlet 37 saker.

Utvalget er gjennom året blitt holdt underrettet om revisjonens virksomhet, og har ført tilsyn med at revisjonsarbeidet har foregått i samsvar med gjeldende forskrift og andre bestemmelser.

Representanter fra Torsken kommunes administrative ledelse har møtt i kontrollutvalget ved noen anledninger for å gi orientering til utvalget.

#### 4.3 Forhold som er behandlet i 2016

Av saker som har vært behandlet i kontrollutvalget, kan nevnes:

##### ***Regnskapsrevisjon:***

- ✓ *Torsken kommunes årsregnskap for 2015*

Kontrollutvalget har avgitt uttalelser til kommunens årsregnskap for 2015.

- ✓ *Rapporteringer fra revisor*

Revisor har forelagt kontrollutvalget hovedtrekkene i plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet. Gjennom dette har utvalget kunne følge opp at revisor dekker alle sentrale sider ved kommunen. I forbindelse med avleggningen av regnskapet for 2015 har revisor rapportert om gjennomførte kontrollhandlinger og resultatet av disse. Kontrollutvalget mener å ha oppfylt sitt påseeransvar overfor revisjonen gjennom disse rapporteringene, og utvalgets vurdering er at revisjonen har utført sine oppgaver på en forsvarlig måte.

- ✓ *Pasientregnskap 2015 –Sifjord sykehjem*

**Nummererte revisjonsbrev:**

- ✓ *Revisjonsbrev nr. 19 – årsregnskap 2015*
- ✓ *Svar på revisjonsbrev nr. 19 – årsregnskap 2015*

**Forvaltningsrevisjon:**

- ✓ *Forvaltningsrevisjonsrapport «Tilpasset opplæring og spesialundervisning».*

Kontrollutvalget vedtok i møte 18. februar 2016 å bestille fra KomRev NORD et forvaltningsrevisjonsprosjekt innenfor kvalitet og ressursbruk i grunnskolen, og med spesielt fokus på tilpasset opplæring og spesialundervisning. Formålet med prosjektet var å få besvart om kommunen kunne dokumentere korrekt saksbehandling i saker om spesialundervisning, og i hvor stor grad undervisningspersonalet i kommunens grunnskole opplever at undervisningen er tilpasset i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger på området. Rapporten ble behandlet av kontrollutvalget i møte 30.11.2016.

På bakgrunn av oppsummering og konklusjon i rapporten vedtok kommunestyret 8.12.2016 (etter innstilling fra kontrollutvalget):

1. Kommunestyret viser til rapporten og oppsummeringen med konklusjoner og anbefalinger som er gjort:
  - Det manglet sakkyndig vurderinger for flere av elevene.
  - Det var ikke gjort vedtak om spesialundervisning for alle elever med slik undervisning.
  - I vedtak om spesialundervisning er det brukt feil lovhjemmel, og vedtakene mangler opplysninger om retten til å se sakens dokumenter
  - Det mangler individuell opplæringsplan og årsrapport for flertallet av elevene som mottok spesialundervisning.
  - Det er ikke sendt foreløpig svar til partene i saker der saksbehandlingstiden har overskredet en måned
  - I ett tilfelle har kommunen brukt for lang tid på å fatte vedtaket etter at sakkyndig vurdering var ferdigstilt.
2. Kommunestyret ber rådmannen om å iverksette tiltak for å rette opp de feil og mangler som er gitt i rapporten.
3. Kommunestyret ber rådmannen gi tilbakemelding til kontrollutvalget om hvilke tiltak kommunen ev. vil iverksette (ev. har iverksatt) og hvilke

vurderinger som er gjort, for ev. å imøtekomme mangler og feil som framkommer i rapporten. Frist for tilbakemelding fastsettes til 1.5.2017.

✓ *Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon i Torsken kommune 2016-2020*

Plan for forvaltningsrevisjon med prioritert liste over forvaltningsrevisjonsprosjekter ble behandlet av kontrollutvalget i møte 30.11.2016 og av kommunesyret i møte 8.12.2016.

**Selskapskontroll:**

✓ *Plan for selskapskontroll 2016-2020 – overordnet analyse*

Torsken kommune har p.t. ikke eierandeler i selskaper som utpeker seg som aktuelle for kontroll, men situasjonen vurderes løpende i forhold til endringer i risiko og vesentlighetsbildet.

**Andre saker:**

✓ *Vurdering av uavhengighet – oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor*

✓ *Vurdering av uavhengighet – oppdragsansvarlig revisor*

✓ *Budsjettramme kontrollutvalgets virksomhet for 2016*

✓ *Engasjementsbrev KomRev NORD*

✓ *Presentasjon av kontrollutvalget på kommunens hjemmeside på internett*

Gryllefjord, den 16. februar 2017

  
Grete Pedersen  
leder

  
Ståle Myrvang  
nestleder

  
Ronny Hansen  
medlem



**Saksfremlegg**

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret i Torsken	14/17	02.05.2017

**Valg av særskilt utvalg for jordskiftesaker - endring av antall i hver kommune**

**Rådmannens innstilling**

Torsken kommunestyre opphever vedtak 54/16.  
Torsken kommunestyre velger følgende medlemmer til jordskifteretten for perioden 01.01.2017 – 31.12.2020:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

**Saksopplysninger**

I kommunestyresak 54/16, møte den 08.12.16 ble det valgt medlemmer i jordskifteretten for perioden 01.01.17 – 31.12.20, i ettertid er administrasjon blitt gjort oppmerksom på at Torsken kommune kun skal velge 4 medlemmer til utvalget. Med bakgrunn i dette må kommunestyret oppheve vedtak 54/16 og nedsette et nytt jordskifteutvalg bestående av 4 medlemmer.

**Vurdering**





NORD-TROMS  
**JORDSKIFTERETT**

Til kommunene som ligger til Nord-Troms jordskifterett

Arkivnummer  
422.7

Vår referanse  
186/2016/LON

Vår dato  
15.02.2016

## **VALG AV SÆRSKILT UTVALG FOR JORDSKIFTESAKER ENDRING AV ANTALL I HVER KOMMUNE**

Vi viser til brev fra oss datert 30.11.2015 vedlagt brev fra Domstoladministrasjonen datert 17.11.2015, vedrørende valg av jordskiftemedlemmer og skjønnsmedlemmer for perioden 01.01.2017 til 31.12.2020.

Vedlagt følger brev fra Domstoladministrasjonen datert 12.01.2016. Her framgår det at det skal tas sikte på at hver meddommer skal gjøre tjeneste i en jordskiftesak i løpet av valgperioden på 4 år. Det skal velges like mange av hvert kjønn og minst en mann og en kvinne.

Ved Nord-Troms jordskifterett er det få parter som krever meddommere. Vi har derfor valgt å redusere antall meddommere som skal oppnevnes i hver kommune med slik fordeling:

Kommune	Adresse	Antall medlemmer
Målselv	9321 MOEN	4
Sørreisa	9310 SØRREISA	4
Tranøy	9304 VANGSVIK	4
Berg	9385 SKALAND	4
Torsken	9380 GRYLLEFJORD	4
Lenvik	Postboks 602, 9306 FINNSNES	4
Balsfjord	9050 STORSTEINNES	6
Tromsø	Postboks 6900, 9299 TROMSØ	6
Karlsøy	9130 HANSNES	4
Storfjord	9046 OTEREN	4
Lyngen	9060 LYGSEIDET	4
Kåfjord	Postboks 74, 9148 OLDERDALEN	4
Nordreisa	9156 STORSLETT	4
Skjervøy	Postboks 145, 9189 SKJERVØY	4
Kvænangen	9161 BURFJORD	4

Tradisjonelt har vi flest saker med meddommere i landbruksområder. Ny jordskiftelov, som trådte i kraft ved årsskiftet, innebærer at vi forventer at vi også vil få flere saker i byer og tettsteder. Saker der reindrifta er involvert kan også være aktuelt.

Postadresse  
Postboks 6602  
9296 TROMSØ

Besøksadresse  
Fylkeshuset  
TROMSØ

Telefon 77 64 24 40  
Telefax 77 64 24 41  
jtrmpost@domstol.no

Bank 78740631607  
Bedriftsnr. 974 758 571  
www.jordskifte.no



NORD-TROMS  
**JORDSKIFTERETT**

Vi ønsker at meddommerne skal ha kunnskap om ett eller flere av følgende tema:

- Landbruk
- Jakt og fiske
- Taksering av fast eiendom
- Reindrift i kommuner der dette kan være aktuelt

Lensmannsskjønn, som gjelder fast eiendom og rettigheter knyttet til eiendom, er nå avviklet og kompetansen er overført til jordskifterettene. Dette gjør at vi også ønsker økt skjønnskompetanse hos meddommerne. I enkelt saker kan jordskifte skje i kombinasjon med skjønn. I slike tilfeller kan det være gunstig om vi har enkelte jordskiftemeddommere som også står i skjønnsmannsutvalget.

De fleste av våre saker innebærer befarings. Meddommerne må derfor ha normalt god helse og kunne ta seg fram i terrenget.

Som nevnt i brevet fra Domstoladministrasjonen skal valget gjennomføres innen 01.07.2016 og registrere i portalen innen 15.09.2016.

Utfallet av valget skal rapporteres til domstolene elektronisk. Domstoladministrasjonen vil komme med informasjon om hvordan dette skal gjøres.

Med hilsen  
Nord-Troms jordskifterett

Liv Nergaard  
jordskifterettsleder

Vedlegg  
- brev fra Domstoladministrasjonen datert 12.01.2016

## Oversikt over jordskiftedommere – Torsken kommune

- 150665\*\*\*\*\* Agnes Merete Richardsen Gryllefjord 9380 Gryllefjord
- ✓ • 190156\*\*\*\*\* Bengt Richardsen Gryllefjord 9380 Gryllefjord
- 020157\*\*\*\*\* Bente Olsen Leikvik Postboks 70, 9379 Gryllefjord 9380 Gryllefjord
- 091060\*\*\*\*\* Eva Marie Pettersen Medby 9395 Kaldfarnes
- 270668\*\*\*\*\* Frank-Steve Fredriksen Postboks 111, 9379 Gryllefjord 9380 Gryllefjord
- 170856\*\*\*\*\* Gunnar Mikalsen Postboks 20, 9379 Gryllefjord 9380 Gryllefjord
- ✓ • 220758\*\*\*\*\* Halgeir Inge Knutsen Medby 9395 Kaldfarnes
- 050250\*\*\*\*\* Harald Olav Pettersen Gryllefjord 9380 Gryllefjord
- • 300963\*\*\*\*\* Hege Rudi Grande Torsken 9381 Torsken
- 130142\*\*\*\*\* Idar Nikolai Olsen Flakkstadvåg 9393 Flakkstadvåg
- 210447\*\*\*\*\* Jan-Gunnar Johansen Gryllefjord 9380 Gryllefjord
- 080564\*\*\*\*\* Janne Kjønsvik Eilertsen Gryllefjord 9380 Gryllefjord
- 280966\*\*\*\*\* Karen Joann Nygård Medby 9395 Kaldfarnes
- 140863\*\*\*\*\* Knut Johan Larsen Postboks 193, 9380 Gryllefjord 9380 Gryllefjord
- 261258\*\*\*\*\* Lars Otto Larsen Gryllefjord 9380 Gryllefjord
- 210658\*\*\*\*\* Leif Einar Thomassen Grunnfarnes 9395 Kaldfarnes
- ✓ • 180863\*\*\*\*\* Lena Christina Hansson 9380 Gryllefjord
- 010247\*\*\*\*\* Olav Arne Wilsgård Torsken 9381 Torsken
- • 280164\*\*\*\*\* Ståle P K Myrvang 9380 Gryllefjord 9380 Gryllefjord
- • 270374\*\*\*\*\* Weronica Pedersen Grunnfarnes, 9395 Kaldfarnes 9395 Kaldfarnes

**Behandlingsinformasjon**

Det ble satt fram følgende forslag medlemmer til utvalg for jordskiftesaker for perioden 2016-2020 i Torsken kommune:

Frank Fredriksen, Bente Leikvik, Lena Hansson, Olav Arne Wilsgård, Jan Gunnar Johansen, Gunnar Mikalsen, Agnes Richardsen, Idar Olsen, Karen Nygård, Eva Marie Pettersen, Leif Einar Thomassen, Ståle Myrvang, Hege Rudi Grande, Bengt Richardsen, Weronica Pettersen, Janne Eilertsen, Lars Otto Larsen, Harald Pettersen, Halgeir Knutsen, Knut Larsen.

Framlagte forslag ble enstemmig vedtatt.

**Vedtak**

Medlemmer til utvalg for jordskiftesaker for perioden 2016-2020 i Torsken kommune:

Frank Fredriksen, Bente Leikvik, Lena Hansson, Olav Arne Wilsgård, Jan Gunnar Johansen, Gunnar Mikalsen, Agnes Richardsen, Idar Olsen, Karen Nygård, Eva Marie Pettersen, Leif Einar Thomassen, Ståle Myrvang, Hege Rudi Grande, Bengt Richardsen, Weronica Pettersen, Janne Eilertsen, Lars Otto Larsen, Harald Pettersen, Halgeir Knutsen, Knut Larsen



## Torsken kommune

Arkiv: 212  
Arkivsaksnr: 2016/620-3  
Saksbehandler:  
Elisabet Norlund

### Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet i Torsken	21/17	28.03.2017
Kommunestyret i Torsken	15/17	02.05.2017

### Årsrapport skatt 2016

#### Saksprotokoll i Formannskapet i Torsken - 28.03.2017

#### Behandlingsinformasjon

Enstemmig som innstilling

#### Vedtak

Årsrapport for skatt 2016 tas til etterretning.

#### Rådmannens innstilling

Årsrapport for skatt 2016 tas til etterretning.

#### Saksopplysninger

Det er skatteetaten som har det faglige ansvaret og instruksjonsmyndighet overfor kommunenes skatteoppkrevere. Skatteoppkreveren i Torsken kommune er underlagt økonomisjefen i kommunen administrativt og Skatt - Nord faglig. Regnskapskontrollør er underlagt skatteoppkreveren faglig. Kommunen bruker under 0,50 % årsverk på skatteoppkreveroppgaver.

Skatteregnskapet for 2016 var avgitt til rett tid og viste pr 31. desember 2016 en skatteinngang mellom skattekreditorene på kr 91 686 816. Kommunen andel var kr 18 571 137, en økning på kr 1 130 781 fra året før.

Sum restansen diverse krav var pr 31.12.16 kr 1 622 421, en nedgang på kr 536 026 fra året før. Av den totale restansen er kr 338 000 under gjeldsordning. En person med store restanser har mistet gjeldsordningen. Restansen anses ikke å få innfordret.

Skatteoppkreveren er meget fornøyd med resultatet som foreligger på de skattene som er mest krevende å innfordre. Dette gjelder restskatt og forskuddsskatt, der vi ligger over kravet som er satt fra Skatt - Nord.

Kommunen er i et interkommunalt samarbeid med kommunene Bergen, Tranøy, Dyrøy, Bardu, Sørreisa og Målselv om arbeidsgiverkontrollen. Kommunen får benyttet 15 % av denne tjenesten.

Rådmannen er fornøyd med resultatet som er oppnådd.

Vedlegg: Årsrapport 2016 fra skatteoppkreveren i Torsken og Midt-Troms  
Arbeidsgiverkontroll, samt rutinebeskrivelse internkontroll for skatteoppkreverkontor.



Skatteetaten

Saksbehandler  
Hugo Fagermo

Deres dato Vår dato  
15. februar 2017

Telefon  
408 02 484

Deres referanse Vår referanse  
2016/166430

Kommunestyret i Torsken kommune

postmottak@torsken.kommune.no

TORSKEN KOMMUNE	
SENTRALADMINISTRASJONEN	
Lopenr. E 648/17	Saksbeh. LHA
16 FEB. 2017	
Ark.kode P	404
Ark.kode S	
Saksnr. 16/176	Dok.nr. 3
Kassasjon:	

## Kontrollrapport 2016 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Torsken kommune

### 1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av "Instruks for skatteoppkrevere" av 8. april 2014.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne i saker som vedrører skatteoppkreverfunksjonen, og plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål. Skattekontoret søker gjennom mål- og resultatstyring å legge til rette for best mulig resultater for skatteoppkreverfunksjonen. Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014.

Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Skattekontoret har ansvaret for å avklare at skatteoppkreverfunksjonen utøves tilfredsstillende i henhold til gjeldende regelverk på følgende områder:

- Intern kontroll
- Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskapet
- Skatte- og avgiftsinnkreving
- Arbeidsgiverkontroll

Riksrevisjonen har ansvaret for revisjon av skatteoppkreverfunksjonen. Skatteetaten utfører oppgavene med kontroll av skatteoppkreverfunksjonen.

### 2. Om skatteoppkreverkontoret

#### 2.1 Bemanning

Sum årsverk til skatteoppkreverfunksjonen iht. skatteoppkreverens årsrapporter:

Antall årsverk 2016	Antall årsverk 2015	Antall årsverk 2014
0,50	0,62	0,42

Postadresse  
Postboks 6310  
9293 Tromsø  
skattnord@skatteetaten.no

Besøksadresse:  
Se www.skatteetaten.no  
eller ring 800 80 000

Sentralbord  
800 80 000  
Telefaks  
Org. nr: 974761076

### 3. Måloppnåelse

#### 3.1 Skatte- og avgiftsinngang

Skatteregnskapet for Torsken kommune viser per 31. desember 2016 en skatte- og avgiftsinngang<sup>1</sup> til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) på kr 91 686 816 og utestående restanser<sup>2</sup> på kr 1 622 421, herav ingen berostilte krav. Skatteregnskapet er avlagt av kommunens skatteoppkrever 6. januar 2017.

#### 3.2 Innkrevingsresultater

Vi har gjennomgått innkrevingsresultatene per 31. desember 2016 for Torsken kommune.

Resultatene viser følgende:

	Totalt innbetalt i MNOK	Innbetalt av sum krav (i %)	Resultatkrav (i %)	Innbetalt av sum krav (i %) forrige år	Innbetalt av sum krav (i %) regionen
Restskatt personlige skattytere 2014	4,30	99,91	93,00	97,61	96,07
Arbeidsgiveravgift 2015	8,27	99,77	99,90	100,00	99,88
Forskuddsskatt personlige skattytere 2015	2,41	100,00	99,00	95,25	99,27
Forskuddstrekk 2015	45,67	99,70	100	100,00	99,94
Forskuddsskatt upersonlige skattytere 2015	35,49	100,00	99,90	100,00	99,92
Restskatt upersonlige skattytere 2014	4,82	100,00	99,00	100,00	99,22

#### 3.3 Arbeidsgiverkontroll

Skatteoppkreveren for Torsken er tilsluttet den interkommunale kontrollordningen Midt-Troms arbeidsgiverkontroll (MTAK) sammen med kommunene Målselv, Dyrøy, Bardu, Sørreisa, Tranøy og Berg.

Resultater for den interkommunale kontrollordningen per 31. desember 2016 viser følgende iht. skatteoppkreverens resultatrapportering:

Antall arbeidsgivere	Minstekrav antall kontroller (5 %)	Antall utførte kontroller i 2016	Utført kontroll 2016 (i %)	Utført kontroll 2015 (i %)	Utført kontroll 2014 (i %)	Utført kontroll 2016 region (i %)
673	34	35	5,2	3,0	5,5	3,2

Særskilte merknader til arbeidsgiverkontrollen: Foruten antall kontroller nevnt over, har MTAK gjennomført 4 personallistekontroller i 2016.

### 4. Kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har i 2016 gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverkontoret for området arbeidsgiverkontroll. Stedlig kontroll for området arbeidsgiverkontroll ble avholdt ved Midt-Troms Arbeidsgiverkontroll 28. januar 2016.

Skattekontoret har i 2016 gjennomført kontorkontroll av skatteoppkreverkontoret for områdene intern kontroll, skatteregnskap og innkreving.

<sup>1</sup> Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene

<sup>2</sup> Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav



## 5. Resultat av utført kontroll

### • *Intern kontroll*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, har vi avdekket følgende svakheter i skatteoppkreverens overordnede interne kontroll, hvor gjeldende regelverk ikke er overholdt:

- ✓ *Skatteoppkreveren har ikke utarbeidet virksomhetsplan for 2016, jf. kravet i "Instruks for skatteoppkrevende" § 2-9 pkt.1 og 2.*

Utover det som er påpekt, er det ikke avdekket andre vesentlige svakheter i skatteoppkreverens overordnede interne kontroll.

### • *Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskap*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av skatteregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

### • *Skatte- og avgiftsinnkreving*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at utførelsen av innkrevingsarbeidet og oppfølgingen av restansene i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

### • *Arbeidsgiverkontroll*

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at utførelsen av arbeidsgiverkontrollen i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og utføres i tilstrekkelig omfang.

## 6. Ytterligere informasjon

I forbindelse med kontroll av arbeidsgiverkontrollordningen er det sendt rapport til Midt-Troms Arbeidsgiverkontroll 5. februar 2016.

Vennlig hilsen

Gøril Heitmann  
*Avdelingsdirektør Innkreving*  
*Skatt nord*

Marita Ryeng

Kopi til:

- Kontrollutvalget for Torsken kommune
- Skatteoppkreveren for Torsken kommune
- Riksrevisjonen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.



## Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret i Torsken	16/17	02.05.2017

### Avtale vedr. dekning av økonomiske utgifter til tilsyn

Vedlegg:

Barnevernloven § 4-22.

Forskrift for fosterhjem §§8 og 9

Rundskriv Q-1/2014 Merknader til forskrift om fosterhjem §§ 8 og 9- tilsyn med barn i fosterhjem.

Avtale vedr dekning av økonomiske utgifter til tilsyn med følgeskriv

Andre dokumenter (ikke vedlagt)

Veileder fra Bufdir- tilsyn med barn i fosterhjem

### Rådmannens innstilling

1. Torsken kommunestyre vedtar at kommunens ansvar for tilsyn i fosterhjem, jf lov om barneverntjenester § 4-22 og forskrift om fosterhjem §§8 og 9 legges til barneverntjenesten gjennom endring i kommunens delegasjonsreglement.
2. Torsken kommunestyre vedtar at Lenvik som vertskommune inngår avtaler på vegne av omsorgskommunene og tilsynskommunene og at vertskommunen fakturerer omsorgskommunen med kr 3000.- per tilsynsbesøk. Beløpet inkluderer godtgjørelse til for/etterarbeid, gjennomføring av tilsynsbesøk, rapportskriving, kostnader til kjøring eller aktiviteter med barnet og administrative kostnader. I sistnevnte inngår opplæring, kurs samt årlige fagdager. Fakturering gjelder uavhengig om barnet bor i en av samarbeidskommunene eller i annen kommune.
3. Tilsvarende utgiftstak vil gjelde for inngåelse av avtaler mellom Lenvik interkommunale kommuner som omsorgskommune og andre fosterhjems kommuner

## Saksopplysninger

Barnevernlovens regler i § 4-22 om tilsyn med barn i fosterhjem ble endret med virkning fra 1.februar 2014.

Lovendringen innebærer at plikten til å føre tilsyn med barn i fosterhjem legges til kommunen og ikke spesifikt til barneverntjenesten slik som tidligere. Lovendringen gir kommunen stor administrativ frihet til å bestemme hvordan ansvaret for tilsyn med barn i fosterhjem skal organiseres i kommunen så lenge tilsynet blir utført på en forsvarlig måte og at de som skal utføre tilsynet gis nødvendig opplæring og veiledning.

Alle kommunene tilknyttet barnevernsamarbeidet i Lenvik, Berg, Tranøy og Torsken har til nå opprettholdt tidligere organisering av ansvaret for tilsyn i fosterhjem- dvs at barneverntjenesten har ansvaret for at kommunen oppfyller de lovpålagte oppgavene knyttet til tilsyn av barn i fosterhjem. Dette har vært i felles forståelse mellom kommunene- jfr møter mellom rådmannen i kommunene og barnevernleder.

Rådmannen vurderer imidlertid at avgjørelse om organisering av tilsynsansvaret for barn i fosterhjem er av prinsipiell karakter som må forankres i politisk vedtak slik at kravet til tydelig forankring i kommunens delegasjonsreglement ivaretas.

Lovendringen i 2014 åpner for at kommunene i større grad kunne organisere ansvaret for tilsynet slik den enkelte kommune vurderte som hensiktsmessig. Det må imidlertid klart framkomme av kommunens delegasjonsreglement hvilken instans i kommunen som skal føre tilsynet. I utgangspunktet åpner lovendringen for at ansvaret kan legges slik det har vært før lovendringen, dvs barneverntjenesten, alternativt til for eksempel helse og omsorgstjeneste, ansette egne personer som har ansvaret eller inngå avtale med ekstern aktør.

Kommunens plikt til å føre tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem gjelder fra barnet er plassert og frem til barnet fyller 18 år.

Endring i lov og forskrift innebærer ikke en endring i ansvarsfordelingen mellom kommunene der fosterhjemmet ligger (fosterhjems kommunen) og den kommunen som har omsorgen for barnet (omsorgskommunen)

Det er fortsatt slik at fosterhjems kommunen har ansvaret for tilsynet, mens omsorgskommunen har ansvar for oppfølging av det enkelte barnet. (med mindre det er gjort avtale om noe annet)  
Omsorgskommunen har finansieringsansvaret for både oppfølging av fosterhjemmet og tilsynet med barnet. Fosterhjems kommunens utgifter til tilsynet kan således søkes refundert fra omsorgskommunen. Alternativt kan det inngås en avtale om at fosterhjems kommunen sørger for at det oppnevnes tilsynsperson mens oppdragsavtaler inngås mellom oppdragstaker og omsorgskommunen (Denne ordningen har vært praktisert til nå)

Den ordningen som har vært praktisert til nå har bydd på flere utfordringer, blant annet da de ulike kommunene har hatt ulike avlønningsordninger- noen med fastpris, noen med avtale om timelønn og rammer for timetall ved utførelse av oppdrag.

Dette har vært en ordning som har vært vanskelig for kommunene å administrere og det har medført at svært mange kommuner er gått over til en ordning hvor de som fosterhjems kommune organiserer/formaliserer sitt tilsynsansvar ved å skrive avtale med omsorgskommunene og så fakturer disse ut fra antall oppdrag inkl administrasjonskostnader. Stykkprisen som faktureres skal dekke tilsynspersonens for/etterarbeid, tilsynsbesøk og kjøring. I tillegg skal administrative kostnader som fosterhjems kommunen har i forhold til at de påtar seg et utvidet ansvar knyttet til oppdragsavtaler, avlønning, opplæring osv.

**Torsken kommune** har per 01.01.17 tilsynsansvaret for 7 barn og omsorgsansvaret for 1 barn.

## Vurdering

Fosterhjems kommunens ansvar for tilsyn med barn i fosterhjem supplerer barneverntjenestens (omsorgskommunens) egen kontroll og oppfølging av barnets situasjon i fosterhjem. Tilsynet har som oppgave å sikre at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og at forutsetningene som ble lagt til grunn ved plassering følges opp.

Det framkommer av forskrift om tilsyn i fosterhjem krav til den som oppnevnes som tilsynsperson for barn. Hensynet til legitimitet og troverdighet ved at tilsynspersonen skal ha en uavhengig rolle i forhold til både barneverntjenesten og fosterhjemmet står sterkt, i tillegg til tilsynspersonens egnethet, ønske om kontinuitet og stabilitet i tilsynsordningen, krav om politiattest, taushetsplikt mv.

Kommunen har en plikt ihht forskrift om tilsyn i fosterhjem å sørge for at den personen som skal utføre tilsyn får nødvendig opplæring og veiledning slik at den som utfører tilsynet har tilstrekkelige forutsetninger for å utøve oppdraget.

Tilsynspersonen bør ha system- og rolleforståelse kombinert med kunnskap om barn, kunnskap om barns rettigheter, evne til å snakke med barn i en krevende og utsatt livssituasjon og kunnskap om omsorgssvikt. Hva som i hvert tilfelle anses som å være nødvendig opplæring og veiledning vil variere ut fra individuelle forutsetninger og behov.

Alle tilsynspersoner bør som et minimum ha en grunnleggende opplæring om tilsynsfunksjonen, kunnskap om omsorgssvikt, samtale med barn og rapportskriving.

Det framkommer av proposisjonen til lovendring at formålet med lovendringen er å styrke tilsynet med barn i fosterhjem gjennom et med profesjonalisert og tydelig kommunalt forankret tilsynsansvar. Ved vurdering av organiseringen av det kommunale tilsynsansvaret for barn i fosterhjem og kravet til at tilsynsansvaret skal legges til en bestemt instans har rådmannen vektlagt følgende forhold:

- Organiseringen av tilsynsansvaret bør være likt i de fire kommunene i barnevernssamarbeidet. (Lenvik, Berg, Tranøy og Torsken)
- Organisering av tilsynsansvaret skal ivareta krav til behandling av personopplysninger.
- Organisering av tilsynsansvaret skal være faglig forsvarlig, herunder organiseres til en instans som har tilstrekkelig fagkunnskap for å utøve en slik oppgave.
- Organisering av ansvaret skal ivaretas innenfor økonomiske rammer.

Rådmannen vil innstille på at kommunens ansvar for tilsyn med barn i fosterhjem fortsatt ivaretas av den kommunale barneverntjenesten, men da organisert og finansiert gjennom at Lenvik som vertskommune for samarbeidet administrerer og inngår avtaler med omsorgskommunene. Barneverntjenesten har allerede i dag denne oppgaven, hvilket tilsier at man har – og benytter nødvendige fagsystemer for registrering av personopplysninger, fagkunnskap og ressurser vurderes å være ivaretatt.

Rådmannen ser at det å legge kommunens ansvar for tilsyn i fosterhjem til en annen instans ville muligens bidratt til å styrke tilsynets legitimitet, men vurderer samtidig at tjenestens og kommunenes (samarbeidet) tilsier at tilsynet kan gjennomføres med tilstrekkelig uavhengighet til både barneverntjenesten og fosterhjem.

Rådmannen har i tillegg til å vurdere organisering av kommunens ansvar for tilsyn i fosterhjem også sett på en del praktiske forhold rundt utøvelse av tilsyn i fosterhjem.

Kommunene har hatt avvik tilknyttet tilsyn i fosterhjem.

En av årsakene til avvikene er utfordringer i forhold til å rekruttere tilstrekkelig antall tilsynsførere, samt en del byråkrati i samarbeidet mellom fosterhjems kommunen og omsorgskommunen. Det er omsorgskommunen som skal tilskrive fosterhjems kommunen og anmode om oppnevning av tilsynsperson når et barn er fosterhjems plassert. Her kan det i noen tilfeller gå noe tid før en slik anmodning ankommer fosterhjems kommunen.

Fosterhjems kommunen skal ved anmodning finne egnet tilsynsperson. I noen tilfeller forespør men allerede engasjerte tilsynspersoner mens i andre tilfeller må man ut å rekruttere nye. Det skal videre etter dette avklares med omsorgskommunen ift finansiering. Herunder avtale hvilken kommune som skal ha ansvaret for inngåelse av avtaler, avlønning og annet. Deretter skal tilsynspersonen få tilstrekkelig opplæring og kunnskap tilknyttet sitt oppdrag til det enkelte barnet, før tilsynspersonen presenteres for fosterhjemmet og barnet. Etter dette kan oppdrag igangsettes. Tiden fra anmodning om oppnevning av tilsynsperson til denne er i gang med sitt oppdrag har i mange tilfeller tatt lang tid mens rapporteringene til fylkesmannen tar utgangspunkt fra barnet er plassert, og da med utgangspunkt i fire besøk per år fra plasseringsdato.

Lenvik kommune behandlet denne saken i sak 141/16.

Følgende vedtak ble fattet:

1. Lenvik kommunestyre vedtar at kommunens ansvar for tilsyn i fosterhjem, jf lov om barneverntjenesten § 22 og forskrift om fosterhjem §§ 8 og 9, legges til barneverntjenesten.
2. Lenvik kommunestyre vedtar at Lenvik som fosterhjems kommune fakturerer omsorgskommunen med kr 3 000.- per tilsynsbesøk. Beløpet inkluderer godtgjørelse til for/etterarbeid, gjennomføring av tilsynsbesøk, rapportskrivning, eventuelle utgifter til kjøring eller aktiviteter med barnet og administrative kostnader. Tilsvarende utgiftstak vil gjelde for inngåelse av avtaler mellom Lenvik som omsorgskommune og andre fosterhjems kommuner.

Inger Slettum Olsen  
Virksomhetsleder barnevern



Barneverntjenesten i omsorgskommune  
Gjelder barn plassert i Lenvik, Berg, Torsken og Tranøy kommune

Deres ref.:

Vår ref.: Inger S. Olsen

Dato 22. august 2016

**Avtale vedrørende dekning av økonomiske utgifter knyttet til tilsyn med barn plassert i fosterhjem i Lenvik, Berg, Torsken og Tranøy kommuner**

Avtalen inngås mellom overnevnte kommuner som fosterhjemskommune og  
..... kommune som omsorgskommune.

..... kommune har tilsynsansvar for ....., født  
..... Som deres kommune har plassert i fosterhjem i vår kommune jf  
barnevernloven §4-22 og fosterhjemsforskriften §§ 8 og 9.

I henhold til barnevernlovens bestemmelser om at omsorgskommunen har finansieringsansvaret overfor fosterhjemmet og tilsynet med barnet, jf barnevernloven § 8-4, rundskriv Q-1/2014 og merknader til fosterhjemsforskriften §§ 8 og 9 avtales følgende:

Overnevnte kommune skal føre tilsyn 4 ganger per år. Ved behov for flere tilsyn avtales dette skriftlig mellom omsorgskommune og tilsynspersonen. Dersom det vedtas reduksjon av antall tilsynsbesøk må omsorgskommunen opplyse tilsynskommunen om dette.

Det vil bli utarbeidet rapport fra hvert tilsynsbesøk som oversendes omsorgskommunen.

Det er besluttet fast beløp pålydende kr 2500 per tilsynsbesøk. Beløpet inkluderer lønn, reiseutgifter og rapportskriving i forbindelse med tilsyn. Beløp vil bli fakturert omsorgskommunen etterskuddsvis.

Eventuelle kostnader knyttet til gjennomføring av aktiviteter med barnet/ungdommen under tilsynsbesøk må avtales særskilt mellom tilsynsperson og omsorgskommune.

.....  
Sted/dato

.....  
Sted/dato

.....  
Inger Slettum Olsen  
Virksomhetsleder  
Lenvik interkommunale  
barneverntjeneste

.....  
Barneverntjenesten i  
.....kommune

Postadresse:  
Postboks 177  
9305 Finnsnes

Besøksadresse:  
Skolegt 2  
Kvistad senter 3. etg.

Telefon: +47 77 87 18 40  
Telefax: +47 77 87 18 41  
[www.lenvik.kommune.no/barnevern](http://www.lenvik.kommune.no/barnevern)

Org. nr.: 939 807 314 (Lenvik)  
943 730 040 (Berg)  
939 900 993 (Torsken)  
944 824 030 (Tranøy)



DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-  
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

## Rundskriv

---

Alle landets kommuner  
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet  
Statens helsetilsyn  
Fylkesmennene

Nr.	Vår ref	Dato
Q-1/2014	13/3326	30.01.2014

### MERKNADER TIL FORSKRIFT OM FOSTERHJEM §§ 8 OG 9 - TILSYN MED BARN I FOSTERHJEM

#### 1. INNLEDNING

Barnevernlovens regler i § 4-22 om tilsyn med barn i fosterhjem er endret med virkning fra 1. februar 2014. Barnevernloven § 4-22 fjerde, femte og sjette ledd lyder slik etter endringen:

*Den kommune der fosterhjemmet ligger, har ansvar for godkjenning og tilsyn av hjemmet.*

*Kommunen skal føre tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem fra plasseringstidspunktet og frem til barnet fyller 18 år. Formålet med tilsynet er å føre kontroll med at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetninger som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp.*

*Kommunen skal sørge for at de som skal utøve tilsynet gis nødvendig opplæring og veiledning.*

I Prop. 106 L (2012-2013) *Endringer i barnevernloven* fremgår at formålet med lovendringen er å styrke tilsynet med barn i fosterhjem gjennom et mer profesjonalisert og tydelig kommunalt forankret tilsynsansvar. Regelverket for tilsyn må sikre at det både blir ført tilsyn med det enkelte barn og at dette kan skje innenfor stabile og forutsigbare rammer. Kvaliteten på tilsynet må videre være forsvarlig.

Lovendringen innebærer at plikten til å føre tilsyn legges til kommunen og ikke til barneverntjenesten, slik som til tidligere. Kommunen får ansvar for å føre tilsyn med at det enkelte barn får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og er gitt et helhetlig ansvar for

planlegging, gjennomføring og oppfølging av tilsynet. Kommunen har ansvaret for at tilsynet blir utført på en forsvarlig måte og har videre ansvar for at de som skal utøve tilsynet, gis nødvendig opplæring og veiledning.

Lovendringen gir samtidig kommunen stor administrativ frihet til å bestemme hvordan ansvaret for tilsynet med barn i fosterhjem skal organiseres i kommunen. Videre gis kommunen økt frihet til å velge hvem som skal utøve tilsynet på kommunens vegne. Det stilles ikke lenger krav til at det skal oppnevnes en bestemt tilsynsfører for det enkelte barnet. I Prop. 106 L (2012-2013) presiseres det samtidig at det ikke er noe i veien for at kommunen velger å benytte dagens tilsynsførere til å gjennomføre tilsynet i tilfeller der denne ordningen har fungert godt, for eksempel fordi barnet selv ønsker å beholde denne bestemte personen.

Nærmere regler om tilsynet er gitt i forskrift 18. desember 2003 nr. 1659 om fosterhjem (fosterhjemsforskriften) §§ 8 og 9. Forskriften gir blant annet nærmere regler om krav til tilsynets innhold, innholdet i tilsynsrapportene og oppfølgingen av tilsynsrapportene. Nedenfor gis kommentarer til forskriften.

Reglene om tilsyn med barn i fosterhjem må også ses i sammenheng med barnevernlovens krav til forsvarlige tjenester og tiltak, barnets rett til medvirkning og omsorgsplasserte barns adgang til å ha med en tillitsperson.

#### **Krav til forsvarlighet – barnevernloven § 1-4**

Ny bestemmelse i barnevernloven § 1-4 lovfester at alle tjenester og tiltak etter barnevernloven skal være forsvarlige. Barnevernet skal allerede i dag yte forsvarlige tjenester, men endringen innebærer at kravet blir understreket og tydeliggjort. Forsvarlighetskravet gjelder også kommunens ansvar etter barnevernloven for tilsyn med barn i fosterhjem.

Forsvarlighetskravet er en rettslig standard. Dette innebærer at innholdet i vesentlig grad vil bli bestemt av normer utenfor selve loven. Det nærmere innholdet vil utvikles over tid og med utgangspunkt i anerkjent faglig praksis i barnevernet, fagkunnskap fra utdannings- og forskningsinstitusjonene, faglige retningslinjer og generelle samfunnsetiske normer. Forsvarlighetskravet gir dermed rom for skjønn, men innebærer samtidig at alle tjenester og tiltak etter barnevernloven skal være forsvarlige både når det gjelder innhold, omfang og når tjenesten ytes. Forsvarlighetskravet vil også gjelde organiseringen av kommunens tilsynsansvar.

Bestemmelsen innebærer videre at fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunens tilsyn med barn i fosterhjem er forsvarlig.

Det å sørge for forsvarlige tjenester er en kontinuerlig prosess som krever systematisk arbeid med kvalitetsforbedring. Innholdet i kravet vil endre seg over tid i takt med blant annet utvikling av fagkunnskap og kompetanse på barnevernområdet.

#### **Medvirkning og tillitsperson – barnevernloven § 4-1 annet ledd**

Barnekonvensjonens artikkel 12 fastslår at barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter skal ha rett til fritt å gi uttrykk for disse i alle forhold som vedrører barnet. Barnets synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.



Barnets rett til å bli hørt kommer til uttrykk i ulike bestemmelser i barnevernloven. Barnevernloven § 6-3 regulerer barns rettigheter under saksbehandlingen. Alle barn som er fylt 7 år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å uttale seg før det tas avgjørelse i sak som berører ham eller henne. Barnets mening skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Med virkning fra 1. juni 2014 tas en ny overordnet bestemmelse om barns medvirkning inn i barnevernloven § 4-1 annet ledd. Bakgrunnen er å tydeliggjøre plikten til, og viktigheten av, at barn og unge i barnevernet får mulighet til god informasjon og medvirkning under hele saken og forløpet i barnevernet. Alle instanser som har oppgaver etter barnevernloven omfattes av denne overordnede bestemmelsen, og barnets rett til medvirkning skal gjelde i alle forhold som vedrører barnet. Bakgrunnen for lovendringen er å styrke barn og unges deltakelse og innflytelse i praksis. Bestemmelsen omfatter også kommunens ansvar for å føre tilsyn med barn i fosterhjem.

For ytterligere styrking av barnets rett til medvirkning, er det videre presisert i barnevernloven § 4-1 nytt annet ledd at barnet kan gis anledning til i møter med barnevernet å ha med seg en person barnet har særlig tillit til. Denne tillitspersonen vil kunne gi barnet større trygghet i sitt møte med barnevernet. Regelen gjelder for barn som er under barnevernets omsorg, og ikke barn som er frivillig plassert. I Prop. 106 L (2012-2013) fremheves at det kan være naturlig at tillitspersonen er til stede sammen med barnet og støtter barnet under tilsynet når han eller hun skal fortelle hvordan situasjonen i fosterhjemmet oppleves.

Det vil bli utarbeidet forskrift om medvirkning og tillitsperson.

#### **Fylkesmannens tilsyn med kommunene**

Fylkesmannen skal føre tilsyn med lovligheten av kommunens oppfyllelse av plikter etter barnevernloven, jf. barnevernloven § 2-3 b. I medhold av kommuneloven § 60 d kan fylkesmannen gi pålegg til kommunen om å rette forhold som er i strid med lov og forskrift. Tilsynsansvaret omfatter kommunens plikt til å føre tilsyn med barn i fosterhjem jf. barnevernloven § 4-22. Alle kommuneplikter som følger av fosterhjemsforskriften vil også være gjenstand for fylkesmannens tilsyn.

## **2. MERKNADER TIL FOSTERHJEMSFORSKRIFTENS BESTEMMELSER OM TILSYN MED BARN I FOSTERHJEM**

### **2.1 Merknader til fosterhjemsforskriften § 8**

#### *§ 8 Fosterhjemskommunens plikt til å føre tilsyn med barn i fosterhjem*

Fosterhjemskommunen skal føre tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem fra plasseringstidspunktet frem til barnet fyller 18 år. Det skal gå klart frem av fosterhjemskommunens delegasjonsreglement hvilken instans i kommunen som skal føre tilsynet.

Fosterhjemskommunen skal føre tilsyn med at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetninger som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp. Dette omfatter også tilsyn med at barnets etniske, religiøse, kulturelle og

språklige bakgrunn ivaretas på hensiktsmessig måte, herunder samiske barns rett til å ivareta språk og kultur.

Fosterhjemskommunen og omsorgskommunen kan inngå avtale om at omsorgskommunen skal ha ansvaret for at det blir ført tilsyn. Avtalen skal være skriftlig. Blir det inngått slik avtale plikter omsorgskommunen å melde fra til barneverntjenesten i fosterhjemskommunen om eventuelle misforhold i fosterhjemmet.

Fosterhjemskommunen skal gi tilsynsoppgaver til personer som er egnet til å utføre oppgaven. Fosterhjemskommunen skal legge vekt på å gi tilsynsoppgaver til personer som kan utføre oppgaven over tid. Fosterhjemskommunen skal sikre at den som fører tilsyn har en tilstrekkelig uavhengig funksjon overfor barneverntjenesten og fosterforeldrene. Fosterhjemskommunen skal tilstrebe at tilsynspersonen har samme kulturelle eller språklige tilhørighet som barnet eller besitter kompetanse i minoritetsbarns eget språk eller kultur.

Fosterhjemskommunen skal gi tilsynspersonene nødvendig opplæring og veiledning. Opplæringen skal blant annet omfatte rammene for barneverntjenestens ansvar for barnet, tilsynsfunksjonen, samtaler med barn, kunnskap om omsorgssvikt, rapportskrivning og barnets rettigheter.

Fosterhjemskommunen skal ved barneverntjenestens godkjenning av fosterhjemmet orientere både barnet og fosterforeldrene om kommunens ansvar for tilsynet og hvem som skal føre tilsyn med barnet. Barnet skal informeres om at det når som helst kan ta opp eventuelle problemer i fosterhjemmet eller forholdet til barneverntjenesten.

#### **Til første ledd – kommunens ansvar for å føre tilsyn med barn i fosterhjem**

##### **Innledning**

Forskriften § 8 første ledd bygger på endringene i barnevernloven § 4-22 der plikten til å føre tilsyn med barn i fosterhjem er lagt til kommunen. Kommunens plikt til å føre tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem gjelder fra plasseringstidspunktet og frem til barnet fyller 18 år. Tilsynsplikten gjelder alle barn i fosterhjem, uavhengig av plasseringsgrunnlag.

Plikten til å føre tilsyn betyr at kommunen har ansvaret for at tilsyn med hvert enkelt barn blir utført forsvarlig. Barn plassert i fosterhjem er i en sårbar situasjon og kan mangle mulighet til selv å gi uttrykk for synspunkter på egen livssituasjon. Fosterbarn vil heller ikke alltid ha nære pårørende som kan målbære og fremme deres interesser på tilstrekkelig måte. I tillegg innebærer plassering i fosterhjem at barnet plasseres i et privat hjem med de begrensninger dette har for åpenhet og mulighet for innsyn i hvordan barnet har det i dagliglivet. Et vesentlig formål med tilsynet er å avdekke tilfeller der barn ikke får forsvarlig omsorg. Tilsynets mandat utdypes i forskriften § 8 annet ledd.

Forskriften gir kommunen et helhetlig ansvar for planlegging, gjennomføring og oppfølging av tilsynet i samsvar med nærmere regler i forskriften §§ 8 og 9. Kommunen har ansvaret for at tilsynet blir utført forsvarlig, i henhold til gjeldende regelverk og i lys av relevant faglig materiale som til enhver tid foreligger, for eksempel faglige anbefalinger fra myndighetene dersom slike er utarbeidet. Kravet til forsvarlige tjenester og tiltak er presisert i

barnevernloven § 1-4 og gjelder også utøvelsen av kommunens tilsynsansvar for barn i fosterhjem.

#### Fosterhjems kommunen har ansvaret for tilsynet

Endringene i reglene om tilsyn med barn i fosterhjem viderefører dagens ansvarsfordeling mellom kommunen der fosterhjemmet ligger (fosterhjems kommunen) og kommunen som har ansvaret etter barnevernloven § 8-4 annet ledd (omsorgskommunen). Det er fortsatt slik at fosterhjems kommunen har ansvaret for tilsynet, mens omsorgskommunen har ansvaret for oppfølgingen av barnet. Dette kommer nå klart fram ved at begrepene fosterhjems kommunen og omsorgskommunen brukes i forskriften.

Det følger videre av gjeldende ansvarsfordeling at det er omsorgskommunen som har finansieringsansvaret for både oppfølging av fosterhjemmet og tilsynet med barnet, jf. barnevernloven § 9-1, jf. § 8-4. Dette innebærer at fosterhjems kommunens utgifter til tilsynet kan søkes refundert fra den respektive omsorgskommunen. Departementet vil påpeke at det er viktig at fosterhjems kommunen klarer ulike sider ved betalingsansvaret med omsorgskommunen. Uenighet om betalingsansvar må ikke føre til at tilsyn ikke igangsettes.

#### Nærmere om fosterhjems kommunens organisering av tilsynet

Forskriften § 8 første ledd stiller ikke bestemte krav til hvordan fosterhjems kommunen administrativt skal organisere tilsynet, men det må fremgå klart av fosterhjems kommunens delegasjonsreglement hvilken instans i kommunen som skal føre tilsynet. Når fosterhjems kommunen skal ta stilling til hvilken instans i kommunen som skal ha ansvaret for tilsynet, åpner forskriften for å organisere tilsynsarbeidet tilpasset forholdene i den enkelte kommune. Forskriften gir stor frihet for kommunen til å velge hvem som skal utøve tilsynet på kommunens vegne. I Prop. 106 L (2012-2013) presiseres det at kommunen kan velge å legge ansvaret for tilsynet til en av de andre tjenestene i kommunen, for eksempel til den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Kommunene kan videre ansette egne personer som har ansvar for å føre tilsyn. Kommunen kan også velge å benytte eksterne aktører til å gjennomføre tilsynsbesøkene på kommunens vegne, eller at kommuner inngår samarbeid om gjennomføringen av tilsynsbesøkene. Kommunen kan også legge tilsynsansvaret til barneverntjenesten.

Et godt tilsyn forutsetter imidlertid legitimitet både innad i kommunen og blant de som direkte er berørt av tilsynet. Uavhengighet overfor barneverntjenesten og fosterforeldrene er viktig for å etablere troverdighet i tilsynssituasjonen og for å ivareta tilsynsfunksjonen på en forsvarlig måte. At tilsynet føres tilstrekkelig uavhengig av barneverntjenesten eller fosterforeldrene er et viktig element ved vurderingen av om tilsynet kan anses som forsvarlig. Dette må det tas hensyn til ved valg av organisasjonsmodell. For eksempel vil det for mindre kommuner, med få ansatte i barneverntjenesten, kunne være utfordrende å fremstå med tilstrekkelig uavhengighet dersom barneverntjenesten brukes som tilsynsansvarlig. For nærmere omtale av krav til den som fører tilsynet, vises til forskriften § 8 fjerde ledd.

Dersom kommunen velger å benytte eksterne aktører til å gjennomføre tilsynet, vil kommunen fortsatt ha ansvaret for at tilsynet utøves på en forsvarlig måte og i tråd med lovens krav. Eksterne aktører er dermed både underlagt kommunens instruksjonsmyndighet,

kommunens internkontrollsystem og fylkesmannens systemtilsyn. Det er viktig at kommunen sørger for at ekstrene aktører er godt kjent med dette.

Kommunen må legge tilsynsansvaret til en bestemt instans i kommunen. Forskriften § 8 første ledd annet punktum stiller krav om at det skal gå klart fram av fosterhjemskommunens delegasjonsreglement hvilken instans i kommunen som skal føre tilsynet. Vi viser i den forbindelse til kommuneloven § 39 nr. 2 som sier at kommunestyret i hver valgperiode skal vedta et eget delegasjonsreglement for sin kommune. I reglementet vil det fremgå hvilken instans i kommunen som har fått delegert myndighet fra kommunestyret til å utføre oppgaver som er pålagt kommunen i lov og forskrift.

#### Behandling av personopplysninger

Ved utføring av tilsyn vil både kommunen som ansvarlig for tilsynet, og den som utfører tilsyn, motta, registrere og behandle taushetsbelagte opplysninger. Kommunen som ansvarlig må sikre at personopplysninger om barn og familier ikke brukes urettmessig eller kommer uberettigede i hende. Hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet er sentrale hensyn for ivaretagelse av informasjonssikkerhet, se personopplysningsloven § 13.

Personopplysningsloven § 13 og personopplysningsforskriften kapittel 2 setter generelle krav til informasjonssikkerheten i systemer hvor det skal behandles personopplysninger. Kommunen er å anse som ansvarlig for behandling av personopplysninger knyttet til gjennomføring av tilsyn og utarbeidelsen av tilsynsrapportene, og har det hele og fulle ansvaret for at tilsynet utøves på en forsvarlig måte. Dette gjelder uavhengig av om tilsynet gjennomføres av kommunens egne medarbeidere eller av eksterne. Dersom private benyttes vil disse være underlagt kommunens instruksjonsmyndighet og omfattes av kommunens internkontroll og av fylkesmannens systemtilsyn med kommunen.

Det forutsettes at kommunene ved utføring av tilsynet oppfyller de kravene som stilles i personopplysningsloven. Dette innebærer blant annet at kommunen må sørge for å inngå nødvendige databehandleravtaler dersom kommunen velger å benytte eksterne til å utføre tilsynet på kommunens vegne, jf. personopplysningsloven § 13, jf. § 15 og personopplysningsforskriften kapittel 2.

Klare databehandleravtaler mellom kommuner og de som utfører tilsyn, med blant annet bestemmelser om hvilke opplysninger som skal registreres, føringer knyttet til overholdelse av taushetsplikt om de forholdene som konstateres i gjennomføringen av tilsyn, håndtering/registrering av opplysninger i tilsynsrapporten er forutsetninger for at kommunen skal kunne ivareta sin rolle som behandlingsansvarlig og for at fosterfamiliens og barnets rettsikkerhet og personvern ivaretas på en tilfredsstillende måte. Det understrekes at enhver som utfører tjeneste eller arbeid på kommunens vegne i henhold til barnevernloven er bundet av lovbestemt taushetsplikt etter barnevernloven § 6-7.

#### Internkontroll

Kommunen skal føre internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov, se barnevernloven § 2-1 annet ledd. Denne plikten vil også gjelde ansvaret for å føre tilsyn med barn i fosterhjem, og inkluderer eksterne

i den grad slike benyttes for å utføre tilsynsoppgaven. Et godt system for internkontroll er et viktig virkemiddel for å sikre forsvarlig gjennomføring av dette ansvaret.

#### **Til annet ledd - Tilsynets mandat**

Reglene om tilsyn må ses i sammenheng med barneverntjenestens egen oppfølging av barnets situasjon i fosterhjemmet jf. barnevernloven §§ 4-5 og 4-16. Barneverntjenestens helhetlige oppfølgingsansvar etter omsorgsovertakelse ble presisert i barnevernloven § 4-16 i 2013 (i kraft 1.1.2014). Det er barneverntjenesten i omsorgskommunen som etter en omsorgsovertakelse har ansvaret for å sikre at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet. I barneverntjenestens oppfølgingsansvar ligger blant annet å vurdere om omsorgsovertakelsen fungerer etter sitt formål. Barneverntjenesten har også et ansvar for å foreta endringer i barnets omsorgssituasjon dersom dette viser seg nødvendig. Nærmere regler om oppfølging av barn i fosterhjem går frem av forskriften § 7 som blant annet pålegger barneverntjenesten å besøke fosterhjemmet minimum fire ganger per år.

Fosterhjems kommunens tilsyn med barnet supplerer barneverntjenestens egen kontroll og oppfølging av barnets situasjon i fosterhjemmet. Av hensyn til barnets rettssikkerhet skal det føres tilsyn med hvert enkelt barns situasjon i fosterhjemmet ut over barneverntjenestens løpende oppfølging av barnet. Tilsynets mandat går fram i forskriften § 8 annet ledd der det heter at fosterhjems kommunen skal føre tilsyn med at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetningene som ble lagt til grunn ved plasseringen blir fulgt opp. Det skal dermed føres tilsyn med om fosterforeldrene utøver omsorgen for barnet innenfor rammene som er gitt for den enkelte plassering. Innholdet er en videreføring av tidligere formålsbestemmelse som også er tatt inn i barnevernloven § 4-22 femte ledd. For å tydeliggjøre kommunens ansvar er forskriften § 8 annet ledd formulert som en plikt for fosterhjems kommunen.

I forskriften § 8 *annet ledd annet punktum* presiseres at tilsynet også omfatter ivaretagelse av barnets etniske, kulturelle og språklige bakgrunn, herunder samiske barns rett til å ivareta språk og kultur. Bestemmelsen har sammenheng med forskriften § 4 der det fremgår at barneverntjenesten ved valg av fosterhjem skal ta tilbørlig hensyn til barnets etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn. Bestemmelsen omfatter alle minoriteter.

#### **Til tredje ledd – Overføring av ansvar mellom kommuner**

Fosterhjems kommunen kan inngå avtale med omsorgskommunen om at omsorgskommunen skal ha ansvaret for tilsynet. Omsorgskommunen overtar i slike tilfeller det ansvaret som forskriften §§ 8 og 9 legger til fosterhjems kommunen. I tillegg presiseres i *tredje ledd siste punktum* at omsorgskommunen skal orientere barneverntjenesten i fosterhjems kommunen om eventuelle misforhold i fosterhjemmet. Dette har sammenheng med at det er barneverntjenesten i fosterhjems kommunen som godkjenner fosterhjemmet.

#### **Til fjerde ledd - Krav til den som skal føre tilsyn**

En konsekvens av lovendringen er at tilsynsplikten ikke lenger er formulert som en plikt til å oppnevne en bestemt tilsynsfører til det enkelte barn. Dette er en forutsetning for den fleksibiliteten i valg av organisatoriske løsninger som loven nå åpner for, og legger for eksempel til rette for at kommunen kan ansette personer som har ansvar for å føre tilsyn med

flere barn. Forskriften § 8 fjerde ledd stiller samtidig noen krav til den som skal føre tilsyn med barnet.

Det fremgår av *fjerde ledd første punktum* at den som skal føre tilsyn, må være egnet til å utføre oppgaven. Hva som skal til for å være egnet vil bero på en konkret vurdering der blant annet forutsetninger for å kunne skape åpenhet i møte med barnet er sentralt. At barnets opplevelse av hvordan forholdene er i fosterhjemmet blir forsvarlig belyst er avgjørende for at tilsynet skal fungere etter sitt formål. For å få dette til, må barnet kunne medvirke på en god måte. Kommunen må ved valg av tilsynspersoner derfor legge stor vekt på å finne personer som er egnet til å kunne skape tillit under tilsynet.

I kravet til egnethet ligger også en forutsetning om at den som fører tilsyn har nødvendig erfaring og/eller kunnskap om arbeid med barn. Slik kompetanse vil ofte kunne gi den nødvendige egnetheten og vil være et viktig moment i en slik vurdering. Det stilles imidlertid ikke et ubetinget krav til forutgående erfaring og kunnskap om arbeid med barn. Det er viktig å se kompetansekravene til tilsynspersonene i sammenheng med kommunens opplærings- og veiledningsansvar. En god opplæring vil sikre nødvendig kompetanse ved utøvelsen av tilsynet. Hva som er nødvendig kompetanse vil kunne variere. Opplæring kan gi enkelte tilsynspersoner nødvendig kompetanse når de ellers anses personlig egnet for oppgaven. Fosterhjems kommunene må gjøre konkrete vurderinger opp mot den enkelte tilsynspersons samlede kompetanse når de skal vurdere hvorvidt en person er egnet for oppgaven eller ikke.

I Prop. 106 L (2012-2013) understrekes hensynet til nærhet og kontinuitet. Det vil ofte kunne være en fordel om samme person over tid fører tilsyn med det enkelte barn. En slik kontinuitet vil kunne lette prosessen med å oppnå nødvendig trygghet i tilsynssamtalene med barnet. Kjennskap til barnet og fosterforeldrene over tid vil også kunne bidra til bedre kvalitet på tilsynspersonens observasjoner under tilsynet. I § 8 *fjerde ledd annet punktum* er det derfor presisert at fosterhjems kommunen skal legge vekt på å gi tilsynsoppgaver til personer som kan utføre oppgaven over tid.

Uavhengighet er nødvendig for å etablere legitimitet og troverdighet ved gjennomføring av tilsynet. At tilsynet føres uavhengig av barnevernsaken eller fosterforeldrene er et viktig element ved vurderingen av om tilsynet kan anses som forsvarlig. I § 8 *fjerde ledd tredje punktum* presiseres at den som skal føre tilsyn må ha en tilstrekkelig uavhengig funksjon overfor barneverntjenesten og fosterforeldrene. Kommunen må derfor sikre at den som fører tilsyn har en tilstrekkelig uavhengig funksjon både i forhold til barneverntjenesten og fosterforeldrene. Dersom barnet er plassert i et fosterhjem i omsorgskommunen, og tilsynsbesøkene skal gjennomføres av noen med tilknytning til barneverntjenesten, må uavhengighet ivaretas ved at tilsyn uansett ikke utføres av en person som har hatt direkte befatning med barnevernsaken.

Kommunen må også sikre at den som fører tilsyn har et uavhengig forhold til barnets foreldre. Dette følger ikke direkte av forskriften, men av alminnelige krav til et forsvarlig tilsyn.

I § 8 *fjerde ledd siste punktum* videreføres kravet om at fosterhjems kommunen skal tilstrebe at tilsynspersonen har samme kulturelle eller språklige tilhørighet som barnet eller besitter

kompetanse i minoritetsbarns eget språk eller kultur. Formålet bak bestemmelsen er å legge til rette for barnets medvirkning.

#### Politiattest

Etter barnevernloven § 6-10 stilles krav om politiattest for personer som skal føre tilsyn med barn i fosterhjem. Regelen er nærmere presisert i forskrift om politiattester § 4 der begrepet "tilsynsfører" er erstattet med "personer som skal føre tilsyn med barn i fosterhjem". Det vises til departementets retningslinjer til forskrift om politiattest i henhold til barnevernloven (Q-34/2011).

#### Taushetsplikt

Den som fører tilsyn er bundet av taushetsplikt i henhold til barnevernloven § 6-7. Eksterne som utfører tilsynsoppgaver for kommunen vil også omfattes av taushetspliktbestemmelsen. Taushetsplikten etter barnevernloven er noe strengere enn det som følger av de alminnelige reglene i forvaltningsloven og omfatter alle opplysninger som kan knyttes til enkeltpersoner. Dette innebærer at alle som skal utføre tilsyn på kommunens vegne vil være bundet av en streng lovbestemt taushetsplikt ved utførelsen av dette arbeidet.

#### Tillitsperson

Etter endringer i barnevernloven § 4-1 gis barn som barnevernet har overtatt omsorgen for adgang til å ha med en bestemt tillitsperson i møter med barnevernet ( i kraft 1. juni 2014). Formålet er å gjøre det lettere for barnet å formidle sine opplevelser og synspunkter til profesjonelle aktører i barnevernet. Tillitspersonen vil være en person som barnet selv har valgt og er trygg på og vil ha en uformell rolle som støtteperson. Tillitspersonen vil kunne ha en viktig betydning ved å bidra til at barnet kan føle seg trygg slik at tilsynet kan gjennomføres på en god måte. Å kunne skape tillit er imidlertid et ansvar tilsynspersonen har uavhengig av om barnet har med en tillitsperson eller ikke.

Både tilsynspersoner og tillitspersoner er bundet av taushetsplikt, etter hhv barnevernloven § 6-7 og taushetserklæring som tillitspersonen undertegner. Etter forvaltningsloven § 13 b nr. 2 er imidlertid ikke taushetsplikten til hinder for at opplysningene brukes for å oppnå det formål de er gitt eller innhentet for. Departementet legger til grunn at forvaltningsloven åpner for at opplysninger etter en konkret vurdering kan gis til en tillitsperson der dette anses å være til barnets beste.

Dersom barnet har en egen tillitsperson, må barneverntjenesten i omsorgskommunen avklare hvordan tilsynspersonen skal samarbeide med tillitspersonen i forbindelse med det enkelte tilsynsbesøk.

#### **Til femte ledd - Kommunens plikt til opplæring og veiledning**

Etter lovendringen er ansvaret for nødvendig opplæring og veiledning lagt til kommunen. Ansvaret er presisert i forskriften § 8 femte ledd første punktum.

Kommunens plikt til nødvendig opplæring og veiledning er en viktig del av målet om økt profesjonalisering. Fosterhjemskommunen er ansvarlig for at den som utfører tilsynet fører et godt og forsvarlig tilsyn med det enkelte barn. Opplæringen og veiledning skal sikre at den som fører tilsynet har tilstrekkelige forutsetninger til å utføre denne oppgaven.

Kommunen har et faglig ansvar for de som utfører tilsyn, og skal sikre at tilsynspersonene får nødvendig opplæring og veiledning både før og under tilsynsarbeidet. Tilsynspersonens oppgave stiller krav til systemforståelse og rolleforståelse kombinert med kunnskap om barn. Nødvendig opplæring må gi generell kunnskap og kompetanse, blant annet om barns rettigheter, å samtale med barn i en krevende og utsatt livssituasjon, kunnskap om omsorgssvikt, barneverntjenestens ansvar for den enkelte plassering, kommunens tilsynsansvar og tilsynsfunksjonen som sådan, det vil si de generelle rammene for tilsynsarbeidet og for fosterhjemsplasseringen. Den som fører tilsyn, må gis tilstrekkelig opplæring til å kunne forstå og samhandle med barn på en god og hensiktsmessig måte. Tilsynspersonen må videre få nødvendig opplæring i å skrive tilfredsstillende rapporter etter tilsynsbesøkene.

Forskriften § 8 femte ledd annet punktum regulerer ikke uttømmende hva opplæringen skal inneholde. Hva som er nødvendig, vil kunne variere ut fra individuelle forutsetninger og behov. Alle tilsynspersoner må imidlertid få en grunnleggende opplæring om blant annet tilsynsfunksjonen, kunnskap om omsorgssvikt, det å samtale med barn, rapportskriving, barnets rettigheter og barneverntjenestens ansvar for barnet, jf. § 8 femte ledd.

Kommunen må videre sørge for nødvendig veiledning knyttet til gjennomføring av tilsyn for det enkelte barn. Det er en viktig forutsetning for forsvarlig gjennomføring av tilsyn at den som utfører tilsyn har nødvendig kunnskap om barnet og fosterhjemmet det skal føres tilsyn med

Departementet legger til grunn at det i plikten for kommunen til å gi nødvendig opplæring og veiledning ligger et tilsvarende ansvar hos tilsynspersonen til å ta i mot og gjennomføre den opplæringen kommunen vurderer som nødvendig. At tilsynspersonen gjennomfører nødvendig opplæring er avgjørende for vurderingen av vedkommendes egnethet. Fosterhjems kommunen må legge til rette for et tilgjengelig og tilpasset tilbud om opplæring og veiledning for målgruppa. At kommunen har ansvar for nødvendig opplæring og veiledning er ikke til hinder for at for eksempel flere kommuner går sammen om et opplæringstilbud, eller at opplæringen utføres av eksterne som kommunen benytter til å gjennomføre tilsynet. Den enkelte kommune må imidlertid gjennom sin internkontroll sørge for at kommunen oppfyller sin selvstendige plikt.

#### **Til sjette ledd - Informasjon om tilsynet**

Et viktig element i barnets rett til medvirkning er å få god informasjon om hva tilsyn innebærer og hvem som fører tilsyn. Barnets rett til medvirkning er tydeliggjort gjennom nytt annet ledd i barnevernloven § 4-1 (i kraft 1. juni 2014). Bestemmelsen vil fra samme dato utdypes i egen forskrift. Et viktig formål med lovendringen er å sikre at barn og unge i barnevernet får mulighet til god informasjon og medvirkning under hele sakens forløp i barnevernet.

Det følger av § 8 sjette ledd første punktum at fosterhjems kommunen skal orientere barnet og fosterforeldrene om kommunens ansvar for tilsynet og hvem som skal føre tilsynet. Informasjonen skal gis ved fosterhjems kommunens godkjenning av fosterhjemmet. Det ligger i forskriftens krav at fosterhjems kommunen så langt det er mulig skal orientere om hvem som skal føre tilsynet, ikke bare hvilken tjeneste i kommunen som har ansvaret. I tillegg må



kommunen orientere barnet og fosterforeldrene om hva tilsyn innebærer, herunder om fylkesmannens rolle. Barnets foreldre må også få slik informasjon. Dersom det ikke er hensyn som taler mot det, bør barnets foreldre også få informasjon om hvem som skal føre tilsyn med barnet. Barnet må videre få informasjon om hva opplysningene de gir til tilsynspersonen skal brukes til. Det er viktig at det går klart frem at barnet fritt kan ta opp eventuelle problemer eller utfordringer i fosterhjemmet, jf. § 8 sjette ledd annet punktum. Informasjonen må være tilpasset barnets alder og modenhet.

Det følger av de alminnelige regler om barnets rett til medvirkning at barnet skal gis anledning til å gi opplysninger av betydning for hvem som skal føre tilsynet, og om det foreligger forhold som kan ha innvirkning på vedkommendes forutsetninger for å føre tilsynet. Et barn kan for eksempel ha synspunkter knyttet til kjønn og alder. Så langt det er mulig må slike synspunkter tas hensyn til.

## **2.2 Merknader til fosterhjemsforskriften § 9**

### **§ 9. Utføring av tilsyn og rapportering**

Fosterhjems kommunen skal føre tilsyn med barnet så ofte som nødvendig for å kunne oppfylle formålet etter § 8 annet ledd, men minimum 4 ganger i året. Dersom fosterhjems kommunen vurderer forholdene i fosterhjemmet som gode, og barnet samtykker, kan fosterhjems kommunen vedta at tilsynet skal reduseres til minimum 2 ganger i året for barn som er fylt 15 år og som har vært plassert i fosterhjemmet i mer enn 2 år. Barneverntjenesten i omsorgskommunen skal samtykke før slikt vedtak fattes.

Den som fører tilsyn skal få adgang til fosterhjemmet så ofte som nødvendig, jf. første ledd første punktum.

Fosterhjems kommunen skal føre tilsyn med barnets situasjon i fosterhjemmet, jf. § 8 annet ledd. Den som fører tilsyn skal ta kontakt med det enkelte barn. Barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter skal gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på forholdene i fosterhjemmet. Den som fører tilsyn skal legge til rette for samtale med barnet uten at fosterforeldrene er tilstede.

Den som fører tilsyn skal utarbeide rapport etter hvert tilsyn. Rapporten skal gi en vurdering av barnets situasjon i fosterhjemmet, jf. § 8 annet ledd. Det skal gå frem hvilke forhold vurderingene av barnets situasjon bygger på. Det skal videre gå frem om det har vært samtaler med barnet, hvordan barnet er gitt mulighet til å uttrykke sine synspunkter, hva barnet har formidlet og om det bør innhentes ytterligere informasjon fra miljøer som barnet er i. Rapporten skal umiddelbart sendes fosterhjems kommunen.

Fosterhjems kommunen skal kontrollere at rapporten fra tilsynet gir tilstrekkelig informasjon til at formålet med tilsynet må anses ivaretatt. Hvis rapporten har mangler, skal den som fører tilsyn skrive tilleggsrapport, og om nødvendig foreta supplerende vurderinger. Endelig rapport som er godkjent av fosterhjems kommunen skal umiddelbart videresendes til barneverntjenesten i omsorgskommunen, og i kopi til barneverntjenesten i fosterhjems kommunen. Når rapporten viser alvorlige mangler

i barnets omsorgssituasjon skal fosterhjems kommunen sende kopi av rapporten til fylkesmannen.

Barneverntjenesten i omsorgskommunen skal følge opp rapporten og umiddelbart sørge for å følge opp forhold som gir grunn til bekymring. Fosterhjems kommunen skal ved etterfølgende tilsyn kontrollere at forholdene er fulgt opp.

#### **Til første ledd - Tilsynets omfang**

Det følger av § 9 første ledd første punktum at det skal føres tilsyn så ofte som nødvendig, men minimum fire ganger i året. Regelmessige tilsynsbesøk er nødvendig for å kunne føre et forsvarlig tilsyn med barn i fosterhjem. I noen tilfeller vil det være nødvendig å føre tilsyn mer enn fire ganger i året. Det vil for eksempel kunne være behov for noe oftere tilsyn i den første fasen etter plassering, Fosterhjems kommunen har ansvar for at det til enhver tid vurderes hvor ofte det er nødvendig å føre tilsyn med det enkelte barns plassering i fosterhjem.

I § 9 første ledd annet punktum åpnes for å redusere tilsynets omfang. Dette gjelder dersom fosterhjems kommunen vurderer forholdene i fosterhjemmet som gode, barnet er over 15 år og samtykker til å redusere tilsynets omfang og barnet har vært plassert i fosterhjemmet i mer enn 2 år.

Dersom omfanget av tilsynet skal reduseres, følger det videre av § 9 første ledd tredje punktum at det også er en forutsetning at omsorgskommunen samtykker til reduksjon av tilsynets omfang. Barneverntjenesten i omsorgskommunen har ansvaret for oppfølgingen av barnet og fosterhjemmet, og vil ha nødvendig informasjon i forbindelse med en vurdering av om det er forsvarlig å redusere omfanget av tilsynet. Det er derfor et vilkår at barneverntjenesten i omsorgskommunen er enig i at to årlige tilsyn er tilstrekkelig.

#### **Til annet ledd – Adgang til fosterhjemmet**

Det følger av § 9 at den som fører tilsyn skal få adgang til fosterhjemmet så ofte som nødvendig. Tilsynspersonen skal ha adgang til fosterhjemmet så ofte som han vurderer det er nødvendig for å kunne oppfylle formålet etter § 8 annet ledd.

#### **Til tredje ledd - Tilsynets innhold**

§ 9 tredje ledd stiller krav til tilsynets innhold. Kravene må utfylles med faglige retningslinjer for hvordan tilsynet utøves, herunder om samtaler med barn.

§ 9 tredje ledd første punktum henviser til bestemmelsen om tilsynets mandat i § 8 annet ledd og som også gir rammene for tilsynets innhold. Det følger av § 8 annet ledd at det skal føres tilsyn med hvorvidt barnet får forsvarlig omsorg og om forutsetningene som ble lagt til grunn ved plasseringen blir fulgt opp. Tilsynet skal dermed både avdekke hvordan barnet opplever sin situasjon i fosterhjemmet, og være et mer helhetlig tilsyn med hvordan omsorgen for barnet ivaretas. Informasjon fra barn og unge selv er en avgjørende del av vurderingsgrunnlaget. Tilsynspersonen må i forkant av tilsynsbesøket få nødvendig informasjon fra barneverntjenesten.

Den som fører tilsyn skal alltid ta kontakt med det enkelte barn i fosterhjem. Hva slags kontakt som er egnet, vil ha sammenheng med barnets alder og modenhet. Selv om et barn ikke kan snakke kan det for eksempel kommuniseres med gjennom lek, tegning, observasjon og lignende. Det er derfor viktig at tilsynspersonen tar kontakt med alle barn i forbindelse med tilsynsbesøk. Alder og modenhet er imidlertid av betydning ved vurderingen av hvordan konkrete temaer kan tas opp, og ved vektleggingen av barnets synspunkter. Etter § 9 tredje ledd tredje punktum skal barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på forholdene i fosterhjemmet.

Tilsynspersonen skal legge til rette for samtaler uten at fosterforeldrene er tilstede, og barnet skal forespørres om sitt syn på forholdene i fosterhjemmet når barnet er i stand til å danne seg egne synspunkter. Kontakten med barnet og hvordan samtalene gjennomføres, må tilpasses barnets alder og modenhet. Det må legges til rette for at barna gis gode muligheter til å komme frem med sine opplevelser. Barna må lyttes til og tas på alvor. De barna som av ulike grunner ikke vil fortelle hvordan de opplever situasjonen, skal slippe å måtte si noe. Som bakgrunn for samtalene må tilsynspersonen har kjennskap til grunnlagsdokumenter som plasseringsvedtak og omsorgsplan, eventuelt tiltaksplan. For barn som har tillitsperson kan det være naturlig at tillitspersonen er til stede sammen med barnet og støtter barnet når hun eller han skal fortelle hvordan situasjonen i fosterhjemmet oppleves.

Opplysningene fra samtalene med barn og unge inngår som en vesentlig del i vurdering og konklusjon etter tilsynet. I forbindelse med sitt tilsyn må tilsynspersonen også ha samtale med fosterforeldrene. Dersom tilsynspersonen mener at det er behov for å innhente informasjon fra andre som for eksempel skole eller barnehage, bør dette gå frem av rapporten slik at omsorgskommunen kan følge dette opp, se § 9 fjerde ledd.

Dersom barnet har en egen tilsynsperson, må barneverntjenesten i omsorgskommunen avklare hvordan tilsynspersonen skal samarbeide med tillitspersonen i forbindelse med det enkelte tilsynsbesøk.

#### **Til fjerde ledd - Krav til tilsynsrapportens innhold**

Tilsynsrapportene er en svært viktig kilde til informasjon når det gjelder omsorgskommunens oppfølging av barn i fosterhjem og fosterhjems kommunens vurdering av om hjemmet fortsatt oppfyller vilkårene for godkjenning som fosterhjem. Forskriften stiller derfor krav til rapportens innhold. Det er av stor betydning at kommunene sørger for at de som skal utføre tilsynet gis nødvendig opplæring og veiledning om utforming av rapportene og hva disse skal inneholde.

Det følger av § 9 fjerde ledd første punktum at det skal skrives rapport etter hvert tilsyn. Rapporten skal gi en vurdering av barnets situasjon i fosterhjemmet jf. § 8 annet ledd. Dette innebærer at rapporten skal inneholde selvstendige vurderinger fra den som utfører tilsynet av om barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og om de forutsetninger som ble lagt til grunn ved plasseringen, blir fulgt opp. Oppfølgingen av konkrete forutsetninger formulert i relevante grunnlagsdokumenter og omsorgsplan må kommenteres. Det må gå fram hva vurderingen av barnets situasjon bygger på og om barneverntjenesten bør innhente ytterligere informasjon fra miljøer som barnet er i, jf. fjerde ledd annet punktum. Det må videre gå fram om det har vært samtaler med barnet, hvordan barnet er gitt mulighet til å komme med sine

synspunkter og hva barnet faktisk har sagt, jf. § 9 *fjerde ledd tredje punktum*. Formålet med slike krav til innhold i rapporten er å sikre at barna gis mulighet til å medvirke og til å klargjøre hvordan barnet har medvirket og hva medvirkningen har gått ut på.

Rapporten skal umiddelbart sendes til fosterhjems kommunen.

#### Opplysningsplikt til barneverntjenesten

Den som fører tilsyn har en selvstendig opplysningsplikt til barneverntjenesten i omsorgskommunen, jf. barnevernloven § 6-4. Opplysningsplikten inntreffer når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgsvikt, eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker.

#### **Til femte ledd - Fosterhjems kommunens oppfølging av rapporten**

Fosterhjems kommunen har et selvstendig ansvar for å følge opp rapportene, i kraft av sitt totalansvar for tilsyn med barn i fosterhjem. Fosterhjems kommunen skal sikre at rapporten er forsvarlig utformet, og kontrollere at rapporten gir tilstrekkelig informasjon til at formålet med tilsynet anses ivarettatt, jf. § 9 *femte ledd første punktum*.

Fosterhjems kommunen kan bestemme at den som fører tilsyn skal skrive tilleggsrapport og foreta supplerende vurderinger hvis det vurderes at rapporten har mangler, jf. § 9 *femte ledd annet punktum*. Tilleggsrapport kan være aktuelt der fosterhjems kommunen mener tilsynspersonens vurderinger er uklare eller det er dokumentert forhold som tilsynspersonen ikke har foretatt egne vurderinger av.

Normalt bør det ikke gå mer enn en uke fra rapporten er mottatt til den er kontrollert. Godkjente rapporter skal umiddelbart videresendes barneverntjenesten i omsorgskommunen med kopi til barneverntjenesten i fosterhjems kommunen. Når et barn er frivillig plassert i fosterhjem, må rapporten også sendes barnets foreldre.

Fosterhjems kommunen skal sende kopi av rapporten til fylkesmannen når rapporten viser alvorlige mangler i barnets omsorgssituasjon. Rapporten skal sendes til den fylkesmannen som har tilsynsansvar for barnets omsorgskommune.

#### **Til sjette ledd – Oppfølging av innholdet i rapporten**

##### Omsorgskommunens oppfølging av innholdet i rapporten

Barneverntjenesten i omsorgskommunen har i kraft av sitt totalansvar for barnet og plasseringen ansvaret for å følge opp innholdet i rapporten. Barneverntjenesten i omsorgskommunen har ansvaret for å følge opp barnets situasjon i fosterhjemmet. Informasjon fra tilsynet er et viktig grunnlag for barneverntjenestens ansvar for oppfølging av barnets omsorgssituasjon og av fosterhjemmet, jf. barnevernloven §§ 4-5, 4-16 og fosterhjemsforskriften § 7.

Barneverntjenesten i omsorgskommunen skal følge opp rapporten og umiddelbart sørge for å følge opp forhold som gir grunn til bekymring, jf. *sjette ledd første punktum*. Dersom rapporten avdekker bekymringsfulle eller uklare forhold ved barnets omsorgssituasjon i fosterhjemmet må barneverntjenesten gjøre nødvendige undersøkelser for å få klarhet i barnets situasjon og forholdene i fosterhjemmet. Barneverntjenesten har videre ansvar for å

sette i verk nødvendige tiltak og foreta endringer i barnets omsorgssituasjon dersom dette viser seg nødvendig for å sikre barnet en forsvarlig omsorgssituasjon. Det er helt vesentlig at de forhold som avdekkes gjennom tilsynet blir fulgt opp av, og at det utvikles gode rutiner for et slikt oppfølgingsarbeid og samhandling mellom fosterhjemskommunen og barneverntjenesten i omsorgskommunen.

Barneverntjenesten i omsorgskommunen må sørge for å ha systemer som sikrer at tilsynsrapporter følges opp, og at forhold som gir grunn til bekymring følges opp umiddelbart.

Barneverntjenesten i omsorgskommunen må også ta opp eventuelle forhold i rapporten med fosterforeldrene. Barneverntjenesten må vurdere hva slags informasjon fosterforeldrene kan få.

#### Etterfølgende tilsyn

Dersom tilsynsrapporten påpeker bekymringsfulle forhold skal fosterhjemskommunen ved etterfølgende tilsyn følge opp om forholdene er bedret. Dette kan innebære at det i noen tilfeller er nødvendig å føre tilsyn oftere enn fire ganger i året, jf. § 9 første ledd. Fylkesmannen vil også kunne føre tilsyn med barneverntjenesten i omsorgskommunens oppfølging av tilsynsrapporten.



Deres ref.:

Vår ref.: Inger S. Olsen

Dato: 22. august 2016

**Barnevernloven § 4-22. Fosterhjem.**

Med fosterhjem menes i denne lov

- a) private hjem som tar imot barn til oppfostring på grunnlag av barneverntjenestens beslutning om hjelpetiltak etter § 4-4, eller i samband med omsorgsovertakelse etter § 4-12 eller § 4-8 annet og tredje ledd,
- b) private hjem som skal godkjennes i henhold til § 4-7.

Til fosterforeldre skal det velges personer som har særlig evne til å gi barn et trygt og godt hjem, og som kan løse oppfostringsoppgavene i samsvar med de forutsetningene som er lagt til grunn om oppholdets varighet m.m., jf. § 4-15.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke krav som skal stilles ved valg av fosterhjem, om fosterhjemmenes rettigheter og plikter, om barneverntjenestens plikt til veiledning og oppfølging av fosterhjemmene, og om tilsyn med barn i fosterhjem.

Den kommune der fosterhjemmet ligger, har ansvaret for godkjenning og tilsyn av hjemmet.

Kommunen skal føre tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem fra plasseringstidspunktet og frem til barnet fyller 18 år. Formålet med tilsynet er å føre kontroll med at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetninger som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp.

Kommunen skal sørge for at de som skal utøve tilsynet gis nødvendig opplæring og veiledning.

0 Endret ved lover 7 mai 1993 nr. 44, 21 juni 2013 nr. 63 (ikr. 1 feb 2014 iflg. res. 13 des 2013 nr. 1516).

### **Forskrift om fosterhjem:**

#### *§ 8. Fosterhjems kommunens plikt til å føre tilsyn med barn i fosterhjem*

Fosterhjems kommunen skal føre tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem fra plasseringstidspunktet frem til barnet fyller 18 år. Det skal gå klart frem av fosterhjems kommunens delegasjonsreglement hvilken instans i kommunen som skal føre tilsynet.

Fosterhjems kommunen skal føre tilsyn med at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetninger som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp. Dette omfatter også tilsyn med at barnets etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn ivaretas på hensiktsmessig måte, herunder samiske barns rett til å ivareta språk og kultur.

Fosterhjems kommunen og omsorgskommunen kan inngå avtale om at omsorgskommunen skal ha ansvaret for at det blir ført tilsyn. Avtalen skal være skriftlig. Blir det inngått slik avtale plikter omsorgskommunen å melde fra til barneverntjenesten i fosterhjems kommunen om eventuelle misforhold i fosterhjemmet.

Fosterhjems kommunen skal gi tilsynsoppgaver til personer som er egnet til å utføre oppgaven.

Fosterhjems kommunen skal legge vekt på å gi tilsynsoppgaver til personer som kan utføre oppgaven over tid.

Fosterhjems kommunen skal sikre at den som fører tilsyn har en tilstrekkelig uavhengig funksjon overfor barneverntjenesten og fosterforeldrene. Fosterhjems kommunen skal tilstrebe at tilsynspersonen har samme kulturelle eller språklige tilhørighet som barnet eller besitter kompetanse i minoritetsbarns eget språk eller kultur.

Fosterhjems kommunen skal gi tilsynspersonene nødvendig opplæring og veiledning. Opplæringen skal blant annet omfatte rammene for barneverntjenestens ansvar for barnet, tilsynsfunksjonen, samtaler med barn, kunnskap om omsorgssvikt, rapportskrivning og barnets rettigheter.

Fosterhjems kommunen skal ved barneverntjenestens godkjenning av fosterhjemmet orientere både barnet og fosterforeldrene om kommunens ansvar for tilsynet og hvem som skal føre tilsyn med barnet. Barnet skal informeres om at det når som helst kan ta opp eventuelle problemer i fosterhjemmet eller i forholdet til barneverntjenesten.

0 Endret ved forskrifter 15 mars 2012 nr. 226 (i kraft 1 mai 2012), 24 jan 2014 nr. 52 (i kraft 1 feb 2014).

#### *§ 9. Utføring av tilsyn og rapportering*

Fosterhjems kommunen skal føre tilsyn med barnet så ofte som nødvendig for å kunne oppfylle formålet etter § 8 annet ledd, men minimum 4 ganger i året. Dersom fosterhjems kommunen vurderer forholdene i fosterhjemmet som gode, og barnet samtykker, kan fosterhjems kommunen vedta at tilsynet skal reduseres til minimum 2 ganger i året for barn som er fylt 15 år og som har vært plassert i fosterhjemmet i mer enn 2 år. Barneverntjenesten i omsorgskommunen skal samtykke før slikt vedtak fattes.

Den som fører tilsyn skal få adgang til fosterhjemmet så ofte som nødvendig, jf. første ledd første punktum.

Fosterhjems kommunen skal føre tilsyn med barnets situasjon i fosterhjemmet, jf. § 8 annet ledd. Den som fører tilsyn skal ta kontakt med det enkelte barn. Barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter skal gis

anledning til å gi uttrykk for sitt syn på forholdene i fosterhjemmet. Den som fører tilsyn skal legge til rette for samtale med barnet uten at fosterforeldrene er tilstede.

Den som fører tilsyn skal utarbeide rapport etter hvert tilsyn. Rapporten skal gi en vurdering av barnets situasjon i fosterhjemmet, jf. § 8 annet ledd. Det skal gå frem hvilke forhold vurderingene av barnets situasjon bygger på. Det skal videre gå frem om det har vært samtaler med barnet, hvordan barnet er gitt mulighet til å uttrykke sine synspunkter, hva barnet har formidlet og om det bør innhentes ytterligere informasjon fra miljøer som barnet er i. Rapporten skal umiddelbart sendes fosterhjems kommunen.

Fosterhjems kommunen skal kontrollere at rapporten fra tilsynet gir tilstrekkelig informasjon til at formålet med tilsynet må anses ivaretatt. Hvis rapporten har mangler, skal den som fører tilsyn skrive tilleggsrapport, og om nødvendig foreta supplerende vurderinger. Endelig rapport som er godkjent av fosterhjems kommunen skal umiddelbart videresendes til barneverntjenesten i omsorgskommunen, og i kopi til barneverntjenesten i fosterhjems kommunen. Når rapporten viser alvorlige mangler i barnets omsorgssituasjon skal fosterhjems kommunen sende kopi av rapporten til fylkesmannen.

Barneverntjenesten i omsorgskommunen skal følge opp rapporten og umiddelbart sørge for å følge opp forhold som gir grunn til bekymring. Fosterhjems kommunen skal ved etterfølgende tilsyn kontrollere at forholdene er fulgt opp.

0 Endret ved forskrifter 15 mars 2012 nr. 226 (i kraft 1 mai 2012), 24 jan 2014 nr. 52 (i kraft 1 feb



Rådmannen i Torsken

Dato: 16. mars 2017

### **Statistikk fra barnevernstjenesten 2016.**

Denne statistikken sendes ut til overnevnte adressater. Dette er ikke konfidensielt, men det bes likevel om at statistikken ikke brukes på en slik måte at den kan virke støtende

Barneverntjenesten arbeider ut i fra barnevernlovens § 1-1 som sier at lovens formål er:

- *Å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid,*
- *Å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.*

I tillegg står det i barnevernlovens § 3-1 at:

- *Kommunen skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.*
- *Barneverntjenesten har spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgssvikt, adferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.*

For at barneverntjenesten skal kunne arbeide etter dette, er vi avhengig av at offentlige etater og private personer melder fra om bekymringer de har overfor barn og unge. En melding om bekymring til barneverntjenesten er det første utgangspunktet vi har for å kunne undersøke forholdene i hjemmet. En slik melding kan enten overleveres over telefon, eller skriftlig.

I barnevernloven § 6-4, under innhenting av opplysninger står det følgende:

**Offentlige myndigheter skal av eget tiltak, uten hinder av taushetsplikt, gi opplysninger til kommunens barneverntjeneste når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. §§ 4-10, 4-11 og 4-12, når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker, jf. § 4-24, eller når det er grunn til å tro at det er fare for utnyttelse av et barn til menneskehandel, jf. § 4-29.**

*Like med offentlige myndigheter regnes organisasjoner og private som utfører oppgaver for stat, fylkeskommune eller kommune. Også etter pålegg fra de organer som er ansvarlige for gjennomføringen av loven plikter offentlige myndigheter å gi slike opplysninger. Etter pålegg fra disse organer plikter offentlige myndigheter i forbindelse med sak som fylkesnemnda skal avgjøre etter §§ 4-19, 4-20 og 4-21, også å gi de opplysninger som er nødvendige for å kunne vurdere om en flytting tilbake til foreldrene, eller samvær med dem, vil kunne føre til en situasjon eller risiko for barnet som nevnt i §§ 4-10, 4-11 eller 4-12.*

**Også yrkesutøvere i medhold av helsepersonelloven, psykisk helsevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven, lov om familievernkontorer, meklingsmenn i ekteskapsaker (jf. lov om ekteskap), samt friskolelova<sup>1</sup> plikter å gi opplysninger etter reglene i andre ledd.**

I tabell framkommer det fra hvilke instanser disse kommer fra. Merk: ved flere meldinger på samme barn, vil bare en registreres som melding. Øvrige registreres som opplysning i sak. Tjenesten har hatt gjennomgang av disse og man ser at meldingsstatistikken ikke ville vært nevneverdig endret hvis disse meldingene ble tatt med.

Oversikt over antall meldinger og hvem som meldte til barnevern i 2016. Tall fra 2015 i parantes

Melding mottatt fra:	Antall Meldinger 2016: 16 (2015:12)
NAV	0
Politi	0
Barnehage	0
Helsestasjon	0
Skole	7
PPT	0
Psykisk helsevern, barn	0
Psykisk helsevern, voksne	2
Kommunal psyk helsevern	0
Lege/sykehus/tannlege	1
Ambulansetjenesten	0
Asylmottak/UDI/flyktningetj	1
Barnevernvakt	0
Barnet selv	0
Mor/far	3
Familievernkontor	1
Krisesenter	1
Fødestua	0
Barneverntjenesten (egen el andre kommuner)	0
Øvrige	0

Barnevernleder er tilfreds med det samarbeidet som etter hvert etableres i kommunen hvor forebygging og tidlig intervensjon har fokus. Likevel er det urovekkende at ingen meldinger kommer fra for eksempel helsestasjon eller barnehage.

Det har vært en liten økning i antall meldinger i kommunen siste år. Om ikke økningen er stor kan likevel barnevernleder se noen utfordringer som kan være viktig for kommunen å ha med seg i det videre arbeidet. Dette anses kjent for rådmannen men man kan i hovedsak si at man ikke ser noen foruroligende årsak til økningen av antall bekymringsmeldinger.

Barnevernleder ber om at statistikk bekjentgjøres i virksomhetene og at den også kan være gjenstand for refleksjon i personalgruppa og i ledelse.

Med hilsen

Inger Slettum Olsen  
Virksomhetsleder barneverntjenesten



**Saksfremlegg**

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret i Torsken	17/17	02.05.2017

**Torsken kommune kommuneplan samfunnsdel 2016 - 2028**

**Rådmannens innstilling**

Torsken kommune kommuneplan samfunnsdel 2016 – 2028 vedtas i henhold til plan- og bygningsloven § 11-13.

**Saksopplysninger**

**Kommuneplanens samfunnsdel**

Alle kommuner skal etter Plan- og bygningsloven ha en kommuneplan. Kommuneplanen er det viktigste styringsdokumentet i kommunen. Plan- og bygningsloven § 11-2 om kommuneplanens samfunnsdel.

*Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.*

*Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.*

**Juridiske forhold**

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordna styringsdokument. Samfunnsdelen tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon, jf. plan- og bygningsloven § 11-2.

Planen har vært sendt på høring og offentlig ettersyn i 8 uker, samt utlyst i Troms Folkeblad, kommunens hjemmeside og facebook side.

Det kan ikke fremmes innsigelse til kommuneplanens samfunnsdel.

Samfunnsdelen danner grunnlag for handlingsdelen, årlige budsjett og annet planarbeid. Kommuneplanens arealdel skal følge opp føringene i samfunnsdelen.

### **Vurdering**

Kommuneplanens samfunnsdel 2016-2028 er blitt til gjennom en omfattende prosess. Forslaget er prioriterende og retningsgivende, og har muligheter for å bli et styringsverktøy som sikrer helhetlig planlegging for en bærekraftig samfunnsutvikling. Målet med vedtatt plan er at kommunen skal ha en samfunnsdel som fungerer som et overordnet politisk og administrativt styringsverktøy. Dokumentet bidrar forhåpentligvis til forutsigbarhet, konsistens og tydelighet i dialogen med omverdenen, både lokalt og regionalt. Rådmannen anbefaler at formannskapet sender planforslaget på høring og legger det ut til offentlig ettersyn etter plan- og bygningslovens § 11-14.



TORSKEN KOMMUNE  
- ytterst på eventyrøya Senja



## **Kommuneplanens samfunnsdel 2016-2028**



## **Innholdsfortegnelse**

<b>1. Innledning</b>	<b>4</b>
<b>2. Kommunefakta</b>	<b>7</b>
<b>3. Økonomi og organisering</b>	<b>9</b>
<b>4. Levekår, oppvekst og folkehelse</b>	<b>12</b>
<b>5. Næringsliv – og verdiskaping</b>	<b>24</b>
<b>6. Informasjon og kommunikasjon</b>	<b>29</b>
<b>7. Kultur</b>	<b>31</b>
<b>8. Samfunnssikkerhet og arealforvaltning</b>	<b>34</b>
<b>9. Samfunnsdelens evaluering</b>	<b>36</b>
<b>Vedlegg</b>	
<b>Hva barn og unge i Torsken har på hjertet</b>	<b>37</b>

## 1.0 Innledning

### Torsken. I går. I dag. I morgen?

Hva er det som er i ferd med å skje?

Torsken på vei mot stupet skriver avisene. Torsken kan ikke levere tjenestene sier Fylkesmannen. Avfolkningsspøkelset har gjenoppstått. Torsken vil bli avfolket i 2040 etter trenden 2005-2014. Dette forteller først og fremst at ren framskriving har liten verdi når vi skal tenke fremover.

Likevel ser det ut til at slik mekanisk trendframskriving dominerer samfunnsdebatten om temaet. «Urbaniseringens universelle karakter» ser ut til å være trylleformularet. Alternative gloser kan være «samfunnet» eller «systemet» eller «utviklingen» som ubønhørig og nådeløst innhenter oss alle.

Hvis dette munner ut i to teser:

1. Fremtiden er svart for bygde-Norge. Folketallsutviklingen er entydig.
2. Bygdefolk er maktesløse, de bare driver mot strømmen. Distriktpolitikk er dødshjelp.

Hvis de to tesene problematiseres. De skal på ingen måte bagatelliseres, men utfylles og nyanseres, og derigjennom peke på kritiske faktorer.

### Aktører

Hvem er lokalsamfunnet? Det viser seg alltid, når en ser ordentlig etter, at det er folk som gjør dem. Derfor må en begynne å identifisere handlende enheter. Finne aktørene. Det innebærer at vi må legge linjalen vekk fra folketallskurven, og at vi glemmer «samfunnet» og «systemet» og «utviklingen» for å ikke snakke om «Urbaniseringens universelle karakter».

### Valg, handlinger, beslutninger – nå og da.

Ett første innsikt som resultat av dette er følgende: Det at tolv flytta ut fra Torsken i 2015 og nye tolv i 2016 er neppe i seg selv en grunn til at ytterligere flere skulle flytte ut i 2017. Slik var det i enkelte bygder for 30 år siden, da bygder var isolert med et posthus, en butikk og en skole som alle måtte legge ned om det lokale befolkningsgrunnlaget sviktet, for ikke å snakke om det lokale arbeidsmarkedet. Dette betyr at den enkelte er mindre avhengig av lokale ressurser og lokale samhandlingspartneren for å kunne bli boende. Regional integrasjon er dette, der en før måtte forholde seg til situasjonen lokalt, har en nå en større region som holdepunkt og forankringsgrunnlag. I dette perspektivet er det viktig at tolv personer bestemte seg for å flytte ut i 2016. Men minst like viktig at 921 personer lot være å flytte ut.

Som Fredrik Barth (1928–2016) uttrykte det, er det nødvendig å forstå ethvert samfunn ut fra dets egne forutsetninger. Det er nødvendig å forstå Torsken kommune for å kunne utvikle den. Det er aldri en ulempe å vite hva slags verden mennesker lever i – dersom målet er å bidra til forandringer i deres liv eller ens eget. Å forstå er ikke det samme som å forsvare. Torsken kommune må utvikles ut i fra **våre egne forutsetninger**.

Denne planens oppbygging, satsningsområder, mål og strategier er basert på nettopp våre egne forutsetninger for endring og utvikling.



## Kommuneplanens oppbygging

Kommuneplanen 2016-2028 er uttrykk for hvilke prioriteringer og hvilken utviklingsretning kommunestyret ønsker for Torsken de nærmeste årene. Kommuneplanen setter fokus på følgende satsingsområder:

Næring – og verdiskaping  
Oppvekst, folkehelse og levekår  
Informasjon og kommunikasjon til innbyggere, besøkende og næringsliv  
Samferdsel og infrastruktur  
Frivillighet  
Kultur  
Reiseliv – og turisme

Alle satsingsområdene har kapitler i kommuneplanen. Temaene griper inn i hverandre, og må derfor leses i sammenheng.

For hvert satsingsområde er kommuneplanen bygd slik opp:

- en innledende tekst med kort informasjon om temaet og noen utfordringer
- hovedmål og delmål for temaet, med en tidshorisont på 3-10 år

Strategiene er i mindre grad konkrete når det gjelder tiltak som skal iverksettes. Sammen med delmålene skal strategiene danne grunnlag for mer detaljerte tiltak i kommunens handlingsprogram og budsjett de nærmeste årene.

### Formål

Kommuneplanen er det øverste styringsdokumentet for kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel har et 12 års perspektiv. Samfunnet er i stadig endring og dette gjenspeiler seg i kommunens rolle og kommunalt tjenestetilbud. Større og mindre reformer endrer kommunens ansvar og oppgaver, og påvirker hvordan kommunen samhandler med andre statlige og regionale organer og nabokommuner. Det er derfor grunn til å vurdere kommunens rolle i lokalsamfunnet med jevne mellomrom.

Formålet med kommuneplanens samfunnsdel er å finne fram til nye mål (slik vil vi ha det) og strategier sett i et langsiktig perspektiv på minimum 12 år. Dette vil danne en felles plattform for politikere og administrasjon i styring, prioriteringer og utvikling av kommunens virksomhet. Øvrige kommunale planer skal forankres i målene og strategiene fra samfunnsdelen.

Det er viktig å skape en sterk kobling mellom overordnede plandokument, handlingsplan/økonomiplan og årsbudsjett, slik at kommuneplanens samfunnsdel blir et levende dokument som har betydning i praksis.

### Lovbestemmelser

Kommuneplanen er forankret i bestemmelser i "Lov om planlegging og byggesaks-behandling (**plan- og bygningsloven**)". Hele loven finnes i "lovdata.no".

Kommuner skal ha en samlet **kommuneplan** som omfatter både en samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Slike planer skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Planen bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien, og den skal ta hensyn til retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter.

**Samfunnsdelen** skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for utvikling av både kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

**Handlingsdelen** til samfunnsdelen skal angi hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Denne delen skal revideres årlig. Dette gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og for konkretisering av tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.

**Arealdelen** skal vise sammenhengen mellom fremtidig sannsynlig samfunnsutvikling og arealbruk. Den skal angi hovedtrekkene for både bruk og vern av arealer – med rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og/eller ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke hensyn som må ivaretas ved disponering av arealene. Som grunnlag for arbeidet med arealdelen skal det gjennomføres konsekvensutredninger.

**Planprogram** skal utarbeides for *”alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger.”* (Plan- og bygningslovens § 4-1)

**Planprogrammet** for kommuneplan 2016-2028 ble vedtatt i Torsken kommunestyre 8. desember 2016. Det legger føringer, og har vært retningsgivende for arbeidet med kommuneplanen. I planprogrammet finnes en oversikt over nasjonale, regionale og lokale føringer som ligger til grunn for vurderinger gjennom planarbeidet.

#### **Bakgrunnsmateriale**

Detaljert statistikk om utviklingstrekk finnes kommunens øvrige planer som er beskrevet i *planstrategi for 2016-2019, rapporten statusbilde Torsken kommune 2015, Fylkesmannen tilråding om kommunestruktur i Troms 2016 og Telemarkforskning TF rapport 365 kommunestruktur i Midt-Troms. Regional transportplan 2014 – 2023, Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016 – 2027, Regional forvaltningsplan 2016 – 2021, vannregion Troms, Fylkesplan for Troms 2014 – 2025, Regional plan for landbruk i Troms 2014 – 2025.* Disse dokumentene danner grunnlaget for vurderinger i samfunnsdelen.

#### **Organisering.**

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens verktøy for å styre kommunen som en helhet og som en organisasjon. Derfor vil det politiske nivået være involvert i prosessen og kommunestyret har det øverste ansvaret for planarbeidet. Rådmannen har det administrative ansvaret.

#### **Medvirkning.**

Planprosessen følger plan og bygningslovens kapittel 5 samt §§ 11- 12 og 11-14 med hensyn til innspill, samarbeid og offentlig høring.

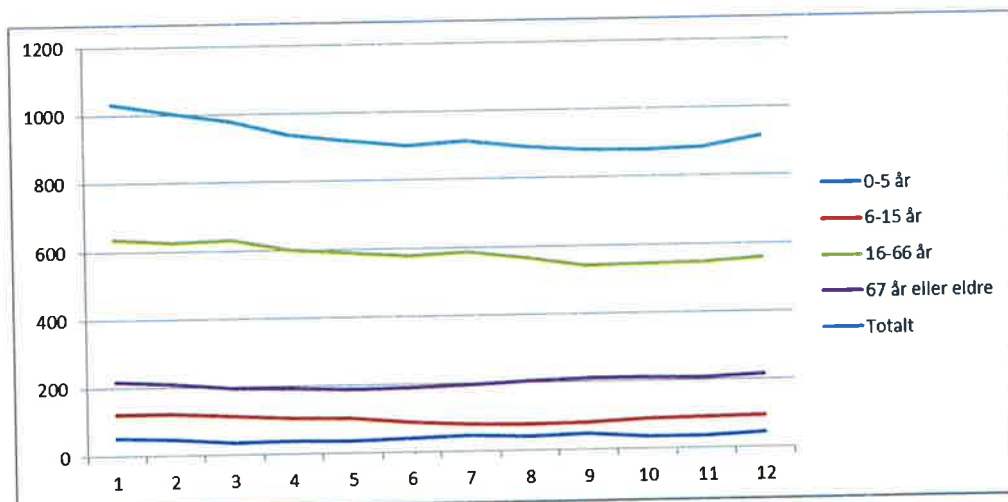
Torsken kommune har gjennomført en prosess med to åpne møter der kommuneplanens samfunnsdel ble presentert med anmodning om innspill til planarbeidet. Frist for innspill ble satt til 1. desember 2016.

## 2. Kommunefakta

### Befolkningsutvikling

Tabell og graf nedenfor viser utviklingen av folketallet i Torsken kommune fra inngangen av 2005 til inngangen av 2017.

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	01.01.2017
0-5 år	52	47	36	38	37	42	47	42	48	37	37	45	52
6-15 år	124	122	116	107	104	90	81	78	81	89	93	94	91
16-66 år	637	626	630	599	588	577	587	567	542	543	547	558	557
67 år eller eldre	220	210	196	193	187	190	196	205	209	209	207	216	221
<b>Totalt</b>	<b>1033</b>	<b>1005</b>	<b>978</b>	<b>937</b>	<b>916</b>	<b>899</b>	<b>911</b>	<b>892</b>	<b>880</b>	<b>878</b>	<b>884</b>	<b>913</b>	<b>921</b>



Ut fra tabellen ser vi at fra inngangen av 2015 til inngangen av 2016 har det vært en økning i folketallet på 29 personer. Fra inngangen av 2016 til inngangen av 2017 har det vært en økning i folketallet på 8 personer.

Innsikt i demografiske forhold har betydning for kommunens økonomi. Negativ befolkningsutvikling medfører ofte redusert inntektsgrunnlag gjennom skatter, avgifter og overføringer, samt redusert behov for enkelte infrastrukturelle tiltak. Torsken kommune har i henhold til prognoser fra statistisk sentralbyrå sine framskrivninger kontinuerlig nedgang i folketallet. Noe som er med på å snu den negative trenden knyttet til befolkningsutvikling er at Torsken kommune har politisk vedtatt å bosette flyktninger. Det er bosatt 56 flyktninger pr 31.12.2016.

Selv om kommunen har økt befolkningstallet på grunn av at det er kommet flyktninger til kommunen, ser vi at andelen 67 år eller eldre er økende. Torsken kommunes største utfordring er å sikre et stabilt folketall med vekst, samt sikre tilgangen til kvalifisert arbeidskraft.

## Demografi

Innsikt i demografiske forhold har betydning ved utarbeidelse av økonomiplan. Negativ befolkningsutvikling medfører ofte redusert inntektsgrunnlag gjennom skatter, avgifter og overføringer, samt redusert behov for enkelte infrastrukturelle tiltak. Torsken kommune har i henhold til prognoser fra statistisk sentralbyrå sine framskrivninger kontinuerlig nedgang i folketallet. Noe som er med på snu den negative trenden knyttet til befolkningsutvikling er at Torsken kommune har politisk vedtatt å bosette flyktninger. Per 30.06.2016 har Torsken kommune bosatt 45 flyktninger, inkludert familiegjenforening.

### Framskrevet folkemengde

Statistisk sentralbyrå sine befolkningsprognoser tilsier at kommunen vil ha en nedgang i antall innbyggere i yrkesaktiv alder fra 558 i 01.01.16 til 452 i 2040. Rådmannen understreker at dette er prognoser basert på framskrivninger av historiske tall, og at det alltid vil være en usikkerhet knyttet til slike prognoser.

Befolkningsutviklingen på nasjonalt nivå er helt sentral ved fordeling av de frie inntektene. Befolkningsutviklingen for landet som helhet har vært betydelig høyere de siste fire årene enn årene før. Dersom denne utviklingen fortsetter vil Torsken kommune sin befolkningsandel kunne gå ned, med den konsekvens at kommunens frie inntekter reduseres.

Tabellen nedenfor viser framskrevet folkemengde etter kjønn, alder og tid. Det valgte alternativet er ved middels nasjonal vekst.

Kjønn	Aldersgruppe	2020	2030	2040
<b>Menn</b>	0-5 år	23	22	22
	6-15 år	52	44	40
	16-66 år	313	282	249
	67 år eller eldre	99	121	137
<b>Kvinner</b>	0-5 år	24	19	20
	6-15 år	48	42	40
	16-66 år	234	222	203
	67 år eller eldre	123	114	124
	<b>Til sammen</b>	<b>916</b>	<b>866</b>	<b>835</b>

### 3. Økonomi og organisering

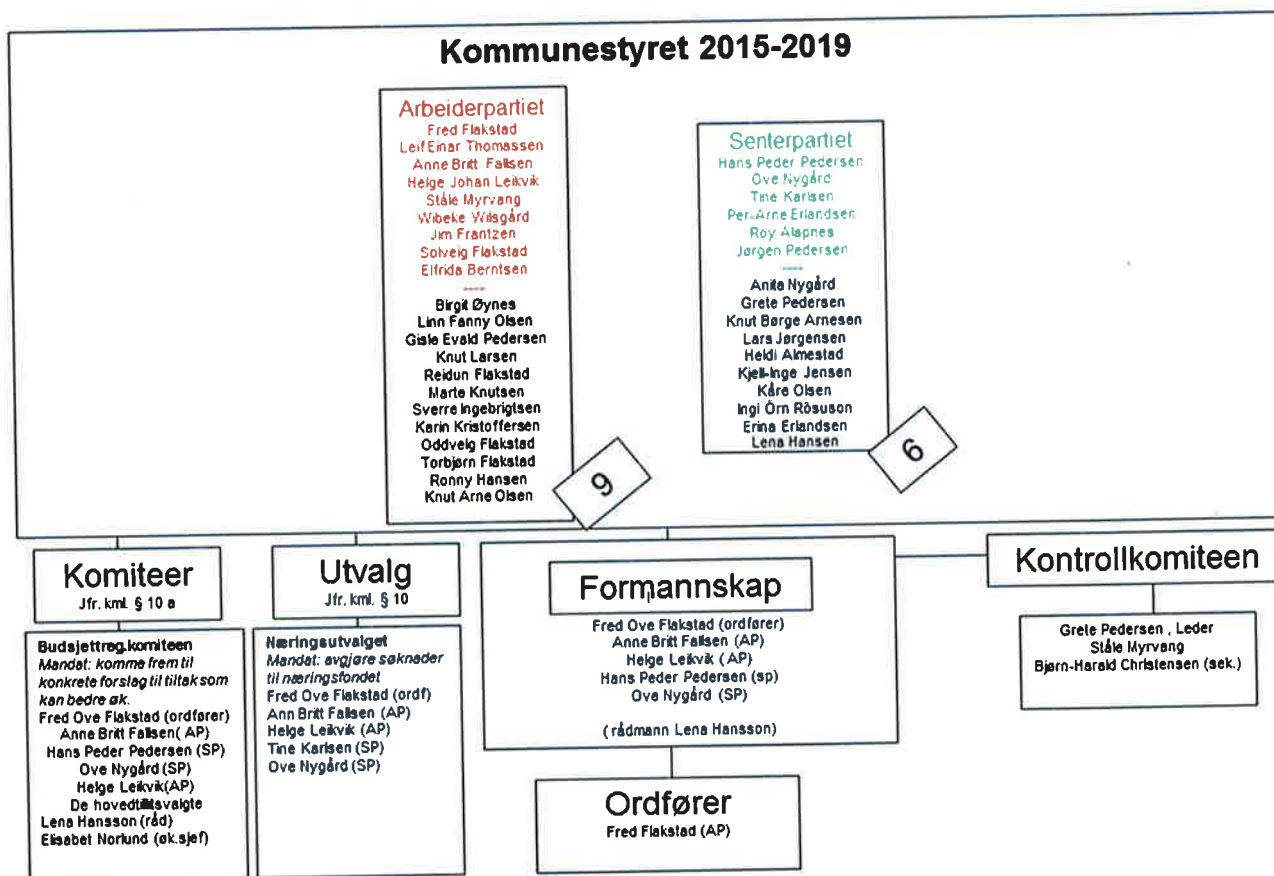
Torsken kommune er en ROBEK - kommune (register om betinget godkjenning og kontroll). Det innebærer blant annet at kommunen må ha Fylkesmannens godkjenning før låneopptak kan gjennomføres. Kommunen hadde ved inngangen av året et netto akkumulert underskudd på kr 16 418 150. Kommunen har en justert inndekningsplan for budsjettperioden 2017 - 2020 som kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjente 11. oktober 2016. Inndekningen skal foregå etter følgende plan:

2016	2017	2018	2019	2020
3 441 508	3 297 478	3 300 000	3 300 000	3 079 164

I budsjettet 2016 skulle Torsken kommune dekke inn kr 3 441 508. Dette har kommunen klart, slik at resterende underskudd for Torsken kommune er på kr 12 976 642 pr. 31.12.2016.

#### Organisering og styringssystemer i Torsken kommune.

Torsken kommune gir et mangfold av tjenester til innbyggerne, og kommunen spiller en sentral rolle knyttet til utviklingen av næringslivet. Nedenfor er det oversikter over hvordan organiseringen er i Torsken kommune både politisk og administrativt.

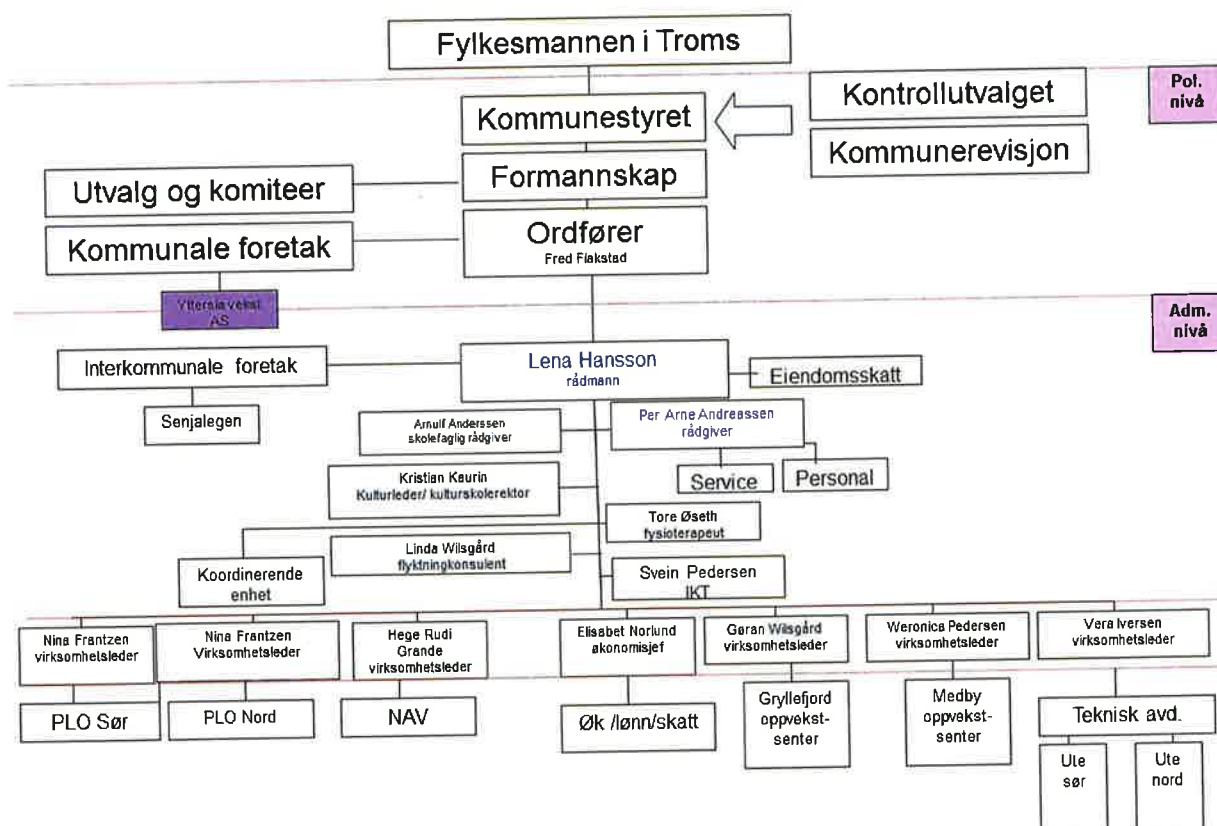


## Politisk organisering i Torsken kommune

Kommunen er politisk organisert i kommunestyret, formannskap og utvalg, representert ved politiske partier. Kommunestyret er det øverste politiske organet i en kommune og kommunestyret er valgt av kommunens innbyggere. Kommunestyret er i perioden 2015 til 2019 representert av to partier. Det er: Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

## Organisering av administrasjonen i Torsken kommune

Ledergruppen i Torsken kommune består av 8 ledere som arbeider strategisk, og de gir tilbakemeldinger fra virksomhetene til øverste leder, rådmannen. Hovedoppgaven til ledergruppen er å iverksette politikernes vedtak, oppfylle alle lovpålegg og gi et godt servicetilbud til innbyggerne. Nedenfor er det en oversikt over organiseringen av administrasjonen i Torsken kommune.



## Organisering av administrasjonen i Torsken kommune

Ledergruppen i Torsken kommune består av 8 ledere som arbeider strategisk, og de gir tilbakemeldinger fra virksomhetene til øverste leder, rådmannen. Hovedoppgaven til ledergruppen er å iverksette politikernes vedtak, oppfylle alle lovpålegg og gi et godt servicetilbud til innbyggerne. Nedenfor er det en oversikt over organiseringen av administrasjonen i Torsken kommune.

Årsregnskapet for Torsken kommune ble avlagt 15.02.17. Torsken kommune har avlagt driftsregnskapet med kr 0 i regnskapsmessig resultat for 2016. Investeringsregnskapet er avlagt med

et resultat på kr 69 055 som er udekket. Torsken kommune har et positivt netto driftsresultat på kr 2 909 618 når 2016 regnskapet er avlagt.

### **Omdømme og identitet**

Sterk identitet og godt omdømme er to sentrale faktorer som påvirker hvor attraktiv kommunen er som bosted, arbeidssted og besøksted/turistmål. Identitet dreier seg om kommunesamfunnets oppfatning av seg selv, mens omdømme dreier seg om omverdenens kjennskap og syn på kommunen. Begge faktorer påvirker hverandre.

I hvilken grad verden utenfor kjenner Torskens kvaliteter på flere områder varierer. Torskens naturgitte kvaliteter er godt kjent. I hvilken grad Torskens sterke næringsliv er kjent er nok mer usikkert. Torsken kommune utarbeider for tiden kommunikasjonsplan.

Torsken og nabokommunene er en felles bo- og arbeidsmarkedsregion. En nøkkelfaktor for å lykkes med omdømmebygging er samarbeid. Skal Torskenregionen bli en sterk merkevare må kommunene, næringslivet og andre aktører gå sammen.

Mange bedrifter i Torsken og regionen har utfordringer med å rekruttere kvalifisert og stabil arbeidskraft. Det er viktigere enn noen gang å synliggjøre våre sterke sider i den nasjonale konkurransen om de beste hodene. Regionen må ta en klar posisjon og kommunisere tydeligere mot potensielle målgrupper. Hvem er vi, hvor skal vi og hvordan gjør vi det? Disse spørsmålene må drøftes og avklares som grunnlag for å bygge et sterkt omdømme. Arbeidet krever kontinuitet, langsiktighet og ressurser.

#### 4. Levekår, oppvekst og folkehelse

Satsingsområdet levekår, oppvekst og folkehelse berører mange delområder. I dette satsingsområdet har vi valgt å implementere flere deltema som bolyst, frivillighet, integrering og universell utforming som utgjør en vesentlig faktor for satsingsområdet.

##### **Bolyst**

I Torsken er bolyst forbundet med en trygg oppvekst, en aktiv hverdag, fine naturopplevelser og sosial samhandling. For mange handler bolyst om å være en del av et åpent og inkluderende samfunn, hvor innbyggerne behandler hverandre med respekt. Bolyst innebærer å verdsette mangfoldet i dagens og framtidens Torsken. Bolyst skapes gjennom muligheten til å leve «det gode liv», uansett bakgrunn. Bolyst handler også om å være en del av et større fellesskap og ha stedstilhørighet. Tiltak som styrker inkludering og styrker felleskapet skal som hovedregel prioriteres ved tildeling av økonomiske midler.

For å stimulere til samisk bolyst skal Torsken kommune aktivt motarbeide enhver form for usynliggjøring av samisk språk, kultur og levemåter. Den norske stat har i grunnloven forpliktet seg til å beskytte samene og ivareta deres interesser. Kommunen bør lytte til og samarbeide med Sør-Senja reinbeitedistrikt om aktuelle tema.

Bolyst rommer kvaliteter som trivsel, steds-tilhørighet, identitetsbygging og utviklings-muligheter. Sentrale faktorer for å kunne bidra sosialt, være tilknyttet arbeidslivet og ta ansvar for eget liv er trygghet og god helse. I tillegg til den sosiale dimensjonen er det fysiske miljøet en viktig faktor for bolyst.

I fremtidens Torsken vil det bo mange med ulik kultur- og nasjonalitetsbakgrunn. Den kulturelle kapitalen som dette mangfoldet representerer, er en viktig verdi i en stadig mer globalisert verden og kan få positiv betydning for utviklingen av Torsken. Bolyst handler om å respektere og anerkjenne hverandre gjensidig.

I møte med folk fra andre kulturer lærer vi ikke bare om «de andre», men kanskje vel så mye om oss selv. Tettere kontakt mellom mennesker med ulikt tankesett kan føre til konflikt eller skape økt toleranse. Alle har et ansvar for at møtet med andre blir en positiv opplevelse. Det er viktig å stimulere folks nysgjerrighet framfor frykt.

Bedrifter og kommunen selv har økende behov for så vel kvalifiserte som ufaglærte arbeidstakere. Tilflyttere fra andre deler av verden utgjør allerede i dag en viktig ressurs i Torsken. Økt bolyst må derfor ivareta et større mangfold, gjennom et kontinuerlig fokus på inkludering og styrking av fellesskapet. Kommunen må samarbeide tett både med frivillig sektor og private for å løse oppgaven best mulig.

Bolyst handler også om å gi den enkelte en best mulig forutsetning for deltakelse i arbeid og fritid. Det betyr at kommunen skal ha gode oppvekstsentre, som gir robuste barn og ungdommer med god faglig og sosial kompetanse. Skole må opprettholde et sterkt fokus på å skape gode og inkluderende



miljø for ungdommen. Det betyr at fokus rettes mot unge som sliter psykisk, og tiltak for å unngå mobbing blant elever.

Bolyst innebærer for mange å kunne bruke egne ressurser og evner i jobb og fritid. At mange i kommunen deltar i kulturskole, er medlemmer i idrettslag og andre fritidstilbud, betyr at tilbudet er bredt og i stor grad treffer ut fra behov. Gode rammebetingelser for lag og foreninger er viktig for å sikre en høy deltakelse.

Frivillig innsats gjennom lokalutvalgene har vist seg å være viktig i gjennomføring av større arrangement i kommunen. Innbyggere over hele kommunen viser ofte stor vilje til å skape aktivitet og finne gode fellesskapsløsninger. Denne dugnadsånden må pleies godt, slik at den også i framtiden kan være en ressurs.

Bolyst handler også om å etablere og ta i bruk sosiale møteplasser. Måten vi forholder oss til hverandre endres i takt med tiden, og en del av det som tidligere var naturlige samlingspunkter er i dag borte. Det kan være kiosken, butikken, glasshuset eller ungdomsklubben. Færre møteplasser kan få konsekvenser for lokaltilhørigheten og det å være en del av et større fellesskap. Dette er uheldig spesielt for den oppvoksende generasjonen og eldre som sitter igjen i små grender.

Kommune og lokale ildsjeler, lag og foreninger må samarbeide for å etablere nye sosiale møteplasser, både for unge og eldre, og på tvers av generasjonene og andre skillelinjer. Tiltak som kommunen iverksetter bør ha et særskilt fokus på å inkludere mennesker som gjerne faller utenfor sosiale aktiviteter.

Bolyst handler også om styrking av identitet og stedstilhørighet. Dette reflekteres blant annet i flere av stedsutviklingsplanene for tettstedene i kommunen. Å utvikle et steds egenart og bygge identitet, skaper stolthet og lyst til å ta vare på sine omgivelser og støtte sine medmennesker. Dette innebærer også å ivareta og videreutvikle det lokale natur- og kulturarven.

Forskjønnning av de fysiske omgivelsene er trivselstiltak som kan gi økt bolyst. Flere grøntanlegg, utvikling av bygdesentrum eller knutepunkt og opprettholdelse av kulturlandskap vil kunne bidra til økt trivsel.

Samfunnet preges i dag av stor mobilitet, og folk gjennomfører privat- og tjenestereiser i større grad enn før. I Torsken er innbyggerne også avhengig å reise til Tromsø, Harstad eller Finnsnes for blant annet å oppsøke offentlige etater, motta spesialisthelsetjenester, nå frem til større trafikknutepunkt eller benytte kommersielle tilbud som ikke finnes i kommunen. Gode og sikre veger er avgjørende for en trygg reise, og korresponderende transporttilbud er viktig for den reisende.

## Integrering

### Oss og de - eller vi?

Spørsmål knyttet til integrering dukker til stadighet opp i den offentlige debatten. Man spør gjerne om integreringen av innvandrere er vellykket, om norskopplæringen er god nok, eller om kontantstøtten motvirker integrering. En slik tilnærming, som bare spør etter hvilke tiltak man skal anvende for og nå et gitt mål, ikke er nok for å forstå hva integrering egentlig innebærer.

På regjeringens nettsider står det at et siktemål med integreringspolitikken er at *«innvandrere raskest mulig etter ankomst til Norge kan bidra med sine ressurser i arbeidslivet og i samfunnet for øvrig.»* Her defineres begrepet integrering videre som at *«integrering handler om tilrettelegging og tilpassing for at nye innvandrere skal bli inkludert i samfunnet.»* Man oppfordres også til å se på definisjonen for inkludering, men her får man mer eller mindre bare gjentatt formuleringen om formålet med integreringspolitikken, samt at inkludering *«benyttes bredere enn begrepet integrering, som primært omhandler nyankomne innvandrere.»*

Begrepet synes altså å referere til det rent tekniske ved en aldri definert prosess som skal omforme en innvandrer til en integrert innvandrer. Dermed har man bare definert det hele ut fra det mål man sikter mot: Det sies fremdeles ikke noe om hvordan man forstår «innvandreren» og den prosess denne må gå gjennom for å kunne bli «den som bidrar med sine ressurser i arbeidslivet og i samfunnet for øvrig.»

Under følger utdrag av intervjuer:

*Vi trenger aktiviteter – som svømming og fotball– som gir oss tilgang på steder hvor man kan lære om Norge og snakke med andre. Vi trenger å lære om historie, samfunnet, naturen og andre steder og byer i Norge.*

For informanten er det viktig at flyktninger blir presentert for arenaer hvor samhandling med andre mennesker skjer på en naturlig måte. Han ser på kontakt med andre mennesker som avgjørende for å bli en del av samfunnet, og at flyktninger må introduseres for slike arenaer for å kunne delta der. Samtidig er kunnskap om samfunnet han og andre flyktninger nå lever i viktig for å kunne bli integrert.

*I andre kommuner er det tilbud om aktiviteter, hvor vi kan delta på aktiviteter og bli kjent med samfunnet i Norge. Her i kommunen er det ikke slike tilbud som faktisk gjør at vi blir en del av samfunnet.*

Informanten skulle ønske det fantes flere aktiviteter som aktivt gikk inn for å inkludere innvandrere. Han utelukker likevel ikke at slike aktiviteter kan finnes i kommunen, og at grunnen til at han og andre innvandrere ikke kjenner til dem er mangel på informasjon. Han foreslår også at han og andre innvandrere i kommunen samler seg og snakker med kommunen og flyktningetjenesten om dette og forteller at de ønsker seg flere aktiviteter. Han ønsker at innvandrere sammen med kommunen kan organisere slike aktiviteter som kan gjøre integreringsprosessen lettere.

*I Syria kan jeg ikke gjøre det jeg vil i framtiden, fordi det er mange problemer der. Du kan ikke tenke på fremtiden. Du har drømmer, men du kan ikke gjøre det du drømmer om. Men jeg tror at det er mulig å gjøre det i Norge.*

Informanten forteller at han ikke ser for seg å bli boende i kommunen i framtiden. Han forteller at han mye heller kunne tenke seg å bo nærmere en større by, og gjerne i nærheten av andre bekjente. Informanten føler ingen tilknytning til kommunen, og sier han kun bor der fordi han ble bosatt der. Fordi han enda er i introduksjonsprogrammet vil han bli boende i kommunen for å sikre at han får gjennomført det.

*Altså, språkpraksis er ikke språkpraksis. Det er arbeidspraksis. Språkpraksis er at du går et sted og praktiserer språket ved å snakke med folk. Jeg vet ikke hva andre tenker om det, men jeg syns at språkpraksis bør være et sted med masse folk du kan snakke med. Hvis du går et sted hvor sjefen bare sier at du skal gjøre sånn og sånn og det er det, så går hele dagen med til kun å jobbe med det alene. Da er det bare arbeid.*

Etter å ha hørt beretningene om hvordan de som ble intervjuet opplevde språkpraksisen sitter det igjen med en oppfatning av at språkpraksisen i kommunen kan bli bedre. Det virker som de lokale arbeidsplassene som tilbyr språkpraksisplasser har varierende oppfatning av hva dette innebærer og slik gir vidt forskjellige tilbud til deltagerne de tar imot. Flykningstjenesten sitter her mellom barken og veden fordi de allerede har problemer med å skaffe nok praksisplasser til å dekke behovet og dem kan derfor ikke være selektiv når dem kontakter potensielle praksisplasser eller kreve for mye av de arbeidsplassene som velger å tilby praksisplass. Dette innebærer at språkpraksisen i liten grad blir kvalitetssikret, som igjen kan føre til at deltagerne får lite uttelling for praksisperioden. Siden ingen bedrifter eller arbeidsplasser – heller ikke de kommunale – er pålagt å tilby praksisplasser til deltagerne i introduksjonsprogrammet, er det vanskelig i en liten kommune som denne å finne passende plasser som både dekker krav om muntlig språkstimulering og passer deltagerens egne ønsker om relevant arbeidserfaring.

**I Torsken kommune er det avgjørende at prosessen er riktig for å bli en integrert innvandrere.**

**Det må fokuseres mer på aktiviteter som gir tilgang på steder hvor det kan læres og oppleves.**



## **Satsingsområder oppvekst og levekår**

*Slik vil vi ha det:*

### **Alle barn som vokser opp i Torsken kommune opplever trygghet, mestring, utvikling og læring**

Dette innebærer at barn og unge møter anerkjennende, omsorgsfulle og tydelige voksne i familien, i barnehagen, på skolen og i fritiden. Barn og unge opplever tilhørighet og trygghet i familie, barnehage, skole og nettverk. Barnehager og skoler har et godt og inkluderende læringsmiljø. Barn og unge utvikler sosiale ferdigheter i et inkluderende og trygt miljø som er preget av aksept, lek, læring og samvær. Barn og unge utvikler sine evner til kritisk tenkning og etisk refleksjon og er aktive deltakere i eget liv. Skoleveier og skoleområder oppleves som trygge.

### **Torsken har en bolig-, arbeidslivs-, sosial-, og integrasjonspolitik som reduserer antall fattige barnefamilier. Torsken kommune har en politikk mot barnefattigdom som kompenserer for problemer med å vokse opp med relativ økonomisk fattigdom. Oppvekstvilkårene bidrar til at ungdom fullfører sine utdanningsløp og kvalifiserer seg til arbeid.**

Dette innebærer at barn og unge har lyst til å lære, og går i barnehager og skoler som arbeider målrettet og systematisk med læring. Barn og unge har gode og funksjonelle språks- og funksjonsferdigheter, mestrer de grunnleggende ferdighetene, lesing, skriving og regning. Barn og familier får tidlig tverrfaglig hjelp når de trenger det. Tidlig innsats overfor barn med risiko styrkes. Barn og unge opplever trygge og gode overganger mellom barnehage og skole og mellom de ulike trinnene på skolen. Skoler og barnehager samarbeider godt med hjemmene etter faste rutiner, der roller og ansvar mellom partene er avklart og avstemt. Barn og unge møter engasjerte og kompetente ansatte.

### **Arbeidet med barn og unge i Torsken kommune bidrar til utjevning av sosiale helseforskjeller.**

Dette innebærer at kommunen tilrettelegger for det enkelte barns mulighet for et liv med god helse. En oppvekst med god helse krever stimulering av fysisk, kognitiv, sosial og følelsesmessig utvikling. En helsemessig god utvikling i barneårene er en av de viktigste byggesteinene for helse gjennom livet, og bidrar til utjevning av sosiale helseforskjeller. Kommunen sikrer at barn og unge har like vilkår for læring og utvikling. Barn og unge har en meningsfull fritid som bidrar til et mangfoldig fellesskap, med fritidstilbud som alle kan benytte uavhengig av økonomi. Barn, unge og familier med behov for hjelp og støtte får dette tidlig. Barn og unge med minoritetsspråklig bakgrunn deltar aktivt og integreres i barnehage og skole.

## Barn og unge i Torsken kommune har god helse.

Dette innebærer at barn og unge er bevisst sin egen rolle for å fremme god helse. Barn, unge og familier som trenger ekstra støtte, blir i stand til å hjelpe seg selv. Det gis tilbud om fysisk aktivitet gjennom allsidige og inkluderende tilbud. Barn og unge inkluderes i et allsidig fritidstilbud og andre tiltak som fremmer en god fysisk og psykisk helse. Barn og unge gjøres kjent med og lærer å bruke natur- og friluftsområder i nærmiljøet. Barn, unge og familier opplever at beslutninger fattes nærmest mulig og i samråd med dem selv. De som trenger ekstra støtte opplever at det tverrfaglige samarbeidet i kommunen er organisert, velfungerende og godt. Torsken kommune har tiltak som forebygger og behandler psykiske og fysiske vansker, og tiltak i arbeid mot vold, overgrep, rus og atferdsvansker. Torsken kommune har fleksible og tilrettelagte avlastningstilbud til familier med særlig tyngende omsorgsoppgaver.

### Folkehelse

Bevisstgjøring av barn og unge om egen helse. Ekstra og tidlig innsats overfor de som har spesielle behov.

### Klima og miljø

Et godt miljø er en forutsetning for en sunn oppvekst. Kvalifisering til voksenlivet innebærer bevisstgjøring om klima og miljø.

### Likeverd

Alle barn gis muligheter for læring og utvikling tilpasset sine individuelle behov.

### Innovasjon

Bruke ressurser og potensiale i lokalmiljøet og kommunen på nye måter for å gi gode oppvekstvilkår.



## Folkehelse

Torsken skal være et helsefremmende lokalsamfunn, og folkehelse skal fortsatt være et satsningsområde. Folkehelsearbeid er sektorovergripende og skal ha en sentral plass i all kommunal virksomhet. Trygge og gode oppvekstvilkår skal sikres gjennom tidlig og tversektoriell innsats. Fokus skal rettes mot utvikling av helsefremmende barnehager og skoler. Folkehelsearbeidet vil også inkludere samarbeid med frivillig sektor. Tiltak som iverksettes må bygge på kulturell kompetanse og prinsippet om likeverd.

God folkehelse er god samfunnsøkonomi. Endringer i levevaner de siste 30-årene har skapt store utfordringer for allmennhelsen. For å kompensere for ulike livsstilssykdommer har større overføringer til helsesektoren vært nødvendig.

En bedre folkehelse, særlig gjennom forebygging, har derfor vært en prioritert oppgave for nasjonale myndigheter over flere år. Kommunen er den viktigste arena for forebyggende og helsefremmende folkehelsearbeid. All kommunal planlegging skal ivareta nasjonale mål i det lokale folkehelsearbeidet.

Nasjonale mål skal løses gjennom fem strategier. Det handler om utjevning av helseforskjeller mellom sosiale grupper. En rettesnor i kommunal planlegging skal være helse i alt kommunen gjør. Innsatsen skal rettes inn mot alle samfunnsområder, ikke bare helsesektoren. Kunnskap skal ligge til grunn for å sikre bærekraftig folkehelsearbeid. God helse for de neste generasjoner skal bidra til velstandsutvikling. Standarder for folkehelsearbeidet skal ta utgangspunkt i føre var prinsippet. Når et tiltak eller en eksponering iverksettes, må dette være basert på akseptabel risikovurderinger. Sist, men ikke mindre viktig, er det at enkeltmenneske og lokalmiljø kan påvirke og forme sin egen hverdag gjennom medvirkning og deltakelse.

Torsken kommune har arbeidet målrettet for å sette folkehelse på dagsorden. Folkehelsearbeidet i kommunen forvaltes av folkehelseteamet, som består av et fagteam. Fagteamet skal årlig utarbeide en handlingsplan for folkehelse, og med utgangspunkt i planen koordinere og avklare tiltak mellom enhetene og ut mot samfunnet og frivillig sektor. Fagteamet skal iverksette og følge opp tiltak beskrevet i handlingsplanen, samt kartlegge helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen.

Som flerkulturell kommune med et sterkt innslag av ytterligere kulturelt mangfold som følge av internasjonal tilflytting og bosetting av flyktninger, må Torsken kommune sikre nødvendig kompetanse for å ivareta behovet til disse gruppene. Mangel på kunnskap om og holdninger til etniske minoriteter har vist seg å ha direkte innflytelse på minoritetens helse, og vil også ha betydning for utforming av folkehelseiltak. Der er derfor viktig at folkehelsearbeidet er bygd på en forståelse av likeverd hvor kulturforståelse og språk blir tillagt vekt.

En god folkehelse er ikke bare viktig for den enkelte, men også for storsamfunnet. God fysisk og psykisk helse er grunnleggende for den enkeltes livskvalitet og velferd, og evnen til å ta ansvar for eget liv. God allmenn helse er også avgjørende for å leve et mest mulig selvstendig liv ut fra de forutsetninger en person ellers måtte ha.

Grunnlaget for den enkeltes helse legges tidlig i livet, og forsterkes normalt gjennom livet. Tidlig innsats er derfor ett sentralt virkemiddel for å redusere sosiale helseforskjeller. Trygge bo- og oppvekstforhold har særlig stor betydning for å mestre hverdagen seinere i livet.

Kommunen har ansvaret for at personer som ikke klarer å ordne egen bolig, har et sted å bo. Mål og strategier for å sikre boliger til vanskeligstilte personer framgår av bolig-politisk plan. For å sikre boliger i framtida vurderes samarbeid mellom kommune og private utbyggere etter Hamarøymodellen.

Tidlig innsats betyr også at barnehager og skoler må innrette sitt arbeid slik at barn og ungdom får gode betingelser for fysisk og psykisk utvikling. Det innebærer blant annet fokus på helsefremmende adferd og trygt læringsmiljø. Trygge og motiverte elever lærer bedre og opplevelse av mestring gir bedre helse. I arbeidet med barn og ungdom må dialog mellom instansene, herunder helsestasjon, barnevern, NAV og oppvekstsektor, prioriteres.

Sentrale føringer for folkehelsearbeidet anerkjenner verdien av det å delta i sosiale og felles aktiviteter samt medvirke i utvikling av lokalsamfunnet. Å være en aktiv borger hele livsløpet gjennom har stor betydning for helsen. Kommunen må spille på lag med frivillig sektor og private for å legge til rette for at alle som ønsker det, kan bli en del av et sosialt fellesskap. Det er spesielt viktig at alle barn og unge kan delta i fritids-aktiviteter etter skoletid uavhengig av foreldres helse og familiens økonomi.

Framover vil andelen yrkesaktive i forhold til andelen av befolkninga som er 67 år og eldre, gå ned. Utviklingen forsterker behovet for å tenke nytt innenfor pleie- og omsorg. Nasjonale myndigheter peker på at frivillig sektor i sterkere grad bør anerkjennes som en ressurs i eldreomsorgen, og har utarbeidet en nasjonal frivillighetsstrategi.

Eldre som er friske og holder seg i aktivitet, kan bo lengre hjemme. Innenfor pleie og omsorg legges det stor vekt på ordninger og tilbud som skaper en aktiv hverdag, slik at flere kan bo hjemme lengst mulig. At eldre i større grad klarer seg selv og ikke kun blir passive mottakere av hjelp, er også positivt sett ut fra et økonomisk perspektiv, fordi tilbud til hjemmeboende er rimeligere enn døgnplass på institusjon.

Medvirkning er en verdi som vektlegges i utviklingen av samfunnet. Spesielt viktig er det å sikre medvirkning av grupper som normalt ikke har tilgang til beslutnings-kanalene. I Torsken fungerer råd for eldre som talerør for en samfunnsgruppe som ofte er underrepresentert i politiske fora. Et ungdomsråd er også representert. Det er særlig viktig å etablere en god dialog mellom kommunen og innbyggerne i saker av stor betydning og de mest sentrale plan- og beslutningssakene. Bruk av mer uformelle arenaer og møteformer i forbindelse med valgår eller vesentlige saker, kan bidra til at flere stemmer blir hørt.

De siste årene har en nasjonal satsning gitt kommunene flere gode verktøy i arbeidet med å bedre innbyggernes helse. Kunnskap om helseutfordringer og faktorer som påvirker helsa er vesentlig for planlegging og iverksetting av folkehelseiltak i kommunen.

Det nasjonale folkehelseinstituttet har siden 2012 publisert en årlig folkehelseprofil for alle kommunene i landet. Her finner vi grunnleggende data om befolkning og levekår, miljø, skole, levevaner, helse og sykdom. Lokal kunnskap er avgjørende for å treffe best mulig med tiltak og gjøre de riktige prioriteringene.



Forskning viser at det er en klar sammenheng mellom helse og sosioøkonomiske faktorer, som for eksempel utdanningsnivå, arbeidsforhold og familiesituasjon. Data viser at andelen av befolkningen med kun grunnskoleutdanning, andelen uføretrygdede, eneforsørgere og innbyggere med lav inntekt, er høyere i Torsken enn i resten av landet. Slike sosioøkonomiske forhold bidrar ofte til dårligere helse.

For de fleste voksne er det viktig å ha tilknytning til arbeidslivet, og ufrivillig stå utenfor fører ofte til negative konsekvenser for helsen. I Torsken er arbeidsmarkedet ensidig og mangler i stor grad fleksibilitet. Det er viktig at kommunen og lokalt næringsliv ser verdien av at den enkelte kan bidra etter evne. Kommunen bør føre an ved å ta i bruk de ressursene som finnes, blant annet ved å tilby lærling- og språkopplæringsplasser.

At enkeltmenneskers helse også er betinget av ikke biologiske faktorer tilsier at ansvaret for en god helse ikke kan legges til helsesektoren alene. Kommunen vil ikke alene kunne klare å nå de nasjonale målene som er satt for en god folkehelse, og det er ikke nok at kommunestyret eier målene. De beste løsningene finner vi i punktet der offentlige, frivillige og private involveres og samarbeider.

Målene må forankres i hele samfunnet, herunder frivillige organisasjoner, fagbevegelsen, næringslivet og arbeidsgivere både i offentlig og privat sektor. Gjennom samhandlingsreformen har regjeringen invitert til dialog om hvordan frivillige organisasjoner kan få en mer sentral rolle i folkehelsearbeidet, om innretningen på de statlige virkemidlene og behovet for bedre samordning på tvers av sektorer.

### **Universell utforming**

Synet på hva som kjennetegner et fullverdig menneske har endret seg mye de siste hundre årene. Hvis et menneske er forhindret fra å delta i samfunnslivet, er det som regel samfunnet som mangler, ikke mennesket. Graden av universell utforming av samfunnet vil gjenspeile hvor gode vi er til å ta vare på våre egne innbyggere.

Norge ratifiserte FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne 3. juni 2013.

Universell utforming er et verktøy for inkludering. Verktøyet gjør det mulig å inkludere alle innbyggere til å delta i samfunnet på egne premisser, ved at omgivelsene tilpasses brukerne. Arbeidet med universell utforming må handle vel så mye om kommunens innbyggere, som bygningene, uterommene og IKT-løsningene.

Den faglige definisjonen av prinsippet universell utforming er den mest kjente til nå:

*«Universell utforming er utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming.»*

Den juridiske definisjonen av universell utforming er noe annerledes enn den faglige:

*«Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, herunder informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig.»*

Forskjellen i definisjonene er blant annet begrunnet med rimelighetshensyn, særlig når det rettes krav mot private bedrifter. Hvis en bedrift eller næringsdrivende får pålegg om å gjennomføre uu-tiltak som kan true virksomhetens eksistens, må det være mulig å få unntak fra lov- og forskriftskrav.

Det er nok ennå en utbredt oppfatning at universell utforming innebærer tiltak rettet mot mennesker med nedsatt bevegelsesevne, og det er viktig å understreke at begrepet omfatter fem hovedgrupper av funksjonsnedsettelse:

Nedsatt bevegelses-, hørsels- og synsevne er vante begreper, mens nedsatt orienteringsevne eller forståelsesevne, samt miljøhemming er mindre kjente begreper. For eksempel kan barn eller fremmedspråklige turister ha vansker med å orientere seg hvis de ikke kan lese tekst på gateskilt, og astmatikere og allergikere er miljøhemmede på grunn av pollen eller annen partikkelforekomst i lufta.

### **Satsingsområder levekår, oppvekst og folkehelse**

*Slik vil vi ha det:*

#### **Folkehelsearbeidet preger all kommunal virksomhet.**

Dette innebærer at Torsken kommune fremmer befolkningens helse, mestring og trivsel. Kommunen arbeider aktivt og målrettet med å bekjempe fattigdom og utjevne sosiale helseforskjeller. Kommunen bidrar videre til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, og beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Kommunen medvirker gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltakelse i planlegging til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter. Kommunen har nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Kommunen har et løpende og godt samarbeid med frivillig sektor.

#### **Helse og sosialsektoren arbeider aktivt for å forebygge skade og sykdom ved å iverksette forebyggende tiltak som fremmer helse, inkludering og egenmestring.**

Dette innebærer at Torsken kommune er et trygt lokalsamfunn. Kommunen driver folkeopplysning om styrker og utfordringer i et flerkulturelt samfunn og tilrettelegger for at alle kan delta i aktiviteter som fremmer trivsel, lek, læring og nettverksbygging. Kommunen samarbeider med næringsliv, private aktører og ideelle organisasjoner for å utvikle forebyggende tjenestetilbud som understøtter det offentlige tjenestetilbudet. Kommunen iverksetter tiltak som bremser veksten av livsstilssykdommer, kroniske lidelser, forebygger skader og reduserer følgene av funksjonssvikt. Kommunen anerkjenner pårørendes innsats og legger til rette for nødvendige avlastningstiltak.

#### **Kommunens innbyggere og brukere av helse- og sosialtjenester har innflytelse og medvirkning på kommunens tjenestetilbud.**

Dette innebærer at kommunen aktivt samarbeider med pårørende og frivillige organisasjoner. Kommunen sikrer innbyggere og brukere tilgjengelighet til og informasjon om de kommunale tjenestene. Kommunen etterstreber metoder som gir høy deltakelse og god kvalitet på brukerundersøkelser. Tjenestene tilrettelegger for at brukerne styrer eget liv.

**Torsken kommunes helse- og sosialtjenester har god kvalitet, er basert på kunnskap og har fokus på pasient- og brukersikkerhet.**

Dette innebærer at tjenestene er tilpasset innbyggernes behov og basert på kunnskap om kommunens utfordringer, levekår og befolkningsutvikling. Innbyggerne er trygge på at de får de tjenestene de trenger når de trenger dem. Tjenestene driver målrettet kompetanseutvikling etter strategiske kompetanseplaner, og kommunen sørger for gode læringsarenaer for lærlinger, studenter og nyansatte.

### **Torsken kommune er godt universelt utformet**

Vi skal jobbe aktivt med kartlegging og synliggjøre viktigheten med et universelt utformet samfunn. Ethvert nytt prosjekt skal være universelt utformet.



## 5. Næringsliv og verdiskaping



### Spesielle fortrinn og utfordringer:

Torsken kommune har god og høy kunnskap og kompetanse på fiskeri og havbruk. Det finnes god og relevant kompetanse både i kommunaladministrasjon og næringen. Det er kort vei mellom næringsaktører og administrasjon noe som medfører kort saksbehandlingstid. Administrasjon har en fleksibel og omstillingsdyktig bemanning og har proaktive arbeidsrutiner innenfor næring.

Det er små fagmiljø, så det kan oppleves som sårbart ved en eventuell endring. Ved en eventuell stor kommune vil nok utfordringene bli lang vei til beslutningstakerne, lavere lokalkunnskap, vanskeligere å gjøre sektorovergrep, lavere eierskap til lokale utfordringer.

En satsning på næringsutvikling skal skape flere arbeidsplasser i Torsken. Eksisterende næringsliv skal sikres gode rammebetingelser, og dialogen mellom kommunen og næringsaktører skal være åpen og saklig. Nye arbeidsplasser skal skapes gjennom gode rammebetingelser, innovasjon og styrking av gründerkultur. Betydelige naturressurser representerer nye muligheter for verdiskaping i kommunen, og en lang kystlinje gir et godt utgangspunkt for ny næringsvirksomhet. Kommunen skal være en positiv medspiller og bidragsyter, gjennom oppdatert planverk og effektiv saksbehandling.

Verdiskaping og næringsutvikling er ikke lovpålagte oppgaver, verken for kommuner eller regionale myndigheter. Kommunen er likevel en viktig premissgiver for samfunns- og næringsutvikling gjennom sin rolle som arealeier, planmyndighet, tilrettelegger og pådriver. Kommunen bidrar også med økonomiske rammebetingelser.

Verdiskaping er viktig for vekst og utvikling av lokalsamfunn. Innovasjon og verdiskaping skjer og skal skje i privat sektor, men det forutsetter ofte gode rammebetingelser. Et levedyktig og fleksibelt næringsliv fører til aktivitet og utvikling. Et dynamisk samfunn oppleves som mer attraktivt. Det er viktig å etablere nye arbeidsplasser både med og uten krav til fagkompetanse, innenfor nye og eksisterende næringsområder.

Den største arbeidsgiveren i Torsken er kommunen. De fleste arbeidsplassene finnes innen oppvekst, helse og omsorg og administrasjon. Mange av disse er lokalisert til kommunesenteret Gryllefjord. Et annet viktig nasjonalt og internasjonalt satsningsområde ligger innenfor marin sektor. Kommuner hvor denne næringen kan ha en naturlig plass, bør fokusere på dette i sin planlegging. I dette ligger

også krav om samordning og samarbeid mellom ulike aktører, herunder private næringsinteresser og regionale og statlige myndigheter.

Med en lang kystlinje og fiskerike hav-områder i nærheten har Torsken en naturlig forutsetning for økt aktivitet innenfor marin sektor. Kommunens kystnære beliggenhet bør kunne generere flere arbeidsplasser både i tradisjonelt fiskeri og innen havbruk og nye biomarine områder.

### Reiseliv og turisme



Primærattraksjon er attraksjoner som er sterke i seg selv til å tiltrekke seg besøkende, ett eksempel på dette er norsk natur i internasjonalt sammenheng. Det samme gjelder noen av de unike reisemålene, eksempel Geiranger og Prekestolen. Forholdet mellom primærattraksjon og andre attraksjoner er at de siste kan forlenge oppholdet, ikke minst, gjøre dette spennende. De sekundær og tertielattraksjoner er ikke attraktive nok i seg selv til å tiltrekke folk utenifra, men er attraktive når en først er her.

Alt ligger til rette for en satsning på reiselivet i Torsken. Fantastisk natur, kultur og historie. En sammenkobling av flere tema for å løfte attraktiviteten er nødvendig for å trekke større verdier ut av markedet. Reiselivsnæringen er av stor betydning for Torsken, men kan i større grad enn i dag utvikles vesentlig og vokse. Reiselivet i regionen er sterkt sesongbasert, med sommersesongen som spesielt viktig. Næringa preges av mange små bedrifter som har få ressurser til egen markedsføring og utvikling. Samarbeid og samordning av tilbud og aktiviteter gjennom pakketilbud, kan gjøre reiselivet mer attraktivt for besøkende fra både inn- og utland. Det er viktig å satse på turister fra regionen og fylket for å skape et helårlig reiselivstilbud.

For å planlegge, utvikle og markedsføre helårs reiselivsprodukter er reiselivsnæringa avhengig av gode rammebetingelser- først og fremst et effektivt transporttilbud. Det handler om tilgjengelighet og at reisetiden ikke må bli for lang fra større flyplasser og andre transportknutepunkt. Kommunens beliggenhet med kort avstand til ett av Norges mest kjente og foretrukne reisemål, Lofoten, kan utnyttes i større grad. Det er også viktig med forutsigbarhet, rutetider som korresponderer og oppdatert informasjon. Museer, opplevelser, kafeer og restauranter med fokus på lokal mat, er viktige kvaliteter som det bør satses på. Torsken med utgangspunkt i kystkultur og historie, og har alle forutsetninger for å gi besøkende uforglemmelige opplevelser og dermed lykkes i kampen om turistene.

Landbruket i Torsken har vært og er fremdeles en viktig næring, selv om aktiviteten har gått tilbake de siste åra. Et aktivt og levende landbruk ivaretar kulturlandskapet, og forhindrer gjengroing som fører til tap av både naturtyper og biologisk mangfold. Et åpent kulturlandskap er også viktig for reiselivsnæringen.

Kommunen bør utarbeide en framtidsrettet og strategisk plan for næringsutvikling, som blant annet beskriver:

### **Mulighetsområder**

Hvordan arbeidet skal innrettes for å skape arbeidsplasser innenfor mulighetsområdene

Hvilke ressurser og organisering som er hensiktsmessig for å oppnå fastlagte mål

Hvordan økonomiske virkemidler skal brukes for å gi best mulig effekt



## Satsingsområder næring

*Slik vil vi ha det:*

### **Torsken kommune skal være en samarbeidspartner for næringslivet**

Kommunen skal tilstrebe med all sin kunnskap og kompetanse for å løfte næringslivet.

### **Vi skal tilrettelegge for nyskaping**

Nyskaping handler om å skape verdier – sosiale, kulturelle og økonomiske. Det er nye ideer og satsinger som skaper fremtiden.

### **Vi skal ha fremtidig fokus på fiskeri og havbruk som vår viktigste ressurs.**

En næring innen fiskeri og havbrukssamfunn er ikke bare næring, men en måte å bo på, trives på, uttrykke personlige interesser på. Alt dette gjør kommunen rikere, nettopp gjennom arbeidet med å redefinere: Bort fra tall og teknikk, over på trivsel, kultur, identitet, og menneskenære verdier

### **Torsken kommune skal tilrettelegge for turister basert på kommunens særegne attraktiviteter.**

Det må tas utgangspunkt i det som vekker interesse for Torsken som reisemål; fjell, fjord, og vakker, urørt natur. Ut ifra disse attraksjonsverdiene må det utarbeides lokale opplevelsestema. Fiskerliv kan også være eksempel på en tematur, tilrettelagt for de som ikke er like opptatt av å oppdage alt selv, men som gjerne følger en opptråkket sti, dersom den ser spennende nok ut.

Opplevelsesbegrepet i dag er gjerne koplet mot mer "overflatiske" sansetrykk. Tivoliet, kinoen, teateret, reisen... Alle disse gir opplevelser. Men er ikke utfyllende for landskap.

Opplevelsesbegrepet gir assosiasjoner til noe som ligger utenfor en selv, noe en bare er en forbigående og tidsavkortet tilskuer til. Det kulturelle landskapet er noe langt mer enn et opplevelseslandskap, det er et innlevelseslandskap; et landskap som engasjerer oss, inkluderer oss, identifiserer oss.



## Mål

Vi skal være en samarbeidspartner for næringslivet

Vi skal ha fremtidig fokus på fiskeri – og havbruk som vår viktigste ressurs

Vi skal tilrettelegge for turister basert på våre særegne attraktiviteter

## Hvordan

Ved å dele all den kunnskap og kompetanse vi har

Ved å tilrettelegge for utvikling av nye og eksisterende virksomheter

Ved å utarbeide en reiselivsstrategi

Ved å opprette en lokal næringsklynge og et næringsforum

Vi skal være behjelpelig med å kartlegge, fremskaffe og søke arbeidskraft som attraktive for bosetting

Ved å inneha kunnskap om hvem våre besøkende er.



## 6. Informasjon og kommunikasjon

Det å informere og kommunisere om hva som har skjedd, hva som skjer, hva som kommer til å skje er helt vesentlig for å oppnå et demokratisk samfunn, få medvirkning og kunne få deltakelse.

Dialog som arbeidsverktøy betyr å skape, å delta. Målsetningen er verdiskaping – sosialt, kulturell og økonomisk.

Torsken kommune bør ha mer deltakende demokrati.

*Slik vil vi ha det:*

**Torsken kommune skal ha åpen og tydelig kommunikasjon, bedre involvering og en synliggjøring av hva innbyggerne, besøkende og næringsliv kan forvente av kommunen, og motsatt.**

Torsken kommune skal jobbe for deltakelse og engasjement i lokaldemokratiet. Vi skal produsere saker som er lette å forstå og gjøre gode beslutninger ut fra. Nye og gamle politiske saker skal være lett tilgjengelig for alle, og de rom der de politiske avgjørelsene blir gjort skal være åpne for alle. Bedre språk og teknologi er hovedverktøyene i å oppnå bedre kommunikasjon og demokrati.



## Mål

Vi skal ha en åpen og tydelig kommunikasjon, bedre involvering og en synliggjøring av hva innbyggere, besøkende og næringsliv kan forvente.

## Hvordan

Ved å jobbe for deltakelse og engasjement i lokaldemokratiet. Vi skal produsere saker som er lette å forstå og gjøre gode beslutninger ut fra. Nye og gamle politiske saker skal være lett tilgjengelig for alle, og de rom der de politiske avgjørelsene blir gjort skal være åpne for alle. Bedre språk og teknologi er hovedverktøyene i å oppnå bedre kommunikasjon og demokrati.

## 7. Kultur

Begrepet kultur defineres som verdier, og utløses på bakgrunn av valg.

Torsken kommune er et produkt av de som til enhver tid bor, arbeider og oppholder seg i kommunen. Kultur vil forankres i hvilke verdivalg som gjøres til enhver tid.

En av kommunens største identitetsbyggere – idrettslaget. Gryllefjord IL har engasjert sambygdingene som tilskuere på hver kamp. Idrettslaget, enten det er Gryllefjord IL eller Søndre Torsken IL er en av kommunens aller viktigste identitetsbyggere. Idretten innbefatter så mye mer enn selve idrettsgrenen eller det å komme opp på toppnivå i konkurranser. Idretten omhandler frustrasjon av og ikke alltid mestre, men at øvelse kan gjøre deg bedre. Idretten stiller krav til sosial kompetanse, krav til samhold og lærdom om å akseptere ulikhet. Dette mangfoldet er direkte overførbart til storsamfunnet, i tillegg til at lærdommen om viktigheten med aktivitet.

Plan for idrett og friluftsliv bør revideres og brukes som et styringsredskap for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

En overordnet kulturplan bør utarbeides med tydelige mål om hvor vi vil med innbyggernes verdier.

En utarbeidelse av en kulturminneplan med hvordan dette kan brukes som en ressurs for samfunnet er under utarbeidelse og kan bidra til et større mangfold.

*Slik vil vi ha det:*

**Torsken kommune har et kulturliv som bidrar til høy livskvalitet, økt tilflytting og som styrker identitet og tilhørighet.**

Kunst og kultur brukes aktivt som virkemiddel i utvikling av kommunen. Det er gode møteplasser i det offentlige rom.

Kulturelle aktiviteter fremmer inkludering av alle grupper i Torskensamfunnet. Frivillige organisasjoner og andre aktører har en viktig rolle i kulturformidlingen. Det er god tilgang til opplæring i kunst og kultur for alle, uavhengig av økonomi. Kulturenheten samarbeider med kommuner, næringsliv, lokale kunstnere og andre eksterne aktører for å fremme Torsken som en kulturkommune. Innbyggerne tilbys et mangfold av kulturtilbud som er tilpasset og tilgjengelig for alle. Innbyggere og tilreisende opplever kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap som godt bevart og særegne for Torsken. Torsken har flere viktige arenaer for lokalhistorisk aktivitet og bevaring av lokale kulturminner.

**Torsken kommune tilrettelegger for idrett og fysisk aktivitet for alle.**

Dette innebærer at kommunen har spesielt fokus på aktivitet for barn og unge, og tilrettelegger godt for dette. Kommunen bidrar til videreutvikling av idrettsparker og lokaler for utøvelse av idrett, bidrar til å oppgradere og vedlikeholde idrettsanleggene i kommunen og bygger ut nærrområder for idrettslig aktivitet. Kommunen tilrettelegger for mangfold av idretter og aktiviteter, og legger til rette for aktivitet og idrettstilbud for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Kommunen bidrar til at personer med innvandrerbakgrunn integreres i idrettsmiljø. Kommunen bidrar også til at samarbeidet mellom idretten og kommunen fremmer idrettslig aktivitet.

**Torsken kommune tilrettelegger for naturopplevelse og rekreasjon for alle, både i skog, strandsone og fjell.**

Dette innebærer at Torsken kommune sikrer store, sammenhengende grønnstrukturområder for fremtiden, og sikrer og tilrettelegger nye friområder og forhindrer gjengroing av eksisterende områder. Torsken kommune øker tilgjengeligheten til friluftsområder og strandsonen ved å forbedre adkomster, etablere universelt utformede stier på utvalgte områder og gjennomføre skilting og merking. Kyststier og helsestier videreutvikles. Torsken kommune arbeider aktivt for å ivareta allmennhetens rettigheter i henhold til frilufslovens bestemmelser.

**Torsken kommune stimulerer til økt frivillighet innen kulturliv, idrett og humanitær virksomhet.**

Dette innebærer at Torsken kommune har et nært samarbeid med frivillige lag og organisasjoner i deres arbeid for ulike grupper i samfunnet. Kommunen stimulerer det frivillige organisasjonslivet som arena for trivsel, engasjement, læring og livskvalitet. Kommunens innsats bidrar til at flere innbyggere deltar i frivillig arbeid.



## Mål

Vi skal ha et kulturliv som bidrar til høy livskvalitet, økt tilflytting og som styrker identitet og tilhørighet

Vi skal tilrettelegge for idrett og fysisk aktivitet for alle.

Vi skal tilrettelegge for naturopplevelse og rekreasjon for alle, i all fauna.

## Hvordan

Ved å ha tilby Innbyggerne et mangfold av kulturtilbud som er tilpasset og tilgjengelig for alle.

Vi skal ha et nært samarbeid med frivillige lag og organisasjoner i deres arbeid for ulike grupper i samfunnet.

Ved å utarbeide en reiselivsstrategi.

Ved å inneha kunnskap om hvem våre besøkende er.

## 8. Samfunnssikkerhet og arealforvaltning

I dag er det et sterkt nasjonalt fokus på samfunnssikkerhet, og plan- og bygningsloven forplikter i sterkere grad enn tidligere kommunen til å ha en beredskap mot kriser og uønskede hendelser.

*I plan- og bygningsloven § 3-1(f) står det at:*

*Arealplanlegging skal fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv.*

Klimaendringer de siste tiårene har ført til mer ekstremt vær, ofte med negativ følger. Flom/erosjon, ekstreme nedbørmengder, overvann, skred og havnivåstigning skaper betydelige utfordringer for kommunale myndigheter på flere områder. Ekstremvær fører på grunn av ødeleggelser ofte til utgifter for kommunen, og vil samtidig kunne redusere tilgjengelige arealer. For å unngå eller redusere truslene klimaendringene utgjør mot liv, helse, miljø og kritiske samfunnsfunksjoner, må arealplanleggingen ta hensyn til sikkerhets- og beredskapsmessige hensyn i all samfunnsplanlegging.

*Planlegging etter plan- og bygningsloven skal bidra til at arealbruk og bebyggelse blir til størst mulig gagn for den enkelte og samfunnet. Risiko og sårbarhet må derfor være tema i planleggingen, slik at vi unngår å sette liv, helse og materielle verdier i fare.*

*(Kilde: veileder for samfunnssikkerhet i arealplanlegging, DSB 2011.)*

Før formålet med arealet bestemmes bør kommunens arealer kartlegges og vurderes. Risiko- og sårbarhetsanalyser er en systematisk framgangsmåte for blant annet å kartlegge utsatte landområder og svakheter i kommunens beredskap.

Områder med fare eller sårbarhet skal avmerkes som hensynssoner, og arealbestemmelser skal sikre at utbygging ikke øker risiko for tap av liv og skader på miljø og bygninger.

ROS-analyser er et verktøy for beslutningstakerne og kommunens administrativ ledelse. Samfunnssikkerhet må i nødvendig grad integreres i arealplanleggingen. Det stilles krav til ROS i forbindelse med planer for utbygging av nye områder.

Sentrale punkt for rullering av kommuneplanens arealdel vil være:

1. Arealplanlegging skal være basert på et bærekraftig perspektiv, med fokus på klima og miljø.
2. Utbyggingsområder skal som hovedregel ha en høy utnyttingsgrad.
3. Reindriftsnæringens arealbehov skal sikres. Det er ønskelig at man arbeider fram en oppdatert arealplan med områder som er reservert for reindriftens særverdiområder.
4. Bygging av boliger bør i hovedsak skje i nærhet av eksisterende infrastruktur, og spredt boligbebyggelse bør unngås.
5. Utvikle en framtidig strategi for fritidsbebyggelse
6. Bolig- og hyttebygging i strandsonen bør ta utgangspunkt i differensiert strandsoneforvaltning. Allmenhetens tilgang til strandsonens nærrområder må ivaretas.

7. Forvaltning av jord- og skogbruk må vurderes mot andre arealformål.
8. Landbruksnæringens kjerneområder bør kartlegges, og omdisponering av landbruksjord til andre formål må skje unntaksvis
9. Følge opp arbeidet med Nasjonal Marin Verneplan. Kommunen må ha et spesielt fokus på begrensninger og muligheter verneplanen medfører for framtidig bruk av areal i det aktuelle området.
10. Kartlegge områder hvor det finnes potensial for at fornybare naturressurser (sol, havstrøm og vind) omgjøres til ren energi.
11. Kartlegge kulturminner og synliggjøre hvordan dette kan bli en ressurs.
12. Etterstrebe interkommunalt samarbeid med nabokommuner for å finne gode felles løsninger vedrørende arealbruk og samferdsel
13. Etablere god dialog med fylkeskommunen i forbindelse med transportplanlegging
14. Mål om en helhetlig nettfiberdekning i bolig- og næringsområder, og målrettet arbeid for å ha en tilfredsstillende/moderne teknologisk utvikling
15. Revisjon av kartlegging og verdsetting av friluftsområder hvert fjerde år
16. Friluftslivets arealer i kommunen, med særlig vekt på nærfriluftsliv og områder med spesielle kvaliteter, må ivaretas

## **9. Samfunnsdelens evaluering av satsningsområder og plansystemet i Torsken kommune**

Satsningsområdene i kommuneplanens samfunnsdel vil gi viktige føringer for videre planlegging i kommunen. Over er mål og strategier knyttet til satsningsområdene beskrevet. Kommuneplanens samfunnsdel beskriver ikke tiltak eller hvordan mål skal realiseres. Valg og prioriteringer vil skje i fag- og delplaner, kostnadsberegnes og innarbeides i økonomiplanens handlingsdel for gjennomføring.

Hovedmål evalueres fortløpende, da gjerne i forbindelse med årsmeldinger til kommunestyret. Det skal utarbeides handlingsprogram for kommende år i forbindelse med årsbudsjett. Kommunestyret kan også be om hyppigere og/eller mer utvidede evalueringer.

Kommunal planstrategi skal vedtas innen ett år etter konstituering av nytt kommunestyre. Gjennom planstrategien skal kommunens planbehov i kommende kommuneplanperiode identifiseres og vedtas. I den forbindelse vil også kommuneplanens samfunnsdel revideres. Eventuelle korrigeringer av mål og strategier kan da vedtas og gjennomføres.



## Vedlegg

### HVA BARN OG UNGE I TORSKEN HAR PÅ HJERTE



#### **Barn og unges innspill til kommuneplan 2016-2028**

Kommuneplanen er kommunens viktigste plan. Den skal fortelle hvordan vi mener at vi kan skape et best mulig samfunn og hvordan alle som bor i kommunen kan få et best mulig liv – både nå i vår tid – og for generasjoner som kommer etter oss. Kommuneplanen har derfor alltid et langsiktig perspektiv.

#### **Barn og unges medvirkning i utarbeidelse av kommuneplan 2016-2028**

Plan- og bygningsloven sier at barn og unge skal bli hørt og bli tatt med på råd i den kommunale planleggingen. Den nye kommuneplanen skal beskrive hvordan vi ønsker at samfunnet i Torsken skal utvikle seg fram mot 2028. Arbeidet med planen tar utgangspunkt i visjonen «**Det gode liv der barn og unge møtes**».

Kommunen vil engasjere barn og unge i kommuneplanarbeidet ved å spørre om hva som kan gjøre hverdagen deres bedre. Det er barn og unge selv som vet best hvordan det er å være barn og unge i Torsken i dag.

#### **Torsken kommune ønsker å vise at:**

**Barn og unge betyr noe**

**Barn og unge tas på alvor**

**Barn og unge blir spurt om hva som kan gjøre hverdagen bedre**

**Barn og unge blir lyttet til når de snakker om hvordan Torsken skal være**

Innspillene som utgjør «Barn og unges stemme» ble presentert i en utstilling i kommunehuset i januar.



**Saksfremlegg**

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret i Torsken	18/17	02.05.2017

**Skjenkebevilling- Torskenkrogen**

**Sammendrag:**

Søknaden gjelder serveringsbevilling etter Serveringsloven og skjenkebevilling etter Alkoholloven med Mette Skogstrøm som bevillingsinnehaver, skjenkebestyrer og økonomisk ansvarlig for drifta. Virksomheten skal drives på Torskenkrogen Cafe og Pub som eies av Sven Arne Skogstrøm og Mette Skogstrøm. Søknaden gjelder alminnelig bevilling for øl, vin og brennevin med helårsdrift som spise og skjenkested, med hovedsesong i sommerhalvåret.

**Rådmannens innstilling**

1. I henhold til Serveringslovens § 3 gies Mette Skogstrøm, serveringsbevilling, ved Torskenkrogen Cafe og Pub som serveringslokale.
2. Torskenkrogen Cafe og Pub som skal drives av Mette Skogstrøm, gies alminnelig skjenkebevilling for skjenking av alkoholholdig drikk øl, vin og brennevin med skjenketid og åpningstid i tråd med den til enhver tid gjeldende alkoholpolitisk handlingsplan i Torsken kommune.
3. Torskenkrogen Cafe og Pub kan ha åpent for servering av mat og drikke fra kl. 0900 til kl. 2400 mandag til og med torsdag og søndag og fra kl. 0900 til kl. 0200 fredag og lørdag, som er innenfor Forskrift om lukketider etter Serveringsloven.
4. Torskenkrogen kan skjenke alkoholholdig drikk øl, vin og brennevin fra kl. 1300 til kl 2400 fra mandag til og med torsdag og søndag og fra kl 1300 til kl. 0200 fredag og lørdag i tråd med gjeldende alkoholpolitisk handlingsplan.
5. Torskenkrogen Cafe og Pub inkludert veranda i tilknytning til øvrig skjenkelokale, godkjennes som serverings og skjenkelokale etter punkt A og B.

6. I henhold til Røykelovens § 12 er det røykeforbud i Torskenkrogens serverings og skjenkeareal, med unntak av åpen veranda i tilknytning til øvrig lokale

### **Bakgrunn for saken:**

Ny søknad om serverings og skjenkebevilling til Torskenkrogen Cafe og Pub, ble registrert mottatt i Torsken kommune 11. januar 2017 fra Mette Skogstrøm.

Uttalelse fra NAV Torsken og Lensmannen i Berg og Torsken ble etterspurt 13.01.2017 og mottatt registrert henholdsvis 14.02 og 31.1 2017.

### **Saksopplysninger**

**Søknaden gjelder** alminnelig bevilling for skjenking av øl, vin og brennevin for hele bevillingsperioden med åpningstid og skjenketid **fra kl. 1100 til kl 2400 alle hverdager fra mandag til og med torsdag og søndag. Fredag og lørdag søkes det om serverings og skjenketid til kl. 0200** og for øvrig i henhold til den enhver tid gjeldende alkoholpolitisk handlingsplan og forskrift om åpningstider etter Serveringsloven.

#### Opplysninger om eiendommen:

Torskenkrogen AS, Gnr./Bnr. 24/229 består av servicebygg og 5 campinghytter i nær tilknytning til servicebygget. Stedet har muligheter for oppstillingsplass for camping.

#### Opplysninger om eierforhold:

Hjemmelen til eiendommen står på Sven Arne Skogstrøm som er gift med Mette Skogstrøm. Ektefellene antas å ha felleseie.

#### Beskrivelse av serverings og skjenkelokalet:

I henhold til Alkohollovens § 4.2.4.ledd må serverings og skjenkebevillingen knyttes til et bestemt angitt lokale og en bestemt type virksomhet. Søknaden omfatter alminnelig bevilling til skjenking av øl, vin og brennevin innenfor de retningslinjer som til enhver tid er vedtatt i Torsken kommunes alkoholpolitiske handlingsplan. Bevillingen kan gis på et avgrenset område og må framstå som serverings og skjenkested.

Lokalet det søkes bevilling på, er hovedplanet ved Torskenkrogens servicebygg, inklusiv veranda med utgang/inngang kun gjennom øvrig lokale. Lokalene har tidligere har vært godkjent som serverings og skjenkelokale.

#### Brannsikkerhet:

Branntilsynsrapport forelå ved oppstart av drift i april 2010.

### Beskrivelse av serverings og skjenkestedets driftskonsept.

Torskenkrogen skal holde åpent i turistsesongen 2017. Er en campingplass med matservering, skjenking av alkohol, hytteutleie og telt/bobil-plasser. Har også åpent helger fra ca mai-september.

Driftskonseptet d.v.s. planen med drifta, er helårsdrift. Om mulig vil virksomheten legge til rette for å sette opp campingvogner inne på området.

Torskenkrogen Cafe og Pub har tidligere hatt bevilling og vært drevet med samme konsept.. Torskenkrogen ble tidligere inntil 2002 drevet av Norlandia eiendom AS som overnattingssted med serverings og skjenkebevilling i samme bygningssmasse.

### Opplysninger om bevillingssøker:

**Bevillingssøker** Mette Skogstrøm født 05.11.1965 oppgis som den som skal være driftsansvarlig for Torskenkrogen AS med organisasjonsnummer 911770393. Mette Skogstrøm står registrert i Brønnøysundregisteret som daglig leder og adm. direktør ved Torskenkrogen AS, som er et norskregistrert utenlandsk foretak.

Mette Skogstrøm skal i henhold til søknaden være bevillingsinnehaver og skjenkebestyrer. Det foreligger dokumentasjon på avlagt etablererprøve.

Som vedlegg til søknaden var levert skatte- og avgifts attest slik Serveringsloven krever.

Torsken kommune har innhentet uttalelse fra Lensmannen i Berg og Torsken, som ikke har merknader til at Mette Skogstrøm får serverings og skjenkebevilling.

NAV Torsken har i tillegg til politiet, uttalt seg om bevillingssaken, men har ingen innvendinger til søknad om serverings og skjenkebevilling under forutsetning av at bevillingen drives i henhold til lover, forskrifter og kommunal alkoholpolitisk handlingsplan.

Bevillingssøker som også skal være skjenkebestyrer, er født 5.11.1965 og har dokumentert bestått kunnskapsprøven etter Alkoholoven.

### Krav ved tildeling av serveringsbevilling etter Serveringsloven:

Serveringsbevilling er i henhold til Serveringslovens § 2 første ledd, en forutsetning for om det skal kunne serveres alkoholholdige drikke. Serveringsstedet skal ha en styrer som har det reelle ansvar for den daglige driften av stedet, og en stedfortreder som er ansvarlig i styrers fravær jf. § 4. *Kommunen kan gjøre unntak fra kravet om å ha stedfortreder når det vil virke urimelig av hensyn til stedets størrelse og virksomhet.*

Forutsetningen er at styrer må ha gjennomført etablererprøve som dokumenterer kunnskap om økonomistyring og lovgiving som gjelder serveringsloven, skatte og avgiftslovgivingen, regnskapslovgivingen, konkurslovgivingen, arbeidsmiljølovgivingen og Alkoholoven, jf. § 5.

Etter lovens § 8e skal det foreligge skatteattest fra den som er økonomisk ansvarlig for drifta av virksomheten.

Før søknad om serveringsbevilling skal avgjøres, skal det etter lovens § 9 innhentes uttalelse fra politiet om det foreligger forhold som berører bevillingshavers vandel og eller forhold som av politimessige hensyn, gjør det utilrådelig at serveringsbevilling gis.

### Krav til skjenkebevilling etter Alkoholloven:

Etter Alkohollovens § 1-4b skal skjenkebevilling gis til den for hvis regning virksomheten drives. Etter Alkohollovens § 1-7b må personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten ha utvist uklanderlig vandel i forhold til alkohollovgevingen og bestemmelser i annen lovgiving. Dette gjelder personer som eier en vesentlig del av virksomheten eller av et selskap som driver virksomheten som oppebærer en vesentlig del av dens avkastning eller som i kraft av sin stilling som leder har vesentlig innflytelse på den, vil alltid anses å ha vesentlig innflytelse på virksomheten.

Før søknad om bevilling avgjøres av kommunestyret skal det i henhold til § 1-7 i tillegg til politiet, også innhentes uttalelse fra Sosialtjenesten.

Etter Alkohollovens § 1-7c skal kravet til uklanderlig vandel til enhver tid være oppfylt. Bevillingsmyndigheten skal ikke bare vurdere vandelskravet på søknadstidspunktet men skal til enhver tid føre kontroll med at vandelskravet er oppfylt. Brudd på vandelskravet som avdekkes i bevillingsperioden kan føre til at bevillingen inndras. Kravet til uklanderlig vandel omfatter bevillingssøker og personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten.

Også etter Alkohollovens § 1-7c skal det for hver bevilling utpekes en styrer med stedfortreder som må godkjennes av bevillingsmyndigheten, men *det kan også etter Alkoholloven gjøres unntak fra kravet om stedfortreder når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til skjenkestedets størrelse.*

Styrer og stedfortreder må være over 20 år og ha dokumenterte kunnskaper om alkoholloven og bestemmelser gitt i medhold av denne.

Kommunal bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk kan gis for perioder på inntil 4 år, med opphør senest 30. juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer jf. Alkohollovens § 1-6.

Lovens § 4-2 gir rammer for omfanget av skjenkebevillingen. Den kan gjelde en, flere eller alle typer alkoholholdige drikker, men bevilling for brennevin kan bare gis dersom det også er gitt bevilling for øl og vin. Bevilling for vin kan bare gis om det er gitt bevilling for øl. Bevillingen kan være alminnelig eller gis for en enkelt anledning. Bevillingen gjelder for bestemte lokaler og bestemt type virksomhet. Skjenkebevillingen kan for en enkelt anledning utvides til også å gjelde utenfor skjenkestedet.

Gjeldende tidsinnkrenkinger for skjenking er gitt i Torsken kommunes alkoholpolitiske handlingsplan mellom kl. 1300 og kl. 24 fra mandag til og med torsdag og søndag og fra kl. 1300 til kl. 0200 fredag og lørdag. Etter Alkohollovens § 4-4: er:

- Skjenking av brennevin mellom kl 0300 og kl. 1300 er forbudt, det samme gjelder for skjenking av øl og vin mellom kl 0300 og kl. 0600.
- Tiden for skjenking av brennevin kan ikke fastsettes utover tiden for skjenking av øl og vin.
- Skjenking av brennevin er forbudt på stemmedager før stortingsvalg, fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemninger vedtatt ved lov.
- Skjenkestedet må stenge senest 30 minutter etter skjenketidens utløp. Jf. Forskrift om åpnings/lukketider for serveringssteder i Torsken kommune

### **Forskrift om åpnings og lukketider for serveringssteder i Torsken kommune.**

Torsken kommune har vedtatt forskrift om åpnings/lukketider for serveringssteder i Torsken kommune i henhold til Serveringslovens § 15 om åpnings/lukketider, gjeldende fra 10.5.2010.

Lukketidene er av Torsken kommunestyre fastsatt i forskrift i samsvar med lukketidene i Alkoholpolitisk handlingsplan.

#### Bevillingsavgift:

For skjenkebevilling skal det betales ei årlig bevillingsavgift som tilfaller kommunen, jf. § 7-1. Bevillingsavgiften beregnes i forhold til omsatt mengde av forskjellige typer alkohol. Bevillingsavgiften fastsettes i henhold til alkohollovens § 7-1 og Sosialdepartementets forskrifter av 8.6.2005, kapittel 6 § med et minimumsgebyr fastsatt i § 6-2:

#### Lov om vern mot tobakksskader.

I henhold til Røykelovens § 12 er det røykeforbud i alle lokaler og transportmidler hvor allmennheten har adgang. Røyking er ikke tillatt i serveringssteder. Med serveringssteder menes her lokaler der det foregår servering av mat og/eller drikke, og hvor forholdene ligger til rette for fortlæring på stedet.

Eieren eller den som disponerer lokalene eller transportmidlene, plikter å sørge for at bestemmelsene gitt i medhold av røykeloven blir overholdt. Det skal markeres med tydelig skilt på steder hvor det kan være tvil om røykeforbudet. Serveringsstedet skal føre internkontroll og etablere et internkontrollsystem som skal kunne dokumenteres for tilsynsmyndighetene.

#### Lov om rettshøve mellom grannar.

Driftsansvarlige og bevillingsinnehaver må tilrettelegge drifta av serverings og skjenkestedet Torskenkrogen AS, slik at stedet ikke medfører langvarig unødvendig og urimelig skade eller ulempe for naboene i henhold til Nabolovens § 2.

#### Kontroll av serverings og skjenkesteder.

Kontroll av serverings og skjenkestedene skal etter Forskrift av 8. juni 2005 nr. 538 § 9-7, utføres så ofte som behovet tilsier det, anonymt eller åpent. Serverings og skjenkestedet skal kontrolleres minst en gang årlig.

Torsken kommune kjøper tjenester til alkoholkontroll fra firmaet Alkontroll, Postboks 587, 9256 Tromsø.

#### **Vurdering**

Etter Alkohollovens § 1-4b skal bevilling gis til den som driver virksomheten. I søknaden framkommer det at deleier av bygningsmassen, aksjeeier 100 % av driftsselskapet og bevillingssøker er Mette Skogstrøm.

Bevillingssøker Mette Skogstrøm har ut i fra de opplysninger som foreligger, dokumentert bestått kunnskapsprøve etter Alkoholloven og etablererprøven etter Serveringsloven. I tillegg foreligger dokumentasjon av betalte skatte og avgifter og uttalelser i tråd med kravet i Serverings og Alkoholloven..

Bevillingssøker Mette Skogstrøm har uklanderlig vandel etter Alkohollovens § 1-7b og eier 100 % eierandeler i driftsselskapet: Hun er deleier i boligmassen og skal være bevillingsinnehaver. Hun ansees som den som har **vesentlig innflytelse på virksomheten.**